

OPUSCULA VARIA DE MUSICA.

UNIVERSITY OF CHICAGO

II

I

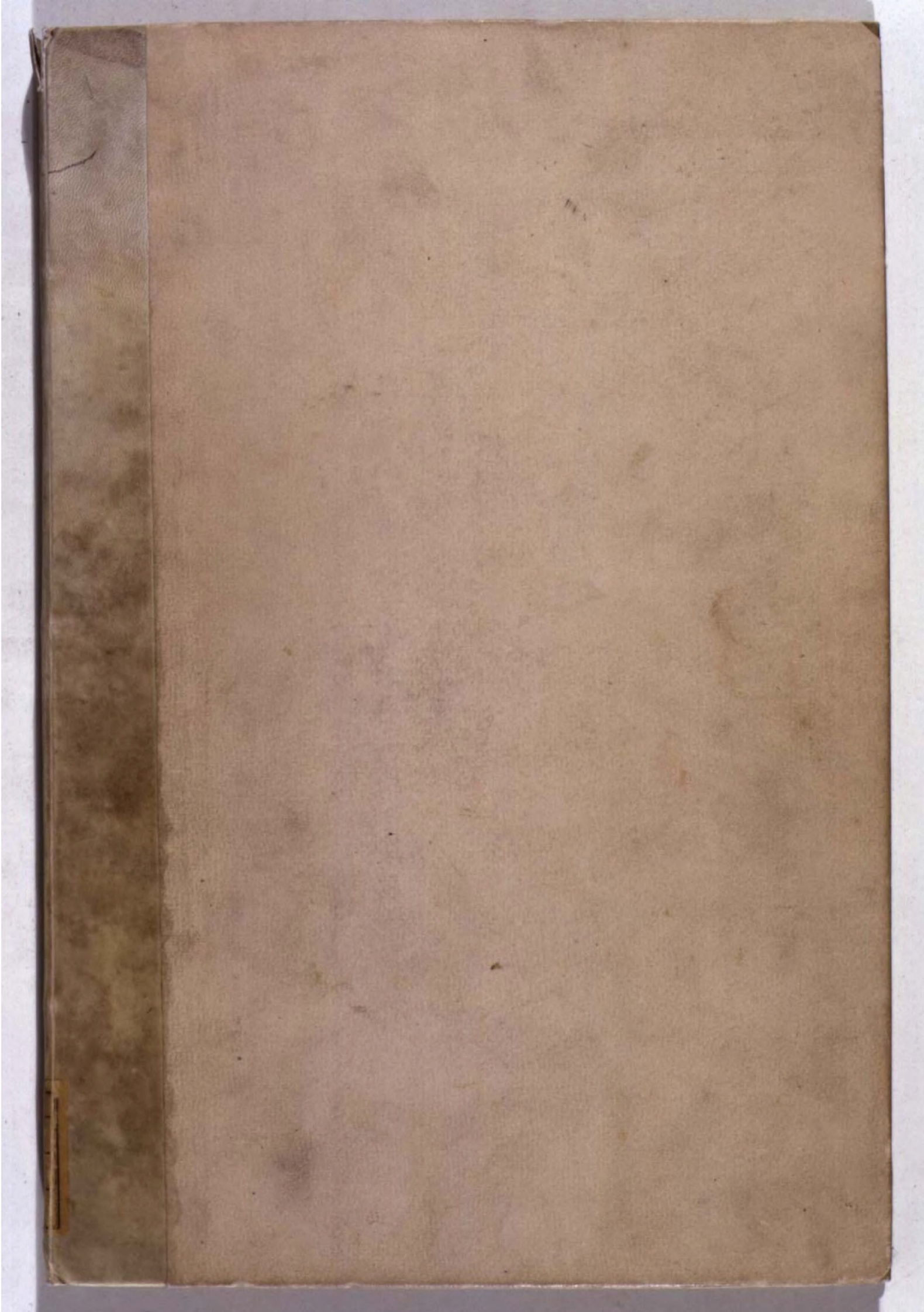
406

This page was intentionally left blank

*

Pagina lasciata intenzionalmente vuota

II

I

406

Provenienza

Magliabechi.

Vecchia Collocazione

Magli. XIX, 19.

1806

D. 19.

XIX. MVS
ANON. de
Musica Scr. Sac. XV

Desideratur aliquot post pag. f.

Adhuc. h. catat transpositio,
quorundam cantu in ordinem
ultimum opus debet. *Alm. de la f.*

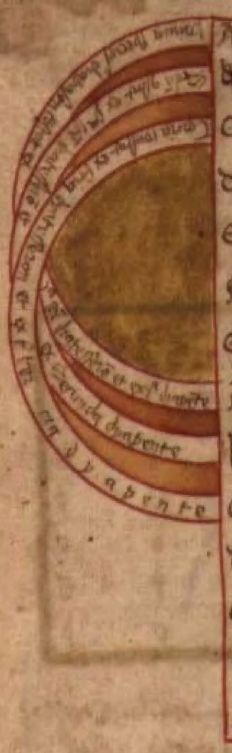

16

Handwritten text in a cursive script, likely a list or account, spanning several lines in the middle of the page.

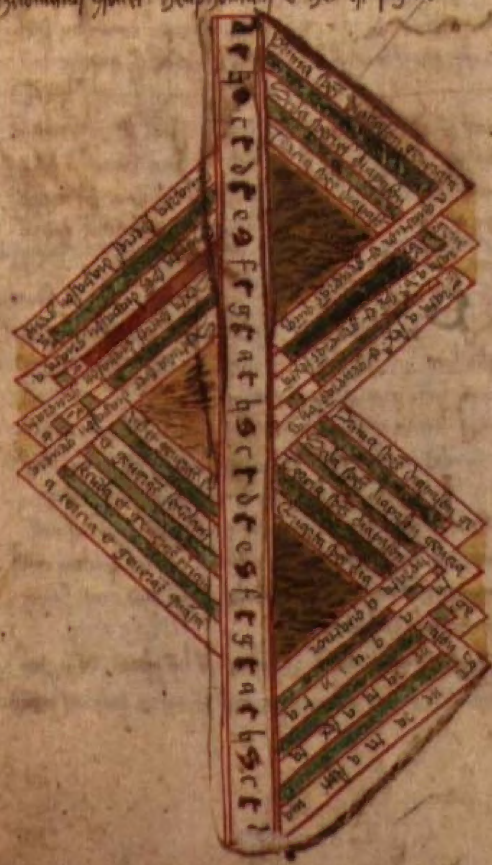

ex duobus tunc et semitono et tono et fit ex C. et g. quod i subiecta uideri pot figurā huius iternis

Unde de grauibul ordine et aritū notatōz quomodo ex ppositiū diatessero et diapente gēnerat restat
aut īpēdū qualū a se mūcen gēnerat. Est em̄ illorū qdam pplexa conuēntia et sūpro
ca et qdam mō mīra et quāsi gēnerātibz pperibz imphitaz īflexio. Quarta itaqz spēs diapa
sōn gēnerat pūā spēs diapason uel p diatessero iternis uel diapente supus. Simili aut pūā
spēs quat quinta uel diatessero inferius ut diapente supus. Simili ratiōe quinta quat pūā
Sexta aut spēs diapason quat sextam spēs p hanc ratiōē gēnerare nō pot qm̄ tūton
cū duobz semitonis h̄ pūbar. Gēnerat aut ratiōē et sequētibz. Sexta quat
cū ratiōe qua dūtonis sup Tercia septima. Septima quatam ut dōz figurā
h̄ a latere. **Q**uodendū est et supra figurā qm̄ nō sit dū spēs dia
pason ratiōe mūde. **Q**uoniam autem demonstrat. Ad quod ita respondendū est
Septem plene sunt spēs diapason q p diapente et p diatessero a se ratiōē ge
nerant. Quarta gūā nota ad litteras cantū finiales quosdam pter
magis dūm et mīlitarū pter gēne cognoscit. Exipit. nō ab hac gūāte
diapason sexta spēs q ratiōē īpēdente a sūā hac gūāte gēnerari nō pot
Tres qm̄ sūm mūde īpōres tres pūas spēs diapason ostendit. quatuor nō sū
pōres mūde. Reliq̄ quatuor spēs designat. **Q**uarta itaqz spēs q p
pūm supior mūde ostendit pūā spēs gēnerat q p pūm mūde īpōres
designat qm̄ em̄ hās sūm supior mūde p quarta spēs figurat. p sūm īp
nōte mūde p quē pūā spēs assignat. autipar et capite tot litteris pūm īpō
or a sūo supior mūde supat pūā. Simil aut de ceteris pperibz et mūde
ratiō se habebit. Quatuor aut ultimī mūde īpōres uel alius figurat quā pūas
quatuor spēs quas sūm īpōres et el mūde cū pūo mūde supior īmūat. **Q**uod h̄m̄ nō

quod quatuor spēs sūm p tres pūas īpōres mūde et sūm mūde supiorū figurat gēnerat et gēnerat. Quatuor nō ultimī spēs q
p ultimī mūde īpōres quatuor sūm notat nō gēnerat sū gēnerat. Nō tū alia dūm h̄m̄ q pūā sū ob alia causā sū ita dīpō
te. h̄m̄ ē aut cū qm̄ sūm īpōres figurat quā Graues aritū p duplariū gūāte ratiōē respondant et quō supioris aritū p duplariū
mūde mūde gūat. **h**er est figurā

her autem queritur seu quē pot ratiōe Gamma
dispositiōe pperit nō apponit cū G graui p duplariū propor
tione respondē posse uidet. Cui quēstioni sū obuatiō.
Proest Gamma p duplariū gūāte gūāte respondē G graui sū q
nō ē de naturali gūāte pperit. dūm nō apponit et dīpō
sione litterarū. Cū em̄ apponit iam nō septem em̄ sū octo esset spēs
diapason. Quod om̄s litteris mūde aritū īpōte q septem spēs sūm nūā
lūm esse dīpōte potest aritū Gamma G graui duplariū gūāte sū
mūde pperit nō pot dūm uel augere. **Q**uoniam igitur
h̄m̄ pūā figurat ad ostendendū pperit gēneratōē q p diatessero et
diapente sū plene nō sūfīat. exipit ab hac lege sexta spēs q ratiōē
īpēdente gēnerari nō potest. nō diapente supus nec pūte inferius
oportet ut aliam figurā gēnerat p quā supāstīptā spēs diapason
gūāte mūde ostendat. h̄m̄ em̄ supāstīptā figurā nō parit sū
necessaria qm̄ gūāte et gūāte et gūāte ratiōē uel gēnerat spēs dīpō
gūat. earū tū gūāte p illam nō pūat sūfīat ostendi. Cū ut h̄m̄
dūm ostendat ad necessaria figurā gēnerat dīpōte. **Q**uod h̄m̄
gēnerat agant. quot sū mūde aritū pūm extimant.
Quoniam sūm mūde. **Q**uot sū mūde aritū.
Quod autem grecos nomini bus nūcupat. **Q**uoniam em̄ uocat
prous aut dicit pūm. Deuterus spēs Tercia. **Q**uoniam autem
prous aut dicit pūm. Deuterus spēs Tercia. **Q**uoniam autem

Quot uel qui xinet toni sub una quocqz memoria

et primus et secundus. Sub scda duo. p. et trinus et quartus.

ta duo. s. et septimus et octauus.

Sub prima ergo maniera ginerur protus autentus et plagalis eius. Protus

autentus de quasi auctorali et primus. plagalis uo q de ignone autentus et

Terminatur enim i eadem litteris i quibz

gatis eius. **Sub scda giner deuterus autentus et plagalis eius** Sub scda trinus autentus et pla

Sub quarta duo. tertius autentus et plagalis eius Quot sunt ut que sunt littere finales

Prima igit maniera duas h finalis litteras. s. d. et a. Scda duas. s. f. et c.

Quarta una solam. s. g. ut patet igit q septem finales littere ex septem spibus diapason aut: tibus

omnis cantus q p musicanz notari possit habeat finiri. sequit figura p spem gneronez potit rpbet et her e figura

Si quis quid sibi uoluit otto isti ordines litterarum

disposicione spem diapason esse p quod gene

rant et generant intelligat et ut septem litteras fina

les ee cognoscat. p hanc formula nbi pateat manifestat

p pnu itaqz dispositaru litteraru ordine q a. d. inpt

et i. d. finitur. Quarta spem diapason denotat. Quarta

spem uo diapason pma spem quat q p pny litteraru ordi

ne exprimitur. Quot em has pma spem q p pny littera

ru ordine exprimit. Et quarta q p pnu ordine denotat

anticipat i capite. tot litteris quarta spem a pma supat

i fine. Simili ratione pma spem q p pny hanc ordi

ne designat quinta spem generat que p pny ordinis li

neam significat. eadem ratio quinta quat pny. q p quartam lineam notificat. Scda sextam q p quinta linea con

pit. Sexta triam q p sextam lineam denotat. Tercia septima p septima lineam patefata. Septima quarta p pma

et ultima lineam denotata. Quarta spem q pma quat et ultima generat i ordine hanc dupliat adaptatur

Si plane faciat utraque uel utraque hanc pma lineam ay tres primas ipsius linee et habet scda lineam p qua

prima linea diapason spem denotat. pma et ultima linea littera linee pro una computat. prima em et ultima

littera uniususqz linee pro una bz computat. Bras similiter utraqz hanc quatuor ultimas has ay tres primas pms no computat

et sic una ab altera quibz patz igit oi uolenti. et ab hac gnerone ratione pnti. qm ex supra scriptis diapason spem

quat et quatibz septe finales pntant i quibz pny ratione uniususqz toni cantus omnis tam plagalis q autentus bi

et naturalit finitur. **De finalibus litteris q i septe spibus diapason pntant** Prima itaqz finalis ha. d.

cognoscat. q pma i quarta spem ipit. Scda finalis littera. f. autu final ee quat i pma spem diapason. pma pny gnerone

potis inuenit. Tercia uo littera finalis est. e. q pma i quarta spem quat ee. Quarta at finalis. b. q pma inuenit i pa pny.

Quinta uo finalis. f. ee cognoscat. q i sexta spem quat littera pma. Sexta aut finalis. c. ha i scda spem appo

sita pma. G. uo finalis e septima. i septima spem pma numerata. patz q q sunt septem finales hanc pny gnerone spem

septem dispoite. prima g finalis littera i pny quarta. pa i pma scda i quarta. Quata i pa. pnta i scda. Sexta i scda. Septi

ena ha reperitur i pny septima. **Que littere debent ee finales. q no** Scda e plane q. si. graue no dz ee finalis

q littere autentus ualeat finiri. plagaleu ty no pot rpe. Similit

que hanc autentus finiet. plagaleu ty finiri no pntent. uo et i alio loco hanc rumpi litteraru graue tres apponim

aritari. a. et b. et c. eadem natura et vny tonoru et semitonoru qua hnt graue sup se cognoscat. habet. Scda est

q quod ner infra. d. graue ner supra. c. aruto aliqua debz ee finalis littera qm nulla ha. A. b. plenu descendum pot

Sub prima maniera ginerur duo modi uel toni. s.

Sub scda duo. s. et quintus et sextus Sub qua

ta duo. s. et septimus et octauus.

Sub prima ergo maniera ginerur protus autentus et plagalis eius. Protus

autentus de quasi auctorali et primus. plagalis uo q de ignone autentus et

Terminatur enim i eadem litteris i quibz

gatis eius. **Sub scda giner deuterus autentus et plagalis eius** Sub scda trinus autentus et pla

Sub quarta duo. tertius autentus et plagalis eius Quot sunt ut que sunt littere finales

Prima igit maniera duas h finalis litteras. s. d. et a. Scda duas. s. f. et c.

Quarta una solam. s. g. ut patet igit q septem finales littere ex septem spibus diapason aut: tibus

omnis cantus q p musicanz notari possit habeat finiri. sequit figura p spem gneronez potit rpbet et her e figura

Si quis quid sibi uoluit otto isti ordines litterarum

disposicione spem diapason esse p quod gene

rant et generant intelligat et ut septem litteras fina

les ee cognoscat. p hanc formula nbi pateat manifestat

p pnu itaqz dispositaru litteraru ordine q a. d. inpt

et i. d. finitur. Quarta spem diapason denotat. Quarta

spem uo diapason pma spem quat q p pny litteraru ordi

ne exprimitur. Quot em has pma spem q p pny littera

ru ordine exprimit. Et quarta q p pnu ordine denotat

anticipat i capite. tot litteris quarta spem a pma supat

i fine. Simili ratione pma spem q p pny hanc ordi

ne designat quinta spem generat que p pny ordinis li

neam significat. eadem ratio quinta quat pny. q p quartam lineam notificat. Scda sextam q p quinta linea con

pit. Sexta triam q p sextam lineam denotat. Tercia septima p septima lineam patefata. Septima quarta p pma

et ultima lineam denotata. Quarta spem q pma quat et ultima generat i ordine hanc dupliat adaptatur

Si plane faciat utraque uel utraque hanc pma lineam ay tres primas ipsius linee et habet scda lineam p qua

prima linea diapason spem denotat. pma et ultima linea littera linee pro una computat. prima em et ultima

littera uniususqz linee pro una bz computat. Bras similiter utraqz hanc quatuor ultimas has ay tres primas pms no computat

et sic una ab altera quibz patz igit oi uolenti. et ab hac gnerone ratione pnti. qm ex supra scriptis diapason spem

quat et quatibz septe finales pntant i quibz pny ratione uniususqz toni cantus omnis tam plagalis q autentus bi

et naturalit finitur. **De finalibus litteris q i septe spibus diapason pntant** Prima itaqz finalis ha. d.

cognoscat. q pma i quarta spem ipit. Scda finalis littera. f. autu final ee quat i pma spem diapason. pma pny gnerone

potis inuenit. Tercia uo littera finalis est. e. q pma i quarta spem quat ee. Quarta at finalis. b. q pma inuenit i pa pny.

Quinta uo finalis. f. ee cognoscat. q i sexta spem quat littera pma. Sexta aut finalis. c. ha i scda spem appo

sita pma. G. uo finalis e septima. i septima spem pma numerata. patz q q sunt septem finales hanc pny gnerone spem

septem dispoite. prima g finalis littera i pny quarta. pa i pma scda i quarta. Quata i pa. pnta i scda. Sexta i scda. Septi

ena ha reperitur i pny septima. **Que littere debent ee finales. q no** Scda e plane q. si. graue no dz ee finalis

q littere autentus ualeat finiri. plagaleu ty no pot rpe. Similit

que hanc autentus finiet. plagaleu ty finiri no pntent. uo et i alio loco hanc rumpi litteraru graue tres apponim

aritari. a. et b. et c. eadem natura et vny tonoru et semitonoru qua hnt graue sup se cognoscat. habet. Scda est

q quod ner infra. d. graue ner supra. c. aruto aliqua debz ee finalis littera qm nulla ha. A. b. plenu descendum pot

D	e	f	G	A	b	c	d
A	b	c	d	e	f	G	A
e	f	G	A	b	c	d	e
b	c	d	e	f	G	A	b
f	G	A	b	c	d	e	f
c	d	e	f	G	A	b	c
G	A	b	c	d	e	f	G
d	e	f	G	A	b	c	d

R

egularis autem cantus est q hanc metat altiusculis postis bi gpositus no excedit qss suo no bi gnat no p gposi

roue idamant. n' minit ascendit supus n' minit descendit inferius. s. sua proprietate gnerus et infra proprias litteras

progreduis huius et genere litterarum finalibus sine manere finiat. **Qui irregularis** Regularis uero est qui proprias litteras quas male et sordide copiat. et suo modo distans partem autem est partem plagalem et licet in finali aliam manere finiat nullum huius toni plussquam debet eleuari vel deponi ex indicat. **Qui falsus** Illud autem ille est qui nullam regulam suam sed per ignorem distans dispositionem progreditur et naturalium litterarum ordinem non sequitur. **De maneribus cantuum** De prima ut dictum est maneria quatuor duo modi ut toni et primus et sextus. Sub secunda trius et quartus. Sub tertia quintus et sextus. Sub quarta septimus et octavus. Prima maneria duas habet finales has. d. et a. Secunda duas. e. et b. Tercia duas. f. et c. Quarta una. f. **Primus** et secundus tonus finiat in d. vel a. **Tercius** et quartus in e. ut f. **Quintus** et sextus in f. vel c. **Septimus** et octavus in g. **De octo tonis quantum a fini possit ascendere ut descendere** Primus tonus qui autentus protus dicitur potest ascendere usque ad nonam litteram a finali descendere una sub finali ut plenus diapa. Secundus autem tonus qui dicitur plagalis protus potest usque ad sextam a finali ascendere sed ultra non debet procedere et usque ad quintam sub finali descendere et restem litterarum quibus finiat et primus sine deponit primus tonus finiat in litteralibus per medietatem eorum. Unde igitur quantum primus tonus secundu superat in eleuatione tantum secundu superat in depositione. **Tercius** similiter tonus ut primus potest ascendere usque ad nonam litteram a finali et una uocem descendere sub finali. **Quartus** nichilominus tonus ut secundu potest usque ad sextam a finali ascendere et usque ad quintam descendere sub finali. **Similiter** rariis uocibus et septimus eleuatur et deponitur per rariis primus et trius eadem autem rariis ascendunt et descendunt sextus et octavus tonus quia rariis secundu et quartus. **Primus** itaque trius quatuor et septimus tonus autem uocantur. **Secundus** et quartus sextus et octavus tonus plagales dicuntur. Autenti uero in litteralibus plagales autem in mediocribus finiat. Quatuor igitur plagales ab autentis superant in eleuatione tantum autem a plagalibus superant in depositione. Sed ut melius eleuationem autentorum et depositionem plagalium notam habeas sequenti dispositione harum secundum quatuordecim species diapa. cognoscere poteris.

Exemplum figure et argumenti

C	D	E	F	G	A	B	C	D	E
A	B	C	D	E	F	G	A	B	C
B	C	D	E	F	G	A	B	C	D
C	D	E	F	G	A	B	C	D	E
D	E	F	G	A	B	C	D	E	F
E	F	G	A	B	C	D	E	F	G
F	G	A	B	C	D	E	F	G	A
G	A	B	C	D	E	F	G	A	B
A	B	C	D	E	F	G	A	B	C
B	C	D	E	F	G	A	B	C	D
C	D	E	F	G	A	B	C	D	E

In hac igitur dispositione litterarum potest agnoscere quantum quisque tonus potest ascendere uel descendere. Unde enim primus tonus in prima et tertia serie et si in prima et quarta serie harum altissimus et decessus. Unde etiam illi in litteralibus istis in mediocribus sine deponit. Agnoscis in quinta serie trius toni et in sexta et in octava serie quartus toni eleuationem et depositionem. Agnoscis istius sine in mediocribus illius uero in litteralibus deponit. Unde etiam similiter in nona et in undecima serie quartus tonus et in decima et in duodecima quartus sextus tonus possit ascendere uel descendere et qui istis in mediocribus ille uero in litteralibus finiat. Attendas nichilominus in undecima serie quartum septimus tonus et in quatuordecima serie quartum octavus tonus progreditur uel ascendendo superius uel descendendo inferius et qui ille in litteralibus iste uero in mediocribus non se moueat cum

duo finales medietates aut finales autentorum sine plagalium qui sine littera in uno circumscribitur a c. et c. procedentes qui sunt in ordine inferius tenentur a prima serie usque ad ultimam. et huius illo in uno circumscribitur qui sunt in ultimo ordine tenentur a prima littera usque ad ultimam qui etiam ab e. incipit et in fine non sunt finales aut finales sed inter cantum altissimus possit ad quas usque cantus potest ascendere uel descendere. Quod autem octo litterarum in uno circumscribitur quia in inferius tenentur in b. finitur in finales et medietates se gignit. Que enim medietas est in serie secunda in prima est finalis et qui in tertia serie est finalis in quarta serie est medietas. Finales autem finales sunt autentorum medietates finales plagalium. Unde enim de singulis tonis quatuor debeant ascendere uel descendere et quibus in quibus litteris finalibus aut medietatibus debeat sine deponi. Itaque cantum omnium rariis simili doret compedio. Sed de ascensu et descensu et sine faciendo tonorum de primis et proprietatibus eorum uideamus. **De primis cantibus et storiis** Illud cantus de uocibus supra has litteras in qua sunt storiis huius in ipse infra autem uel in eadem littera sine in finali uel sub finali debet huius principium per rariis distancere. **Primus** uero tonus incipit in quinta a finali storiis secundu in tertia. Tercius in sexta. Quartus in quarta. In quinta qui infra secundu. In quinta septimus. Octavus in quarta debet incipere littera. **Quo autem debet componi** Quod igitur cantus facturus est proprietates tonorum et similitonum attendas et ita cantus rariis gignit ut sui modi proprietatem ualeat inuenire. Sic enim debet

gposuor aliquē necessarie debent hñe. scilicet ut opinor sufficeret docuimus quia rarior cantus vniuersalis tam sine autē
sine plagalis naturalis possit gposse et quo plagalis ab autentis rariore iudicio ualeat segregari. **De b. rotundo**

Queri potest rari. b. rotundus in dispositione literarum non sit appositus cum primis tonis per se potest tonum per se et illud super
quinta cum i. d. graui fundatur debeat hñe semitonum. Quæstio tali rariore dimittit. Scilicet e. plane quod b. rotu
da in dispositione hñe non debet per se lineam aut parum occupare in loco naturalis hñe. quia non est de gposuor septem hñe
Si enim esset aliqua de septem per duplicem gposuor aliam grauius uel super acutius responderet. Grauius quippe per duplicem
rem respondere non potest gposuor. quia unus est semitonum. Super acutius uero per diaphonem nequaquam gposuor. quia semitonum super
habundat. Vocat apud grecos b. rotundus sine mentio horum autem uel accidentale. Quod enim est accidentale non est proprium
et quod non proprium non est uale. **T**imentum est autem b. rotundus ad temperandum ritonum. quod super f. naturalis inuenitur. ubi
enim cantus assuetus sonat. b. rotundus in loco quadrati ad temperandum ritonum. fuerit inuenitur. sed ubi cantus ad suam na
turam inuenitur. statim debet auferri. Igitur b. rotundus quia accidentis est uel accidentale. et accidentis potest adesse. et ab esse
sine corruptione subtrahi ubi necessarium fuerit apponatur. Quando autem non cantus reperit auferatur. **E**llud autem memore
rie commendandum est quod b. rotundus non debet in musica per se linea uel parum obire naturalis quod ad hoc inuenitur fuit ut in loco
b. quadrati ad temperandum ritonum ubi cantus assuetus sonare uidebatur fuerit inuenitur et accidentalis. **H**oc rariore
de b. rotundo dixisse sufficit. Cum igitur naturam tandem cantus faceret deo auxiliante plane docuimus oportere ut ad doctrinam
de distantia faciendo naturaliter componendam festinamus. **De distantia simpliciter**

Distantus cantus debet esse gtrarius. non
quia cum cantus debeat gposuor. sed in eleuatione et depositione. Quando autem cantus eleuat. distantus debet deponi. et quod
cantus deponit. distantus ut naturaliter. fiat ex gtrario debet eleuari. **E**iusque igitur distantia b. et naturalis rariore gposuor gposuor
rialis scilicet diatesseron. diapente et diaphony. ut pote omnino ueritas in promptu semper et b. notas fructus hñe per bas em
distantus omnis qui naturaliter sit gposuor. et sine istis ut uere distantus sit. nullo modo potest gposuor. distantus igitur sui cantui
appropinquare nullo modo debet nisi per unam hñe gposuor. et quod cum cantus facit unisonum. aut enim per unam de istis. Si per diatesseron
aut per diapente aut per diaphony distantus cantui sonabit aut unisonum cum cantu fuerit. aut distantus ueris omnino non erit.
Et hoc erit omni rariore maxime rariore. cauendum est ne distantus plures punctos habeat quam cantus. quia equali punctorum numero
ambo debent inesse. Si si forte in fine clausule ultima aut in penultima dictionis syllaba. ut distantus pulchrior et facior
habeatur. et ab australibus libentius audiat aliquos organum modulos uolueris admittere. hñe facit. quoniam uia hoc non uelut
autem. **A**liud enim distantus aliud enim organum se cognoscitur. Prout cum de flore sine clausule uolueris. uide ne
minimul modulos per minimul spaciul distantia mittas. ne cum distantia facit putaueris organum edifies et distantia deficiat. **I**sta
tut igitur in unisono aut in quatuor idest diatesseron aut in quinta. et diapente. aut duplici euphonia diaphony de tripe. et
per aliquam hñe consonantiam aut per unisonum suo semper cantui per unum quatuor punctum et syllabam respondere quod in subitio monstrat
exemplo

Uides quia rariore distantus cantui appropinquat. uides nihilominus quia dulcedine gposuor
consonant. Si quia iste distantus quodammodo simplex est et minoris subtilitatis. quia non est nisi unus
distantus super unum cantum alium duplicem componamus. quod in se gposuor distans uer distantus unum cantum
per distans consonantiam duplicem et naturaliter respondere possit. rursus exemplo et aliori subtilitate gra
uioris gposuoris beniuoli huius doctrine discipuli ad aliorum fructum ueritatem prouehant. exemplum hñe

D	S	S	a	f	d
d	d	e	a	c	d

Hic perspicue potest cognoscere uim et utilitatem consonantiarum quo si naturaliter conueniant. distans
cantus ex distans uocibus uel litteris gposuor simplici naturaliter et quanta suauitatis dulcedine
reddere facit. Ecce quo si uis et uia cum istis artibus attendat sagaciter igitur. memorie inueniat. per
memoria subtilitatis ad aliorum prouehat utilitatem. Ecce quo si arti istis per assiduitatem ipso
uis subtilitatis animus hñe amplitudine quanta dilatatur de minimo sit multa colligit. et super
ad gposuor educta. **O**mnis denique cantus sine distantis debet gposuor quatuor ad humanam uocem et inueniuntur possit attingi
hñe de uia distantus exemplis attestantibus. quod diximus ut modo satis docuimus. iam ad naturam componendi organum facit
istis et omnium gposuor. **A**d componendum organum

a	S	S	a	S	d
a	c	d	e	c	a
d	d	c	a	c	d
Sunt lunbs bi					

Al organum itaque faciendo tria sunt ueritas ut fiat. Si quo
inueniat. quo ordine progreditur quia rariore finit. Necessarium est nihilominus organum organizari. ut gposuor. notas et in puncta
habeat. quod sine istis organum nullum ab aliquo potest componi. **O**rienti est autem quod organum debet in aliqua gposuor aut
transponi. et cum cantu tripe. Si uero cantus ascenderit. organum debet organum modulando deponere. Si uero descendit
extraneo gtrario cantu organum debet inesse. **O**rganum autem omnino caueat sine cantu ascendat sine descendat. ne orga
num et cantus sine superius. sine inferius longius quam plene diaphony deducatur. quod si fuerit infra diaphony et diaphony aut

his diapason q sunt instrumentis due gdnarie ad quas uox humana dix aut uicqua ptinge sufficiat. imane no habet
Et aut imple male et tridinate copositi suo cantu dissimant organum erit. **P**romde ita dz fieri ut uicinu exte
supius et minus dopsam istius humane uois possibilitate no excedat. **T**rem distantu no e organu h mteffe probat
quod distantu equali purtozu no cantu suo p aliqua semp gdnariatu respondet aut gposio facit uisum. **O**rga
u aut no equalitate purtozu sz istiusa multiplicitate ar uira quada flexibilitate cantu sui gredat. sz aliqua ut dicit
gdnariatu. aut cu cantu debz tpe et inde modulato. uel lastiuendo pro ut oportuerit et organizator uoluerit uel asse
re supius uel inferius descendit. cantu no e diapason aut cu cantu finit ponit. **N**ulla etenim pausatione qua uoluerit
uel clausula uocatur nisi e diapason aut cu cantu debz fieri quod ut melius uideat sequenti organo demonstrat.

e ne di cantu

do mi no

Uide et cognosce i isto bndicamus pausationu modu ppe de quo a
distantu et a cantu differat multiplicitate purtozu et quo uolendo
modulando et lastiuendo a cantu distat cito. et cito itoz ad cantu
relabatur. **N**ota igit pausationes et ispirationes qz alia vny hnt
i organo pausationes et ispirationes. Pausationes aut dring uocaf
illas q uel cu cantu uel i diapason ab organizatore sunt causa regu
rendi aut organu intidendi. Ispirationes no uocamus ispirationes
illas q sunt ab organizatore qz ad quarta .i. diatesare organu uel
ad quintam .i. diapente a cantu distat et ibi paululu ispirans
ispirat spm ut usq ad pausationem uel ad sequentia proseguatur.

Audisti igitur et ut distine abo bu et optime intellexisti quo cantu natura sit. Audisti nichilominus de dista
tu simplicu sup simplicu distatu duplici. **N**o ulimiu no simplicu organu sup simplicu cantu. audisti et uidisti. notasti atqz laud
asti. Et autem de singulis i singulis componendis aliis istiusmodi cantu et distantu utiqz simplicu uim sup altum et orga
nu desup struamus. ut uisa instrumentoz proprietate et ay altitudi gdnaria itz uideat de singulis .i. sing exstas. et ex
empla singuloru simul ualit postioru aditus qz foris istius exempla qua uba pte h melius quodas quod solo auditu
ay dubitaf. **N**ota quo supascriptus bndicamus organu mtr cantu mtr distantu ispondeat. nota quatu distans a ca
tu ad distantu organu differat ppende ora supscripti organi sumpta ispirationes et pausationes. et quo addistant et ad ca
tu se habeat uim supius mtr istius. aliquando uo i melis collocat qz si singula qz digre notate ppreis. et pte me
morie commendamus. i archa pectoris uerant gdnaf. oia q ad distantu et organu faciedu. si adis possibilitas uois uera
sit. illud ad ultimu no e obliuioni tradedu quod cantu finit dz tpe et finire. Similis aut et organizator. **H**urte
nus de cantu et de distantu. simul et organo faciendo sct ut dnm doming tandem ad diffinitione tonoru uel modoru sub
itrogatioe discipuli et solutioe ngru coponeda ueniamus.

Quid e tonus? Regula naturaz et forma cantu defini
mans. Regularis in quo natura in quo forma cognosci.
Quid e disposicio? quid progressio? Quid no coposicione uois? **D**isposicio est tonoru et semitonoru directio
directa ordinario pny ualemy hanc disposicione. progressio e eleuatio et depectio. Composicio aut colistit ex leuitate
et grauitate. rextensione et i isphorone. i uariis antitribus multisqz diuictoriz uarietantibus. Cognosctis q natura cantu
si cognoueris nms disposicionis sit uel manerie. Cognosctis forma cognito utru autem uel plagalis progrediat sine gpo
neru. Quot sit manerie. Quatuor. Quo mte differunt. prima e q a finali ascendit p tonu et semitonu. et descendit
p tonu. **S**eda q a finali ascendit p duos tonos et descendit p semitonu et tonu. et descendit p tonu. Tercia q a finali
ascendit p duos tonos et descendit p semitonu. Quarta q a finali ascendit p duos tonos et descendit p tonu. Quid
uocaf finalis? finalis sit hore finitine. Quot finalis singule hnt manerie. Prima duas. d et a. Seda
duas. e et b. Tercia duas. f et c. Quarta una solay. **S**eda tot toni sunt. quot manerie. Quatuor
sub maneris tonu. Quoti spares. dz finit. Tercius. Quintus. Septimus autem uocaf. ut pote q maneris sit
dignitate. Paraf uo dz. Seda. Quartus. Sextus et Octauus q digniores sit plagales uocaf. Continz aut dua qz
maneria. vna autem et plagale eius. pma. pma et scda. Seda tris et quarta. Tercia quinta et sexta. Quarta
septima et octaua. Que differencia e int autem et plagale. Autem pot gredt ultra littera q hnt sexta e a finali

[illegible]

[illegible]

Incipit rubricamentum tonorum secundum quod valde utile est his qui intelligunt. Ordo sit tonus primus usque de octavo tonus quatuor
sit principales et quatuor collaterales. Principales sunt primus, secundus, quintus et septimus. Collaterales sunt tertius,
quartus, sextus et octavus. **O**mnis cantus primus toni potest ascendere a finali corda que dicitur. d. sol. re. usque ad nonam corda que dicitur. E. la.
mi. i. regula potest autem descendere usque ad quartam cordam que dicitur. A. re. Et similes littere inveniuntur huiusmodi cantus. **O**mnis cantus
secundi toni potest ascendere a finali corda que dicitur. d. sol. re. usque ad sextam cordam que dicitur. G. a. mi. re. **O**mnis cantus
terti toni potest ascendere a suis finalibus cordis sit et scilicet tonus et cantus toni primi. Cantus vero tonorum collateraliu similimodo
ascendunt et descendunt a suis finalibus cordis sicut et scilicet tonus. **Q**uatuor sunt huiusmodi finales et tres apudales. Finales
sunt d. sol. re. E. la. mi. f. sunt. G. sol. re. ut. Apudales sunt. f. A. la. mi. re. C. sol. fa. ut. d. la. sol. re. **O**mnis cantus primi
et secundi toni. d. sol. re. sunt. **O**rtus vero tonus quinque. i. A. sunt. Tercius et quartus. i. E. Quartus vero tonus quinque. i. A.
sunt. **O**mnis cantus quinti et sexti. i. f. sunt. sed aliquando sexti. i. f. sunt. **O**mnis cantus septimi et octavi toni
G. sunt. **O**mnis antiphona que sunt. i. re. cum sita incipit. i. la. primi toni est. **O**mnis antia que sunt. i. re. cum sita
incipit. i. la. primi toni est. **O**mnis antia que sunt. i. re. cum sita incipit. i. fa. secundi toni est. **O**mnis antiphona que sunt
i. mi. cum sita incipit. i. fa. terci toni est. **O**mnis antiphona que sunt. i. mi. cum sita incipit. i. mi. quarti toni est. **O**n
antia que sunt. i. ut. cum sita incipit. i. sol. p. b. molle quinti toni est. **O**mnis antia que sunt. i. fa. cum sita incipit. i. la.
secundi toni est. **O**n antia que sunt. i. ut. cum sita incipit. i. sol. septimi toni est. **O**mnis antia que sunt. i. ut. cum sita incipit
i. fa. octavi toni est. sicut ginet. i. Xpous. i. gbus continent. **X**pous cum sita. fa. sol. la. semper habet

[illegible]

Diapente q̄ alio nō nōr uocatur quinta. Diapason q̄ alio nōr uocatur octaua et diapente r̄ diapason q̄ alio nō
m̄r uocatur quinta sup̄ octauā uel duodecima quod idem est. Medie sūt iste f. tria. Sexta et decima quod sicut
d̄r est quod tria est duplex quia una fit ex dicto. .i. ex duobus tonis p̄stis et f̄ra gloriā. .i. oibus lonis et ponit
i nōo medianū gordinariū. .i. nō p̄stis. Alia tria fit ex tono et semitono et ponitur i nōo iustitū gordinariū
et nō h̄r ee s̄ oibus lonis h̄r em̄ ee q̄q̄z distantis tendit ad uisum. .i. ad r̄m̄ planū h̄r h̄r tria r̄alī similis
Sexta duplex est et fit ex tono p̄sto et diapete. quinta et ista ponit loco medianū gordinariū uel nōo. Alia uo
Sexta em̄o distordabilis q̄ fit ex semitono et quinta. quāuis p̄ aliquos pp̄ rationes aliquas et m̄os p̄sta fit iustitū
gordinariū. Idem uidetur ē de decima et de tria q̄ sicut se h̄r tria sup̄ uisum fit et tria supra octauā et f̄ra
decimā illa et em̄ tria q̄ p̄stis ex duobus tonis p̄stis supra octauā posita sunt decimā q̄ ponit i nōo medianū gordinariū
r̄alī. Alia decimā q̄ fit ex semitono r̄ octauā ponit i nōo iustitū gordinariū. et h̄r h̄r tria supra uisum
posita et ista sufficiunt quāuis ad gordinandū differentias gordinariū et p̄stis. tria om̄is distantis v̄z iustitū et f̄ra
pp̄ p̄stis gordinariū v̄z p̄ uisum. p̄ quinta p̄ octauā aut p̄ duodecimā p̄m̄ assensu uel dissensu planū sentis
Septem sūt p̄stis distantis principales. p̄ uisum. Diapason. Diapente. Diatesson. Dictonus semidictonus et tonus cū dia
pente. ex his quāuis sūt p̄stis quāuis iustitū. Tres sūt p̄stis. f̄ uisum. Diapason. Diapente. Alii quatuor sūt iustitū
et uolūt p̄stis p̄ p̄stis r̄alī. ita quod diatesson semp̄ p̄stis p̄ octauā impiendo r̄ tribus aliis. et alii m̄stis uolūt

Quod si non
et corporis indur
et corporis est
quodammodo p
bus qd et non
et modulorum

Deus in se
in se in se

Defining the term

Simul prout aeris dissoluta usque ad aures. Cogitur ut alij sunt velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 vel. Nam si quis considerat motum spiritus ibi aut velut in alijs aut rariorem velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 quod et motus movetur aut raro. Et si motus erit ac rariore motus: gravior velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 Et si motus erit ac rariore motus: gravior velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 Quando enim tenetur et velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 rariore velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 Nam aut una: hujus et prout. sed tenetur ac rariore motus: gravior velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 nulla in capite sentit aures et unum simul sentit velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 ex maiore et rariore. aut ut ex rariore alij rariore: velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 agitur velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 totus una sit. sed quo prout rariore velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 ac rariore velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 et ac rariore velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 singulis et pluralibus differentia facit ea velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 ut numerus ad numerum comparatur. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 equaliter et in equalitate differentia. Sed hujus velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus
 differentia et si velut in alijs velut in alijs. Et tamen motus alij rariore alij densiore. de motibus

Quod si sit equalitas. v. ut si modi equalitatis numeri continent. Plur enim aliorum ab alio multiplicitate inferuntur. aut singulis probus aut pluribus. Aut multiplicitate et partibus. **E**t sunt quidem equalitatis generis multiplex appellatur. **E**st quod sit multiplex ubi maior ubi maior numerus maiorem numerum habet et se totum. ut bis. et tria ut quater. ac dimensio nihil de est. nihilque exuberat: appellaturque ut dupli. ut tripli. ut quadrupli. atque ad hunc ordinem et similia pergitur. **Q**uod si sit equalitas ubi equalitatis generis est quod appellatur super particulari: ut si maior numerus minorem numerum habet et se totum et una eius parte eamque ut dimidia. ut si in duorum: et vocatur Resqualitera propter. ut tria ut vii. ad res. et vocatur Resfria atque ad hunc modum et ita in posterioribus numeris pars aliqua a maioribus super minores continet. **T**ercio ubi equalitatis est: quatenus maior numerus totum etiam se minorem continet: et eius aliquam partem super partem et si dualis quidem continet. vocabitur propter superpariens ut sit. 5. ad res. super ubi res super continet. vocabitur super triplis ut sit. 7. ad 4. et in ceteris quidem eadem et simili modo potest. **Q**uarto ubi equalitatis generis est. quod ex multiplici et super particulari contingit. cum si maior numerus habet et se minorem numerum. ut bis. ut ter. ut quatenus libet. atque eius una aliqua pars: et si et bis habet et cum dimidia parte vocabitur duplex Resqualiter ut sit. 5. ad 2. **Q**ui ubi bis minor continetur et eius tria habet vocabitur duplex Resqualis Resquiritus ut sit 7. ad 3. **Q**ui ubi tria continetur et eius dimidia pars: vocabitur triplex Resqualis ut sit. 7. ad 2. atque ad eundem modum in ceteris et multiplicis et super particularitatis vocabula variant. **Q**uinto et generis equalitatis quod appellatur multiplex superpariens. quatenus maior numerus minorem numerum et se totum plusquam semel: et cum plusquam una aliqua pars. Et si bis maior numerus minorem numerum continet. dualis eius super partem vocabitur duplex superpariens ut sit. 3. ad 2. et res duplex superpariens ut sit. 3. ad 1. ac de his utroque modo primum ac breviter explicavimus: quatenus in libris quos de arithmetica theoricorum conscripsimus. diligentius expavimus. **S**exto equalitatis species consensum aperit. et primo

Ex his igitur inaequalitatibus generibus potest videri. in quibus ex his quibuslibet mixta sunt. Elongat: de rubis non superioribus specula-
rio facienda est. Optime igitur maiori ad continuatam proportionem videtur multiplex consequi aut super particularis
super partem non ab arithmetica confusio fiat. ut globum per holuma videtur. *Cum multiplicata et super particularis confu-*
et arithmetica confusio
Et namque plantarum confusio: quae sunt naturae simplicia. Et quae gravitas *utrumque dependit. vi*
et arithmetica in quantitate consistit: ea maxime videtur. Quare naturae transcursum distinet proportionem quantitatibus potest custo-
dore. **N**am cum sit alius generis distreta quantitas alia non continua: ea quae distreta est immenso quod finita est. infinita
per maiora prodit. **N**am quae in ea immensum unum eademque finita est infinita non modis pluralitatem augere. ut numerus quod est finis
ita tripliciter unitate celsitudinis non habet finem. **P**er se igitur est continua: tota generis finita est. Ad per finita minuit. **I**tem autem quod est
una est et per infinita semper partem dividit. cum sit eius finis. ut potest. ut quatuor alia definita mensura. *de distreta qua-*
semper infinita remanet. *rit* **C**ontinua non quantitas infinita minuit. **M**ultiplicata igitur quod finis ostendi non habet. numeri maxime sunt
naturae. **S**uper particularis autem quod infinita maiorem minuit. sicut proportione continue quantitates generis aut maiorem cum semper
habet et cum et dividit per. ut finis. ut quatuor. et quatuor. Nam semper pars a maiore numero denumata ipsa deridet.

Nam cum tria a tribus denominata sunt, quibus ut a quatuor, cum quatuor triplum superat, quarta potius quam tria minorior tenent.
 Supponens ut in quodammodo a simplicitate distat. **¶** Quod enim, ut triplum et quatuor sunt, utique pariter, et a simplicitate distat, ut
 exuberat ad quendam prius pluralitatem. **¶** Similiter multiplicata, cum tripliciter se ostendit. Nam duplum huius est totum, triplum est
 atque ad eandem modum cetera. **¶** Supponens etiam ut triplum in seipsum sit, sed et dimidia superat et tria, et quatuor, et quinta
 sed tamen dimittit singulis et simplicibus partibus quod. **¶** Supponens autem regularitas, nec potest irregulari, nec singula adinu-
 per, atque idcirco solum plurimorum minime consonantiam iunctis adhibet. phormionem tamen et a huius proportionis nec consonantiam potest ut
 potius ostendat. *Quae proportionis consonantiam iunctis ostendit.*

Illud tamen est cognitum, id est quod omnes iunctae consonantiae aut in duplo, aut in triplo, aut in quadruplo, aut in sesquialtero, aut in sesquialtera
 proportionem consistunt, et vocantur quidem quae sunt numerus sesquialtera est, diapente, et tripla, quod est numerus sexquialtera, diapente appel-
 latur in uocibus, quae ut in proportionibus dupla est, diapason, et consonantia. Tripla ut diapente, et diapason, quadrupla autem bis diapason,
 et ut quidem antiquales atque philosophi dixerunt, sit potius ut omnis ratio proportionis lubeat. *Quod sit sonus, et quid sit consonantia.*

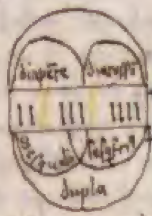
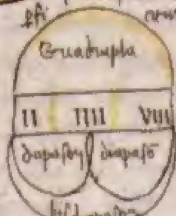
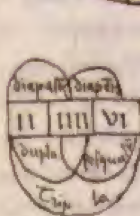
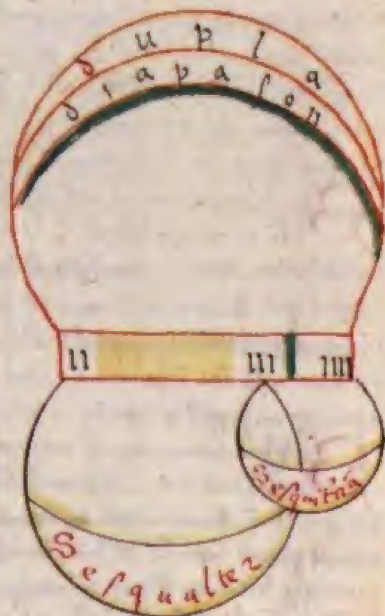
Sonum igitur est uocis rasilis emulsi, id est aptus uocis et uocis transiens. Sonus ut si quidem nec uocis diffinitio, sed est quod gratia
 de phormione dicitur a similitudine loquendi, id est, si est et sit, et u. **¶** Similiter ut sonus est acutus grauiusque distans
 Consonantia est acuti soni grauiusque mixtura, sicut uniformis, auribus accedens. **¶** Dissonantia ut est, duorum sonorum sibi in se mixta
 tota ad aures inueniunt, aspera atque inuicibilis prolixo. Nam de sonorum mixtura uoluit, et quodammodo inter se utque uocis puerum, atque
 alii aliter affert, ad rasilis quatuor utque sustinet. **¶** Non omne uocem dandi esse sensibilem, sed amplius rationem. In quod distans fallacia.

Sed de his ita proponitur, ut ut omnis uocis sensibilem dicitur, quia quia a rasilis acutus huius est acuti sonus omne sonus
 Nam si nullus est audire, nulla omnino disputatio de uocibus existit, sed sonus quodammodo et quasi aduersionis uocis re-
 net audire. **¶** Postrema ut phormio, agnitionis uis et ratio consistit, et ceteris equalis est, tenens sibi tenens, nunquam ulla erroris placet.
 nam quid ducunt dicendum est de errore rasilis, quod ut omnes eandem sententiam uis, nec eandem hominem semper equalis est, affertur
 aut uariis iudiciis quisquam remittit, et ueritas affertur ignis. Sonus phormionis media quodam potest tunc. Nam ut est iudiciis de
 derunt uocibus, et quodam tamen ab eis ut in auribus explorant, ipsi et eam consonantiam aures merent. **¶** Ceterum ut si dista-
 cius consonantiam differant, id ut ut auribus, quia sit obuia iudiciis sed equalis rationisque puerum, ut quasi obuia quodam famulans
 rasilis, uocis ut atque imperans ratio. Nam licet omnis puer acutus atque si ipsius uocis membra sensus occasione puerum sit, nulla
 tamen et his iudiciis est, nulla ueri et comprehensio, si arbitri rationis affertur. **¶** Si igitur est rasilis atque maximus minimusque rasilis
 Nam neque minima sentire potest ipsa sensibilibus puerum potest, et uocibus semper consonantiam, ut in uocibus, quia si minime sit diffinitus
 capiat audire, si sit maximus ipsius sonus uocis uocis puerum. **¶** Quae admodum phormionis proportionis consonantiam puerum.

Et igitur maxima causa fuit, cur clero acutus iudiciis phormionis ad equalitatem uocis migraret, et nullus humanis
 auribus crederet, quae parit uocis: prius etiam extrinsecus uocis puerum, prius ipsi uocis etantibus, nullus etiam
 deditur intrinsecus, puerum quae sepe multa uocis atque inuicibilis uocis. Nam ut quod si uocis uocis affert, ut aer humidior
 pulsus obtraheret, et sonus existeret et magnitudo uocis grauius sonus uocis, ut acutus puerum remittit, ut alii quodam puerum
 puerum consonantiam puerum, et ut uocis est intrinsecus uocis huius inuicibilis, minime est uocis fides, ut acutus uocis puerum, quia ut
 ratio sit et consonantiam consonantiam uocis puerum. **¶** Cum uocis diuina quodam uocis puerum puerum, pulsus mallos
 exuberat, et dupli sonus uocis quodam uocis puerum. Ita igitur ad id quod uocis puerum, accipit ad ipsius, diuina uocis
 aduersionis et distans sonus puerum uocis uocis, atque ut id quod manifestum fuerit colligeret uocis ut se mallos puerum
 Sed sonus ipsius ut in hominum latissimis horebat, sed uocis puerum. Vbi id igitur animaduerit mallos puerum examinat, et de
 re effert mallos, dupli ipsi sit puerum, et sit sit diuina consonantiam respondet. Eandem et ut si dupli est alii, puerum affert
 puerum, ad quod puerum diapason puerum, ad alii ut quodam, qui eandem diapason consonantiam uocis eandem puerum dupli
 ipsi est sesquialtera. **¶** Duo ut by ad quod supra duplex sesquialtera, et sesquialtera est puerum, et ad si uocis sesquialtera, proportionis puerum
 sit rasilis. **¶** Ceterum ut uocis est qui uocis erat uocis puerum et igitur ut phormionis consonantiam uocis puerum
 diapason, puerum diapason, et est consonantiam minima uocis puerum phormionis huius ut ipsi quae proportionis sibi
 uocis huius sonus uocis uocis. Et ut sit clarius quodam est, sit, uti quia mallos, ut, puerum, quae sub puerum uocis
 12/9/8. b. huius igitur mallos 9/12, et b. puerum uocis diapason et dupli uocis puerum mallos ut, puerum
 ad mallos uocis 9, et mallos 8, puerum ad mallos b. puerum puerum proportionis diapason consonantiam uocis, uocis
 ut puerum ad b. et 12, et 8, diapason consonantiam uocis, et ad 8, sesquialtera proportionis uocis puerum.

Ceterum uocis uocis a phormione proportionis consonantiam puerum sit xi.

Huius igitur tamen uocis uocis examinat puerum, at huius proportionis, ratio simphoniarum tota consistit, ut quod
 equa puerum uocis puerum, eandem consonantiam aures uocis uocis ut ut in longitudine uocis, dupli uocis uocis.

¶ Si uox uoce duplo sit acuta duplo sit acuta. ut gravis. diap.
aspy consonantia sit. ¶ Si uox uoce sesquialtera pporione sit. ut
sesquialtera. et sesquialtera. acutior. graviorq. diapente ut diapason.
ut tenui consonantia reddat. ¶ Item si diapason ut. 11. ad. 11. et diapente
et tenui consonantia reddat. ¶ Quod si bispapason fuit. ut. 11. ad. 11. et
diapente ut diapason. ut. 11. ad. 11. et diapente ut diapason.

ut sex et quatuor congruantur triplam q est diapason et diapente essent symphonia. ¶ Quod si bispapason fuit. ut. 11. ad. 11. et
4to ad 8. quadrupla fuit consonantia. q est bispapason. ¶ Quod si sesquialtera et sesquialtera et diapente et diapason. ut. 2. ad. 3. et 3.
ad 4to congruant. dupla diapason minimi nascit consonantia. 4to est ad 3. sesquialtera optime pporione. Tres uo ad binariu
sesquialtera collatione congruit. Et ut quatuor ad binariu appositus. dupla et sesquialtera copulat. ¶ Sed et sesquialtera diapente
et sesquialtera pporione diapente consonantia fuit. ¶ Dupla uo diapason esset symphonia. diapason uo et diapente una diapason
consonantia ingit. ¶ Tursus tam et equa diuidi uo pot. Cur aut. postremu liquebit. Nunc h^o tam uo esse sufficit. quod uiaq. tam
et gemina equa diuidit. atq. ut id facillime compbet. sit sesquialtera pporione. 8. et 9. horu multu naturalu medius numeru sit
des. ¶ H^o igit binariu multiplicem. fuit bis. 8. 16. bis 9. 18. Ius. 16. aut. et. 18. unus numeru tndu naturalu. q est 17. 17.
q disponit in ordine. 16. 17. 18. Igit. 16. et. 18. collati sesquialtera inuenit pporione. atq. id rito rono. Sed hanc ppo
rione. 17. numeru medius uo equalu partit. Comparatus est ad. 16. habet et se totu. 16. et emul sexagesima pty. 17.
unitatem. ¶ Uo ad. 1. 17. et. 18. numeru compbet. 17. et totu et emul. 17. pty. No igit qdem pty. et mino
re super et a maiore super. Et e minor pty. sexagesima. maior sexagesima. Sed utraq. semitonia inueniuntur. / no q omni
no semitonia ex equo fuit media. s. quod semitonia dicitur. q ad integritatem usq. no puenit. Sed ut her una maius semitonia
nuncupat aliud minus. ¶ In quibus pty. numeru semitonia constet.

Quod uo sit integritas semitonia. aut et qbus pty. numeru. constet nunc eident explorabo. Id est quod de dimissioe roni dicit
et. no ad h^o puenit ut semitonia uoluerunt ostendit modis. Ad id porus q roni igemina et equa dicitur no posse dis
tingi. ¶ Diapason q est consonantia. uocis qdem 4to naturaloru roni. Constet aut. ex duobus roni et uo integritas semito
nia. ut aut subiecta descriptio. [c. xvi. c. xvi. c. xvi. c. xvi.] Si igit. c. xvi. numeru ad. c. xvi. comparat. sesquialtera
pporione fuit. ac diapason consonantia ostendit. Sed si. c. xvi. ad. c. xvi. comparat. sesquialtera pporione est.
Et est em. c. xvi. differentia. 2. 4. q est octaua pars de. c. xvi. est igit tamul rursus. et xliij. a si ad. c. xvi. comparat. erit alia
sesquialtera pporione. Na coru differentia. 2. 7. pars ducentoru. 16. pbat octaua. Pbat comparatio ducentoru. 16. 101.
ad. c. xvi. quoru differentia. 2. 13. q coru facti medietate ducentoru. xliij. uo uident implere. No e igit semitonia s. mino
a semitonia. Tunc em integritas esse semitonia uoce putaret. si coru differentia q est 13. facta omnes medietate. c. xliij.
numeru puenisset equare. Est qz uocis semitonia minus. c. xliij. ad. c. xvi. comparatio. Diapente a diapente pty. distat.

Rursus diapente consonantia. uocis qdem 5to naturaloru 4to roni rono et minore semitonia. pbat em. idem
numeru. c. xvi. et emul sesquialtera sumat q ad eundem diapente faciet consonantia. Sit igit numeru. c. xvi.
Igit horu et super descriptio. c. xvi. ponat in medio numeri. 16. c. xvi. c. xliij. c. xvi. et sit her uo pparata.

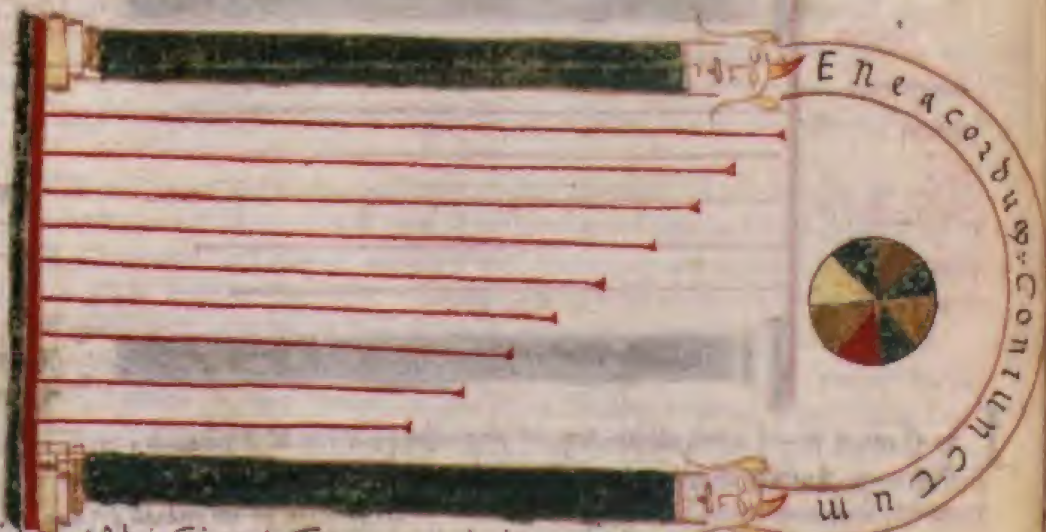
hypate
parhypate
licanos
mesē

paramese
trite
paramete
tere

In pythagoribus igitur duabus dispositionibus epitarchordi et octachordi epitarchordu quidem de finem. ut q̄ e conuictu
Octachordu ut die reus memor qd est distinctu In epitarchordo em est unu octachordu. hypate. parhypate.
licanos. mese. Aliud ut. mese. paramese. paramete. tere. du mesen uerum p̄do numerant. atq; ideo duo octachorda
p̄ mesen conuictu In octachordo ut. qui octo sūt cordae: superiores. q̄. + hypate. parhypate. licanos. mese. unu retharon
du expleat. Ab hoc ut distinctu atq; integrū inchoat. paramese p̄gū. p̄ reitay. et parametay et finit ad metay. et
est distinctio q̄ uocat du reuictu. q̄ est distinctio mesen. et paramesen. hic igitur mese tantu quē nō optinuit. Nō
ē em i media positiō quia octachordo due qdē sēp̄ mede igitur: sed una mede nō potest inueniri. **D**iphryas
aut peruict ad grauiorem p̄m unu addit chordu. ut faceret totū emmarchadu. Ene q̄ sūt hypatey est addita
hypate hypate ē nūcupata que p̄m quidem. du. g. chordu tū est rethara. hyparhypate uocat. Nū aut licanos hi
parhypay de alijs sūt addit. i quo ordine atq; strucone: q̄ ad indit dignū uenit. licanos appellata ē sed hoc potius
apparetur. ut ut ordo sūt emmarchadi sūt h̄

hyparhypate
hypate
parhypate
licanos
mesē
paramese
trite
paramete
tere

Epitarchus ut solebantur derima in grauiore p̄m coaptant chordu. symmetru ut m̄lesus uiderima. que q̄
sūt hypatey atq; parhypate sūt addit. hypate qdē hypatey uocat sūt. quasi maxime maximata. aut
grauissim grauit. Sed uocat ē quia iut uiderim hypate hypatey. Octa ut. parhypatehypatey. qui iuxta hypate

hypaton collata est **T**ercia qua dicitur i amethordo. hyparparhypate uocabat. hancos hypaton est numpara
Quarta uo hypate. antiqui remittunt uocabat. Quinta parhypate Sexta de hancos. antiqui. f. hancos uocabat. Septi
mese. Octava paramese. Nona paramese. Decima paramese. Undecima uere. Est igitur unum tetrachordum hyparchi
parhypat. parhypatehypaton. parhypate. hancos. mese. Et hancos conuicta sunt. Tercia uo e paramese. tute. paramese. uere.
Ad quos missus tetrachordum. quod est. hypate hypaton. parhypatehypaton. hancos hypaton. hypate. et ut infimus qd e para
mese. tute. paramese. uere. per pollice i medio tetrachordum quod est. hypate. parhypate. hancos. mese. Toti hancos medio tetr
chordum. mese uocatur e quasi mediana. uocatur i aduocato hor. hypate mese. parhypate mese. parhypate mese. hancos
mese. mese. **E**nt uo ut hor mese tetrachordum. et inferius qd est uocatur disuictio est mese. f. et paramese. inferius ante
tetrachordum disuictura id diezeugmenon uocatur e. cu addimento. f. h. paramese diezeugmenon. tute diezeugmenon. para
mediezeugmenon. mediezeugmenon ut sit descriptio hor uo

Est igitur hic ut paramese ac mese disuictio. Atque uo diezeugmenon tetrachordum uocatur est. quod si paramese antea
rur u. f. mese. tute. paramese. uere. tute contra id sine mensura erunt tute tetrachorda. uocabaturq. ultimum tetr
chordum syuemenon hor modo

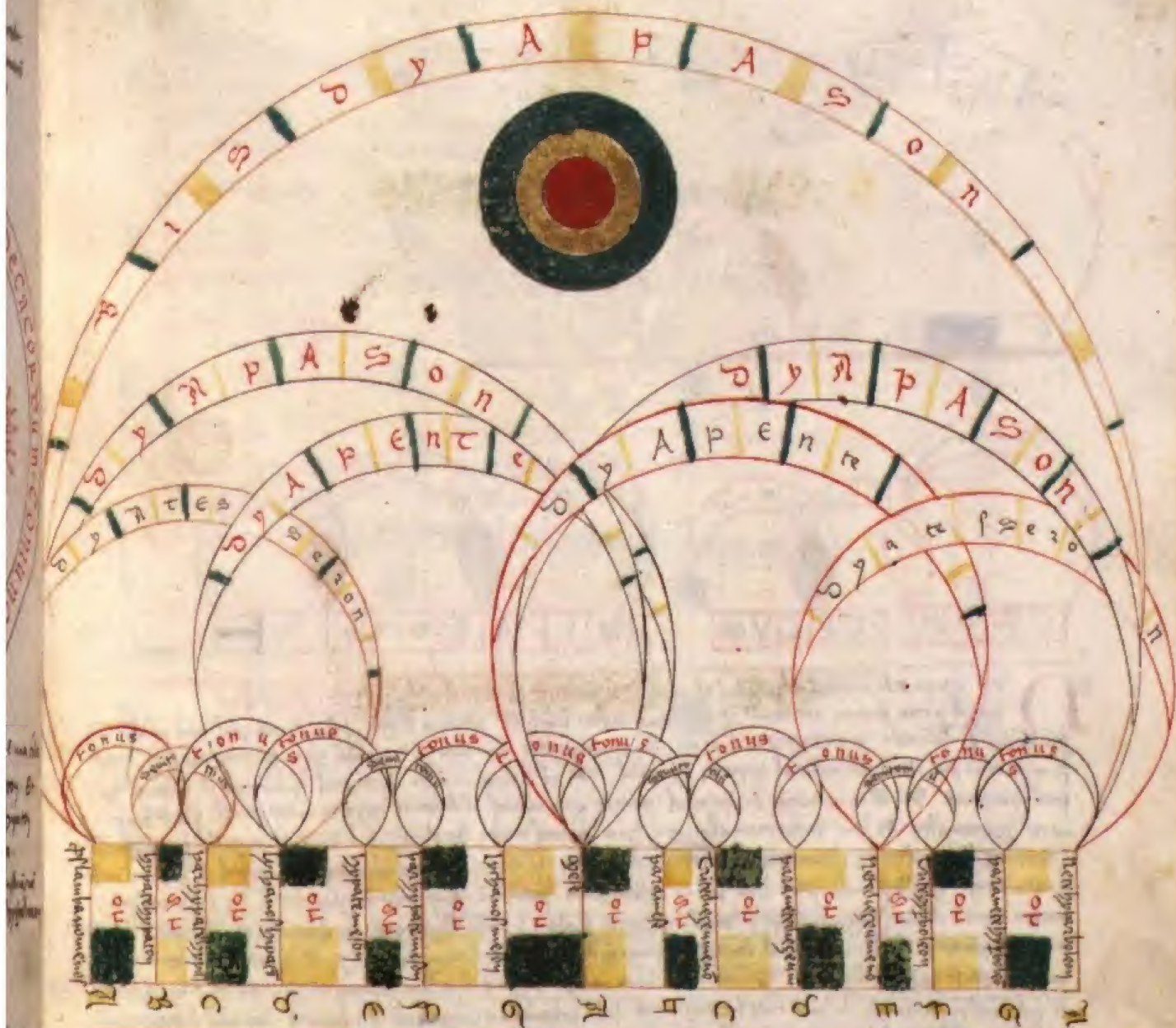

Sed qui in hac ut superiore eademmodi dispositione: mese q' p' media collocantur ita uocata e' uere prima accedi-
 & longe ab hypat' ultim' distat ne p' distantie loci tunc aliud uultu retharchadi adiunctu e' superadducim'us
 Que q' superadducatur acuminis uerit' super collocata: & aliud retharchadi adiunctu: hypoleoy uocatu e' h' modo

Sed qui uisus mese uox erat loromedia. sed magis hypat' accedebat. utroque ite hypat' hyparoy adira e' una nota.
 que a phrygijs proslambanomenos. ab alijs aut phrygijs d'c. tunc uirgine distat ab ea q' e' hyparchiparoy. Et
 ipa q'dem uox phrygijs proslambanomenos. a mese octaua e'. istas cu' ea diapasey symphonia. Eademq' ad lichanos hyparoy
 istat diatessaron. ad quartam scz. que lichanos hyparoy ad mesen istat dyapente symphonia. et est ab ea quinta.
 P' uisus mese paramese distat tunc. que eadem mese ad paraneten et diezeugmenon quartam scz. diatessaron consonantiam
 que paranete diezeugmenon ad nerehypboleoy. quinta scz. diapente consonantiam. & phrygijs proslambanomenos. ad nerehypboleoy
 reddunt b' diapasey consonantiam

De generibus canaliculatis

His igitur expeditis dicendum est de generibus colorum. Sunt autem tria. diatonici. chroma. enarmonici. et datam
quidem aliquantulo dulcius et naturalius. ¹² Chroma uero ita quasi ab illa naturali intentione distans et in mollius descendens.
et enarmonicus uero optime atque apte conuenit. ¹³ Cum sint igitur. v. retrahenda. hypate. mesol. syntemene. diezeugme
no. hypobole. In his autem primum datum canilene prolati vox. pemitoniu totum et totum in uno retrahendo. cuiuslibet et alio
pemitoniu totum ac totum ac deinceps. sicutque uocat datum. quasi quod per totum ac per totum perhas. **C**hroma autem quod
dicitur color. quasi ita ab huiusmodi intentione pura mutatio. rursus per pemitoniu. pemitoniu et tria pemitonia. Tota autem
diatessarum conuentione. duorum tonorum est ac pemitoniu. Sed non plene. Tractus est autem huius uocabuli quod dicitur chroma asus
fuerit. que cum punitant. in alium fuisse coloris. **E**narmonia uero quidem. magis coaptatum est. quod rursus in aliis re
trahendis. per diatessaron et pemitoniu. et datum. Quod autem est pemitoniu dimidium ut sit tria generum descriptio per octa retrah
enda distincentur hoc modo **C**harmonia chroma enarmonia

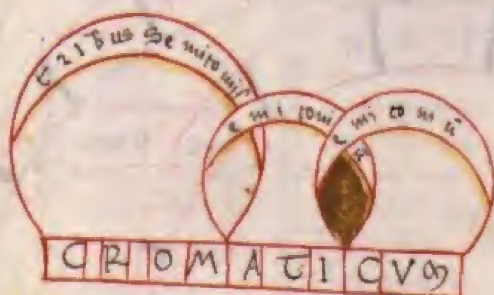
Deus

chromatini

The diagram shows three vertical, slightly curved lines representing chromatids. Each line has a small horizontal bar at the top. Below each line, the letter 'A' is written. The lines are labeled 'Dra', 'Dra', and 'Dra' from left to right.

Enarmonifū
di di Dicto
re re n u
re re 9

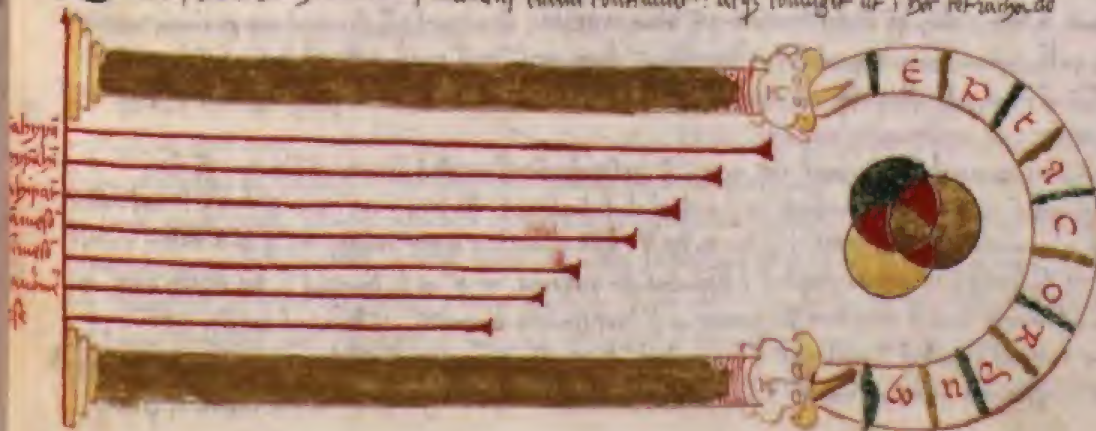
Dicitur igitur ordo cordarū disponendus est om̃z. **De ordine cordarū nōibz q̃ tribz generibz**
 que ut p̃ tria genera uariantur: ut i constanti ordine disponūt. Prima ē igit̃. p̃stambonāuenos: que eadem dē
 p̃metodos. Secūda hypatēhypatoy. Terna parhypatēhypatoy. Quarta uō unūfalsū q̃dem lychanos appellat̃. Sed
 p̃ato chromatice. Si ut in armonio. dē lychanos hypatoy euarmonios. ut diatonos hypatoy euarmonios. Post hanc
 i chromate lychanosmesoy. chromatice ut diatonosoy chromatice. In armonio dyatonosmesoy euarmonios ut lychanosmesoy
 euarmonios. Hanc igit̃ mese. Post hanc sūt uō retyrarchorda. parastinēmeno. partidzeugmeno. Et stinēmeno post
 meno chromatice. In armonio uō ut diatonos stinēmeno. In chromate uō ut diatonos stinēmeno. Post hanc uere stinēmeno.
 Si uō mese ueruo nōy sūt stinēmeno retyrarchorday admittit̃ sed sūt dzeugmeno
 et post mese paramese de hinc tūte dzeugmeno. Inde lychanos dzeugmeno. q̃ i dyatono. diatonos dzeugmeno
 i chromate tū diatonos dzeugmeno chromatice. In euarmonio uō tū diatonos dzeugmeno euarmonios. Tū lychanos
 dzeugmeno euarmonios. Eade uō dē et paramese cū addicione ut diatoni ut chromatis ut euarmonis. Sup̃ hanc
 uere dzeugmeno tūte hypboleoy. eadem i dyatono diatonos hypboleoy. In chromate uō. chromatice hypboleoy. In euarmonio
 uō euarmonios hypboleoy. Harū ultima ea ē q̃ uere hypboleoy. et sūt descriptio eiusmō. ut rēu generū conu
 nectat disposicione: i q̃bus et similitudine nominū. et differentia p̃notabit̃. ut si necui similes ē oibz cū eis q̃ sunt dist
 miles colligant̃. fiant sūt oibz. viij. et. xx. hoc aut̃ monstrat subiecta descriptio
DIATONICI CHROMATICI ET ARMONII

Diatonici	Chromatici	Enarmonij
proslambanomenos hypatehypaton parhypatehypaton lichanos hypaton	proslambanomenos hypatehypaton parhypatehypaton lichanos hypaton chromati	proslambanomenos hypatehypaton parhypatehypaton lichanos hypaton enarmonij
hypate meson parhypate meson lichanos meson diat	dyeste hypate meson trite synemmenon hypate meson lichanos meson chromi	hypate meson hypate meson lichanos meson enarmonij
dyeste trite synemmenon paramete synemmenon diaton nete synemmenon paramese	dyeste trite synemmenon paramete synemmenon chromati nete synemmenon paramese	dyeste trite synemmenon paramete synemmenon enarmonij nete synemmenon paramese
trite diezeugmenon paramete diezeugmenon diat nete diezeugmenon	trite diezeugmenon paramete diezeugmenon chromi nete diezeugmenon	trite diezeugmenon paramete diezeugmenon enarmonij nete diezeugmenon
trite hypboleon paramete hypboleon diat nete hypboleon	trite hypboleon paramete hypboleon chromi nete hypboleon	trite hypboleon paramete hypboleon enarmonij nete hypboleon

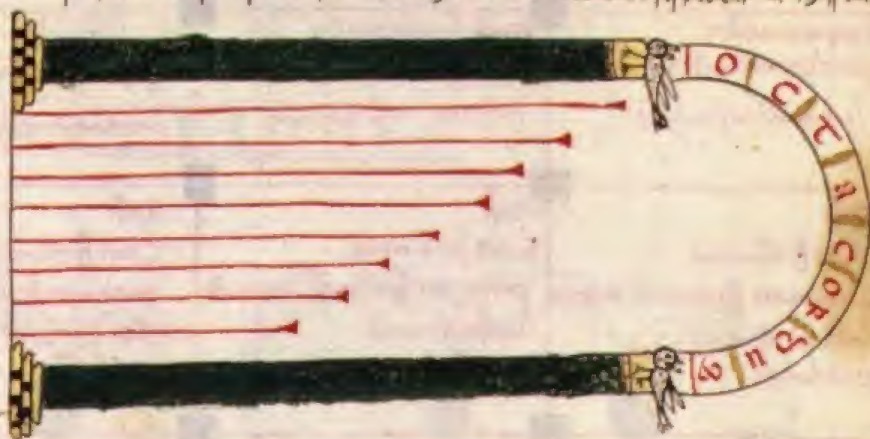
Que sunt inter uoces in singulis generibus propositiones

Hoc igitur modo singula tetrachora in genera proprietates sua prius est ut oia quidem diatonici generis. v. tetrachora duobus sonis ac semitonio partirentur. de quibus huius generis sonus compositus. idcirco qui integer ponitur. nec aliquod ei intervallo legitur sed in singulis intervallo integri infanti. In chromate uero semitonio ac semitonio compositus est triemmenon postea dimittit. Idcirco autem compositus hoc triemmenon appellantur. qui in uno collorari est intervallo. Porro est appellari triemmenon in diatono quia semitonium ac sonus. sed uero est compositus duobus aut id est intervallo et in enarmonio quia idem est. Constare enim ex diepsi et dyesti et diatono compositus. Quod si per eandem causam compositus in chromate quia in uno collorari est intervallo. **Quid sit synaphe**

Sed huius ita dispositis constitutis tetrachoris. synaphe qui coniunctione dicitur latina significacione possunt quocumque duo tetrachora unius medietatis coniuncti. atque coniungit ut in hoc tetrachoro

Deseuxi uo appellari q desuio dari pot. quoruus duo rersachorda. tñi meherate sepeasunt ut i bñf duby totu

Albini aut earū uerba latina oratione ita interpretari ē. ut hyperat principales uerborū. metat. metat. permutat
comitat. desegumentat. distinat. hyperboas excellentat. Sed nobis aliud opus nō erat inueniendi

Illud tamen mirari de superioribus tetraorchidis addendum videtur: quod ab hypatemeloy usque ad nere: quasi quidam admissi desunt
 nonnullis relictis exemplar. Et Nam: hypatemeloy: sarius est ad hunc parhypare usque: ioualis circuli similis est: Tetha
 nolmesoy mari tradiderit. Sol mesoy optinuit. Tritensiuementis. uenit hunc. Parauere luementis mesuratus regi-
 nere aut lunaris circuli tenet exemplum. Sol in tullus contrarius ordinis facit. Nam in sexto libro de republica sic ait
 et maria sunt ut extrema. ex altera parte grauius. ex altera aut acutius sonent: quia ob causa sunt ille celestibus cursibus
 cuius consilio et contraria: acutius et grauius moueri sonus: Grauius autem hic lunaris atque ipse. Nam sua uoce immobilis
 manens una sede semper heret: hic ergo tullus facit quasi silentium ponit: sed immobilem post hanc et grauius silentio silentio est
 dat laque grauius sonus: ut sit luna et statumens. mesuratus hypatemeloy. uenit parhypatemeloy sol. hypatemeloy
 paroy mari. hypatemeloy usque. parhypatemeloy sarius hypatemeloy mesoy: celum ultimum mese que non sunt hanc immobilis
 que non in totum mobilis: que autem et immobilis mobilisque consistunt. cum de monorchidis singularis dimissio tractatus erit locus
 aprior explicandi. **Quo sit natura consuetudinis**

In his autem comparationibus gravitatibus atque arithmetice. has rationales necesse est inveniri: quod sibi commensurabile sunt. id est que notam possunt communem habere mensuram: ut in multiplicibus. duplo quod est. illa pars meriti: que inter duos est similes diffinita: ut si. n. et. m. binarius utroque meriti. Inter duo et sex quod triplex est. binarius meriti utroque. Inter. 9. et. 8. eadem unitas que utroque meriti. **P**ursus in particularibus: si aliquoties sit proportio: ut quod ad. 6. binarius est. qui utroque meriti qui sit utroque est differentia. quod si aliquoties sit proportio ut si. vng. semario comparatur. ut binarius utroque meriti sed ut non erant in eorum similibus equalitatis. quod supra vidimus. ut ita pariente. Nam si binarius ad triarium comparatur binarius quod eorum est differentia neutrum meriti. Nam semel si binarius triario comparatur: minore duplicatus excedit.

Item bis quinquies comparatur minor ē. Terro ubi supradict. **Atq;** idcirco id sunt equalitatis genus consonantiae naturae designat
Amplius q̄ bis q̄ consonantia formant. multa similia sunt. In illis ubi minime. Id probat hoc nō. Nam q̄ dupli. nichil ē aliud
nisi bis simpli. Tripli nichil ē aliud. nisi triplū simpli. quadrupli ubi idem ē. quod quarto simpli. Resquatur bis medi
val. p̄stia: res pars tria ē. quod aut facile ē ceteris ē equalitatis generibus tueri. **Eademmodū plato dicit sic**
Plato aut hoc nō fieri t̄ aure consonantia dicit. Necessē ē igitur uelocitatem q̄dem ē auriore sonū. **Consonantiam**

Phic igitur nō graue p̄stia. t̄ aurem celer ingredit. offensusq; extreme cūlle corporis p̄te. quasi pulsus uento motu
dicit. sed iam legior. nec ita celer ut p̄mo ipse emissus currit. quo circa grauior quoq; ē. cū igitur in grauior uel
cū. nō sunt ueniens graui sūo simili oritur. misceat ē. unāq; ut aut consonantia misceat. **Quid cont̄ platonē nichomach?**

Sed id nichomachus. nō arbitratur ueracit̄ dicit. neq; eū ē similit̄ consonantia. sed dissimilit̄. porius ē una. **Platō**
eandemq; concordia ueniens. graui ubi si graui misceat. nulla facit consonantia. q̄ hanc ratiō concordia similit̄
do nō efficit. sed dissimilit̄. q̄ t̄a distet ē singulis uerbis. reputat̄ mixta. **Sed** hinc porius nichomachus fieri consonantia
putat. Nam igitur unus tantū pulsus ē. q̄ simpli modū uoris emittat. sed simul pressus uerum. sicut aere pellens. multus
efficit uores. **Sed** quia hoc uelocitas ē p̄stia ut sonū quādam comprehendat. distat nō sentit̄. et quasi una uox
auribus uenit. **Sic** igitur pressus graui sonū comensurabiles sunt p̄stia aratorū sonū. ut t̄bis p̄stia quibz
supra trulū. nō ē dubiū. q̄ ip̄a comensuratio p̄stia misceat. unāq; uoris efficiat consonantia. **Eae consonantia q̄ melior**

Sed int̄ om̄s quas trulū consonantia. habenda uidetur est. ut t̄aue uā t̄ ratione q̄ quā hanc. **Platō**
melior oportet arbitrari. Eodem nāq; modo auris afficitur sonis. ut oculis aspectu. quo animi iudicia nunc
zif. ut quantitate p̄stia eū nō ut linea. **Nichil** ē facilius quam cūduplex ordo. ut animo cōneri. Item post dupli
iudiciū sequit̄ dimidiū. post dimidiū triplū. post triplū partē tria. Ideoq; q̄ facilius ē dupli destrui. prima nichomachus
putat hypot̄ consonantia. **Post** hanc hypot̄ ē mediu ratiō. hinc diap̄te ar diapasōn que triplū. ceteraq; sicut eandem
modū formāq; dimidiat. **Platō** ubi eodem modo h̄ p̄stia. om̄e sententia posterius explicabo. **Quo sint modi ari**

Omnia tamē q̄ de hinc diligentiū exp̄denda sūt. sumari nō ar breuit̄. **Platō** autem ut breuit̄. **Platō**
ademptum. ut item p̄stia quadam. hoc animi letoris affluant. qui ad trionem frientia posteriore t̄a
ratione descendunt. Tūc ubi quod erat p̄stia t̄aue. ut nō q̄ amagis p̄stia dicit. hinc nullus ratione p̄te ande
bat. sed erat eis ratio dicitur autoritas. ubi fuit quādam distet animi p̄stia dicitur. ut arbitret diapasōn t̄ dupli. diap̄te t̄
Resquatur. diap̄te t̄ p̄stia. diap̄te ar diapasōn in triplū. bis diapasōn t̄ quadrupla proportioni consistere. **Postea** ubi
et ratio exp̄dunt diligentiū. et quibus modis auris q̄ uelocit̄ consonantia misceat colligant. cetera que oia q̄ sup̄ dicta sūt
amplius tractatur edisseret. et t̄aue p̄stia facit proportionē. eiq; t̄ duo equa dimidi nō posse. sicut nulli eandem ge
neris proportionē. ut sup̄ p̄stia. **Diap̄te** oia consonantia duobz ratiō. Remotio q̄ ratiō. Remotio ubi ē duo. manus
ar minus. diap̄te ubi tribz ratiō. ar minus remotio continet. **Diapasōn** ar. v. ratiō. ar duobz minoribus remotio q̄
pluri nāq; ad. v. ratiō ubi nō p̄stia. hoc oia posterius. et numerorū ratiō. et auris iudicio comp̄tato. atq; hoc hanc

Nunc illud est trionem. q̄ om̄s ars. om̄isq; oia disciplina. benea. **Quid sit musici.**
biliorē naturā habeat rationē. quā artificū. quod manu atq; ope artificis exercet. multo eū ē maius atq;
auctius. Item quod quibz faciat. quā ip̄a illud efficit. q̄d facit. et eū artificis corporale. quasi p̄stia famulat. **Platō** ubi
quasi dūa ip̄erat. et nisi manus p̄stia id quod ratio p̄stia efficiat frustra sit. **Quanto** igitur p̄stia ē p̄stia misceat t̄
cognatō ratiō. quā t̄ ope efficiendi atq; artū t̄ p̄stia. quā corpus mente superat. quod s̄z ratiō. exp̄stia p̄stia de
illa ubi imperat. atq; ad rectū debuit. quod nisi eū p̄stia imperio exp̄stia opus ratiō. et t̄stia. Dūc sit ut ratiō. p̄stia
lorio operandi artū nō egeat. manus ubi oia nulla sunt nisi ratiō dicit. **Platō** ubi quanta sit gloria meritiq; ratiō. h̄
intelligi pot. quod ceteri ut ita dicit corporales artifices. nō ex disciplina. sed ex ip̄a p̄stia instrumentis cepit uocabula.
Nam cytharachus ex cythara. autodidex ex tibia. ceteriq; p̄stia instrumentorū nūcupant uocabulis. **Platō** ubi est musici
qui ratiō p̄stia ratiō. nō p̄stia op̄. sed ip̄a p̄stia ratiō. quod s̄z t̄stia. bellorūq; oia ubi
deat uocabula s̄z nūcupant uocabuli. eorū nāq; uobz. ut edifica t̄stia. ut dicit t̄stia. quorū imperio ar rati
one p̄stia sit. nō quorū ope p̄stia p̄stia p̄stia. **Platō** igitur genera sūt que circa artem musici usant. Dūc q̄
nūc ē quod instrumentis agit. Aliud fingit carmina. Tercia quod instrumentorū opus carminē dimidiat. **Sed** illud q̄d
quod instrumentis p̄stia ē. ubi ratiō opam consumit. ut sit cytharachi. quibz organo ceterisq; instrumentis misceat

libro II.

C. I.

C. II.

artificum plant a multis hie bellatu puniti fut qui famula ut ut dicitur et mer quinquat afferunt rationis. sed fut totius
 specularionis exptat. **¶** Secundu ubi mustram agendum genus postrat e q no ponit specularioe ac ratione qua natural
 quoda infinita ferri ad carme atqz ultero hor quoqz genus a mustra ptegandi e. **¶** Terciu est q inditandi pericia
 sumit ut rithmos cantilenasqz totiqz carme possit periphe quod itz qui totu e ratione asperularioe postu e. h ppe
 mustra deputabit. **¶** Itz est mustra cui ad est facultas pny specularione ratione ue postu ar mustra quementum. De modis
 atqz rithmis. deqz generibus cantilenaru ar de pnyonibus ar de otulis. de quibus postereus exptat e. ar de postrat
 carminibus. **Explor de mustra. idest armonice istrumntibus lib. i. f. iij. lib. ii. q. 31. capitula. p. hemiu**

Specius uolunt cuncta digessit. que mte diligenter demonstrata pposui itaqz fut qua ad ea uenia. que pss rati
 onibus pcedenda fut. pauca pmissa quibus elurabrior animis audironi. ad ea q drecta fut. accipienda pueniat
 pmissisqz pnyagoras sapientie studiu philosophiam. **¶** Quid pnyagoras ee philosophia constituit
 naturam. qua itz ei rei noticia ac disciplina ponebat. que ppe uereqz dicit ee. Est aut illa putabat que n mte
 pentione crescit. n diminutioe decrescit. n ullis accidentibus mutaret. her aut ee forma. magnitudinis. qualitates.
 habitudinis. etia q que p se specularia imutabilia fut. imuta n corporibus pmutant. et mltimodis uariationibus. im
 tabilis rei cognatioe uariant. **De differenciis quantitat. et qm discipline fut deputata**

Omnis n quantitas pny pnyagoras. q ut continua. ut dista e. Sed que continua e. magnitudo appellat. que dista e
 multitudine. em affinita rithmos quantitate iteas infinita pssit. ut nullus itendi finis occurrat. atqz ad minima fini
 nata. infimabilis aduans. cuius pncipiu unitas e. qua minus uidet e. Atqz n p numeros. atqz ad infinita pssit pssit.
 n ullus numerus quo minus itat finis facit. sed magnitudo finita rithmus sue mensue caput quantitate. sed infinita
 dicitur. Na si sit pedalis linea. ut cuiusqz altius mot. possit i duo equa diuidi. cuiusqz meliora imedietatem ferari cuiusqz
 rithmus meliora t alia medietate. ut iniqua ullus ferandi magnitudinis finis fiat. Ita magnitudo quantu ad maiorem
 motu finitara e. fut n cu decresce exortit itmita. At ita numerus quantu ad minore motu finitara e. infinitus aut
 itper ee cu itper. cu igit her ita fut itmita tantu quasi de itbus finitara philosophia pstat. Inque itbus itmita. aliqd
 itper finitara. dequo uere possit acum p. pnie specularionis adhibe. **¶** Namque magnitudinis alia fut imobilia ut qua
 drato. ut triangulu. ut itulu. Alia n mobilia ut spha. mudi. et quicqd i ea rata celeritate conitit. **¶** Distate n quanti
 tatis alia fut p se ut. ut. at. q. ut ceteri numeri. alia n ad aliqd ut duplu. triplu. aliqz q ex comparatione nascit
 Sed imobilit magnitudinis. geometria specularione remy. mobilis n itat astronomia psequit. Per se n distate qua
 titatis. arithmetica autor e. ad aliquid n elate. mustra pbat optine pnia. **De clarine quantitate differenciis**

AC de ea quidem quantitate distate. q p se e maritimum sufficent dixim. Relate n ad aliquid quantitat
 simplicia qdem genera. n. fut. duu qdem multiplex. aliud n sup. particulare. Terciu n sup. prius. Cu n mlti
 pny pnyagoras. pnyagoras mlti. fut alie ex his due. idest multiplex pnyagoras. et multiplex pnyagoras. horu
 igit omnia talia e. **¶** Regula. si unitatem cuius t naturalis numero uolueris comparare. rithmus multiplex odo rexet. duo em
 ad unu duplus e. Tres ad eadem triplu. quatuor. quadruplu. et ceteris eodem mo ut subiecta descriptio docet.

1	1	1	1	1	1
ii	iii	iiii	v	vi	vii

Si n sup. particulare pponant queras. naturalem sibi compara numeru itz dete
 ra unitatem. ut n. duobus psequat e. quatuor tribus. psequat e. quinquasus quatuor
 psequat e. et ceteris eodem mo. quod monstrat subiecta descriptio.

sextuplu	sextuplu	sextuplu			
ii	iii	iiii	v	vi	vii
sextuplu	sextuplu				

Sup. paritatis aut rati mo. species. distonas naturalem mune
 in alternario. itz iteantem. Si unu igit itimissit pnyagoras
 effit pnyagoras. quod si duo pnyagoras. quod si rithmus. sup. quadrip
 lentem. idem t ceteris. X

Est autem quomodammodo unitas pluralitas. numerusque principum ut equalitas proportionum. Tribus enim propriis ut in arithmetica una istius est. multiplicitas proportionum ex equalitate procedunt. Ex compositis ut multiplicitas super particulares habitudines proportionum. Item ex compositis super particularibus superpartientes proportionum efficiuntur. Ponantur enim .iiij. unitates ad .iiij. binarias: ut tres quatuor: et quotilibus equisimilis. et sic simul sunt equalis sequenti sit ordine constitutus. Sed ut primo ac secundo. Tercius simul duobus secundis. ac tertio. Ita enim modo progressio sit duplex multiplicitas prima proportio ut desuperat mox

1	1	1
ii	ii	iii

Nam unitas si secundo ordine constituta equa est simul unitati in superiori loco dissoluit. Item binarius equalis est simul unitati atque secundo. Item quaternarius equalis est unitati simul ac duobus secundis unitatibus. atque unitati tertio. Et est .i. in .iiij. dupla proportio. quod si de his idem forent. tripla propter copiarum gradum. Ac de tripla quadrupla. de quadrupla quintupla. ac deinceps talis erant habitudinis ratio. **E**iusdem item ratio propriis super particulares sicut ut uno gradum exemplo. Considerantur unitas et potentia. maiorem numerum dissolvantur. **E**iusdem item ratio propriis super particulares sicut ut uno gradum exemplo. Considerantur unitas et potentia. maiorem numerum dissolvantur.

iii	ii	i
-----	----	---

iiii	ii	i
iiii	vi	viii

Atque id si de triplicibus fiat. sequentia. si de quadruplicibus sequentia. consummationemque adhibentur pro moribus proportionum ex multiplicitate nascitur. Ex superparticulari ut composita dicitur superpartientis habetudo. dissolvantur enim composita sequentia comparantur. **E**iusdem item ratio propriis super particulares sicut ut uno gradum exemplo. Considerantur unitas et potentia. maiorem numerum dissolvantur. **E**iusdem item ratio propriis super particulares sicut ut uno gradum exemplo. Considerantur unitas et potentia. maiorem numerum dissolvantur.

viii	vi	iii
------	----	-----

viii	vi	iii
viii	xi	xxxi

Sed ut ille casus in quoque inspicitur atque ista facient error nullus diffinitur impediat. hoc regula quotilibus equalis proportionum ex multiplicitate ducunt. Semelque multiplex ab unitate sit computatus. tot super particulares habitudines producat. sive sit in contrarium prem de numerationis. quorumque ab unitate decesserit. hoc modo ut duplex sequentia antecedat. Triplex sequentia. quadruplex sequentia. hoc deinceps in hunc modum. Sic igitur duplicem finis in subiecta descriptio.

1	iii	viii	xxvii	lxxxi
iiii	xii	xxvi	cxviii	
	xbi	xlvi	cxlii	
		lyiii	cxcii	
			ccvbi	

1	ii	iii	viii	xbi
iii	vi	xii	xxviii	
	viii	xbi	xxxv	
		xxv	lmm	
			lxxx	

Hoc igitur speculatio ad hanc utilitatem. videtur multum ut quoniamque et ut .s. ut quotilibus sequentia. et sequentia. et sequentia. et quotilibus alias proportionum. quis inuestigare voluerit. nullo errore labat. utque ut ei numero primo talis proportionum gratia aptare qui quatuor sunt proportionum. tot predicta et post se hunc non possit. sed dissolvat potius ut triplicem. videturque quatuor super particulares sequentia. eamque multiplex proportionum. et color ab unitate recessit ut in superioribus descriptis. Si tres sequentia faciat sequentia ut ut a quaternario sequentia in investigationem. **E**iusdem item ratio propriis super particulares sicut ut uno gradum exemplo. Considerantur unitas et potentia. maiorem numerum dissolvantur. **E**iusdem item ratio propriis super particulares sicut ut uno gradum exemplo. Considerantur unitas et potentia. maiorem numerum dissolvantur.

1	iiii	xbi	lxxxiii	ccclxxi
v	xx	lxxx	cccxx	
	xxv	c	cccc	
		cxxv	d	
			dcxxv	

Et erant alia augendi proportionis via h' modo. Radices proportionum dicitur et eadem comparationibus minime proportionem dispo-
nat enim numerus naturalis unitate multiplicatus 11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111 **M**axime igitur proportionum sunt ut in sequentibus
tunc ad duos sequentia 4 ad 3 sequentia 8 ad 4. et deinceps infinitum. et queritur se proportionem unitate sequitur. Propositum
igitur sit duos sequentiales proportionum continua comparatione perducere sumo radice sequentia eam disporo. 11 ad 11. quadruplo
igitur binarium per binarium fuit 4. Item binarium per binarium crescit erit. 11. Radix binarii quatuordecim fuit. 11. 9. 4. 11.
disponat h' modo 11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111 **E**t invenimus igitur duos propositos sequentiales proportionum 11 ad 11. et 9 ad 11.
Invenire disporo eodem numerum quod supra et exquirendis duabus sequentibus
propositis 11 et 9 sequentiales proportionum. et multiplicato binario quatuordecim
binarium fuit. 12. Radix novemdecim binarium fuit 16. Radix

11
111
1111
11111
111111
1111111
11111111
111111111

Autem hoc modus erat iterum ut si sequentiales propor-
tionem velis extendere ponas sequentiorum radices et sit
quatuordecim atque binarium ad se invicem comparati atque adhuc
modum multiplicandi. Quod si sequentiales sequentiorum dispo-
nas radices eademque multiplicandi sequentiorum quolibet
extendas. quantitas autem nobis hoc considerandi placet. sequen-
tibus monstrabitur. **De proportionem numerorum et abstrusum**

Sed duos numeros eorum differentia integra fuit. 11
11. eademque sit proportionem numeri quod sua differentia
mensura est qua erit proportionem eorum hi numeri. secundu-
m quod est sua mensura differentia. Sicut enim numeri. 1. 11. hi igitur ad se invicem sequentiorum habitudine comparantur et e-
orum differentia quatuordecim et sit decima numeri. 1. hic igitur meretur. 1. numerum decem. 11. et 1. propria differentia
11 quatuordecim et sit 11. ad 11. sequentiorum comparatione sequitur. Invenimus igitur sit proportionem numeri quod sua differentia
triginta mensura est qua sit 11. 11. quod est propria differentia quatuordecim. **Q**uod si qua differentia numerum. ut est numerus.
quatuordecim est differentia mensura. ut eademque mensura numerum pluraliter excedat. idemque et utique sit excessus et sit diminui-
or differentie mensura. qua est pluraliter numerum. maiorem tribuitur proportionem ad se invicem numeri. si est illud quod dicitur
post mensuram tractum sit qua fuerit integri. cum est propria differentia meretur. **S**icut enim numeri duo. 11. et 11. hic igitur
quatuordecim qui est eorum differentia mensura. **O**portet igitur. 11. numerum quatuordecim decem usque ad 11. Aliquet ut binarium. radice
11. numerum meretur quatuordecim. et underit. usque ad 11. atque meo totum binarium dereliquit. Auferat igitur ex utroque binarium fuit
11. et 11. et disponat hoc modo 11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111

11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111

11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111

In hoc igitur manifestum est maiorem esse proportionem inter se. 1. et 11. quam 11. ad 11.
et minoribus enim numeris. maior semper proportio invenitur. quod paulo postiorum demonstrabitur
Quod si illa differentie puenio numerum multitudinem. superaddat eademque utroque numerum
pluraliter dicitur. minoris erit proportio numeri superaddit. cum addicione eius sitne qua ut-
que meretur. superaddit. 11. quatuordecim fuerit ante cum est propria differentia meretur. **S**icut enim
numeri. 11. et 11. huius quatuordecim differentia est 11. meretur igitur. 11. numerum. quatuordecim
decem fuit. 11. superaddit igitur. 11. numerum. 11. numerum binarium. id est 11. quatuordecim. 11. huius
est meretur fuit. 11. et eademque meretur duobus. 11. numerum superaddit addatur utroque binarium et disponat hoc modo
11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111 **Q**uoniam igitur sit proportio. 1. ad 11. comparati cum addicione sit binarium quo differentia
11. est meretur superaddit. qua. 11. et 11. numeri quod eadem quatuordecim differentia mensura est. maior
est ut et minoris proportionem h' modo intelligit. dimidia pars maior est quam tota. Tertia pars maior est quam quarta. quarta pars
maior est quinta ac deinceps eodem modo. Sicut sit ut sequentiales proportio. maior sit sequentia. et sequentia sequentiorum
invenit. Atque idem et ceteris huius erunt. ut et numeris minoribus. maior semper videat proportio super particularium numerorum
quod oportet et numero naturali. disponat enim. numerus naturalis 11 111 1111 11111 111111 1111111 11111111 111111111 **B**inarius igitur ad unitatem duplus
ternarius ad binarium sequens est. Quaternarius vero ad binarium sequens. Quoniam ut sit numerus. binarius et quaternarius minores
binarius et binarius et unitas. Sed maioribus igitur minor. et et minoribus maior proportio continet. huius oportet quod si aliquibus
numerus proportionem continetibus super particulari. equa pluraliter addat maiorem esse proportionem. autem equa pluraliter augments
qua potest qua est pluraliter equa sit addita **Et ex multiplicibus et super particularibus multiplex fiant**

Illa etiam sumenda videtur quod paulo post demonstrabitur. si multiplex in alio binario fuerit multiplicatus. id est quod ex
illa multiplicatione nascitur. multiplex est. quod si id quod ex tali multiplicatione profertur sit non fuerit multiplex. tunc illud
non est multiplex quod binario fuerit multiplicatum. **Q**uoniam super particulari a binario multiplex. id quod sit. neque

Et sequitur congruat duplicem tenent sint eum numeri 11 111 1111. Etiam ad binarium sequitur 4 ad 3. Item
Etiam 4 ad duo duplex. Item simul multiplex. Item additur super particulari. Item multiplex. Item sint eum numeri 11 1111
Etiam namque ad duo duplex est. Item simul multiplex. Item ad 4. sequitur. 9 et simul super particulari. Item ad duo. Item 9
Item et multiplex. quod si tripli sequitur addit. quadrupli efficit. si quadrupli sequitur quinto. quinquupli et 5
modi inter proportionibus multiplicibus et super particularibus. Item multiplex. Item ad 3. Item 5. Item multiplex. Item ad 5.

Non ut ignoramus et alia q^{ue} proportionis meliorat. quas q^{ue}dam mathematicis diximus. sed ut patet tractari. he sunt
 mensuræ mathematicæ. **Q**ui in his tres meliorat. proportionalia q^{ue}dam p^{ar}te & maxime generata interpretatur. utro
 qui equis proportionibus. tota contextit sed tam eodem uerbo promissus uocabulo. proportionalitatem etiam cetera interpretatur.

Item aut una eadem meliora Arist. Compositum Cui ita appellare fuit digeste superius mediocriter
metra utruptat quod ut minus pro numeris equa est differentia Geometria ut fita te. quod similis et qualitas proportionis
Arithmetica aut vocat qui ita est coaptata ut si differentia ar finimis equalis proportionis confideret ac de his qdam diligenter
arithmetis differentia est. Item ut ut Arithmetica et Geometrica ita differentia. Euclydis et geometria. Item.

erit diffinire be-

I	I	I
I	II	III

unitas fuerit ad equalitatis principium constituta

Quia uero fuerint istae differentiae et. Inf. uicine

Et erit quia proportionalitatem a utymetro

—

18

et protand' via ponat' eis res equi finiri constituat' q' p'mul' p'mo' ar' duob' p'mo'

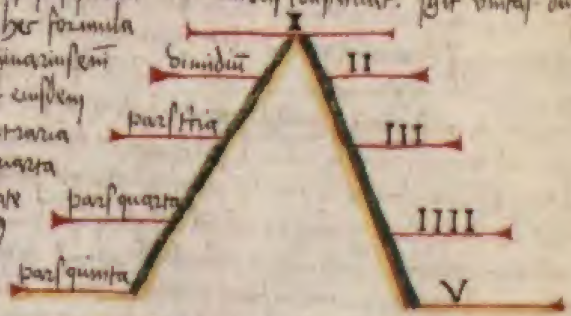
ut fiant dies .xxx. q. i. .cc. hodie .l. .primus fuit .x. quod est minori fimo .i. decem addiderimus. reddit. xii.
 huius igitur numeri. fuit. x. ar. x. medius colorum. armaria proportionalitas. expedit. x. xii. xl. **De consonantiis**
Sed de his hactenus. nunc illud addendum. quodammodo merito ut modo secundum nichomachum
 pythagorici probent consonantias multas. et solitis proportionibus mensuri. si qua re. scilicet si pythagorici non uiderentur assensu.
 de quo paulo postea dicemus. **H**ec cum ponenda est maxime ex prima. scilicet quatuor consonantia. cuius proportionem sensus
 aprior comprehendit. quale est cum unguis peremerit. tale est deinde per se. **S**i igitur cum uocem et ea consonantia
 que in duplicata consistit. non est dubium primum et omnis diapasmi consonantia. merito quod exaltare. quod cognatione
 prestat. **R**eligue non huiusmodi sunt pythagorici ordinem tenent. que deberunt multiplicata augmenta. et sup
 preuialis habitudinis determinata. monstrari quippe. quod multiplex equalitas. supporturcularis proportionis. antiquita
 te meriti transiunt. **E**uo circa naturalis numerus ab unitate usque ad quatuordecim disponat. **I. II. III. IIII.**

Igitur binarius comparatus. proportionem duplicem facit et reddit diapasmi consonantia. ea que est maxima et
 simpliciter notissima. **S**i uero unitati ternarius comparatur. diapasmi ar diapente concordia probatur. quatuordecim uero
 unitati comparatus. quadrupla tenet. filius bisdiapasmi efficitur symphonia. **E**uod si ternarius binario comparatur
 diapente. **S**i uero quatuordecim ternario. diatessaron continentia supplet. **I**gitur est horum ordo cunctis ad se invicem
 comparatis. Namque comparatis restat. si quatuordecim binario comparatur. eodem in duplicem proportionem. qua tenetur
 ad unitatem binarius comparatur. **E**t itaque maxime distant soni in bisdiapasm. cum a se quadrupla intervallo distione
 distent. minus uero se se ex consonantia vident soni. cum arduis grauiorem. **P**rima grauioris parte transcendit
 ar deinde multiplicata. ut dupli. tripli. quadrupli. et quinquapla. et sexupla. et septupla. et octupla. et nonupla. et decupla.
 ar hoc deinceps continuatur. qui neque ultra quadrupla possit extendi. neque intra partem tria coaptari. et sunt
 nichomachum quidem. hic consonantiarum est ordo. ut sit prima diapasmi. secunda diapasmi et diapente. **T**ercia bis
 diapasmi. **Q**uarta diapente. **Q**uinta diatessaron. **D**e ordine consonantiarum sententia eulubidis atque hippasii.

Sed eulubidis atque hippasii aliam consonantiarum ordinem ponunt. **A**lium enim multiplicata augmenta. sup parti
 cularitatis diminutioni. ratio ordine respondet. **I**gitur uero post ex dupli parte dimidui. nec tripli sit triam pte.
 quod igitur sit dupli. ex eo diapasmi consonantiam reddit. quod uero sit dimidui. ex eo quasi contraria dimisione. **S**extaltera
 id est diapente. efficitur proportionem quibus mixtis scilicet diapasmi ar diapente triplum prolati. que utraque continet
 symphoniam. **S**ed rursus triplum partem tria contraria dimisione partiri. ex qua rursus diatessaron symphonia
 nascitur. **T**riplum uero atque sexupla inter quadruplam comparationem proportionis efficit. unde fit. ut ex diapasmi
 ar diapente que est una consonantia. et diatessaron. una continentia coniungat. que in quadruplo consistens. bis diapasmi
 nomen accipit. **S**onum hoc quoque hic ordo est. diapasmi. diapente. diapasmi ar diapente. et diatessaron. bisdiapasmi

Sententia nichomachi. quod quibus consonantiis opponitur
Sed nichomachus. non eandem ex eis arbitrabatur contraria posuerat. sed potius ut binas et arithmeticas memet
 erat diminutionisque principii. ita et iam diapasmi symphoniarum reliquarum esse principii illas uero sibi contrarias dimi
 one posse consistere. **I**d uero facilius erat cognoscere. si soni fundat in numeris constituant. **I**gitur unitas. duos ab ea pte

Ad huiusmodi ad infinita progressio est. **B**inarius enim
 unitatis duplus est. contraria uero eius pte. eisdem
 dimidui unitatis ostendit tres. triplum. et contraria
 pte. tria. triplum. quadruplus. pars que contraria. quarta
 atque ita ostendi. et descendendi in simplicem unitate
 principii. **I**dem nunc igitur ad consonantias contrarias
Erit igitur diapasmi quodam quod dupli est. superius
 loco principii. que uero relique sunt. in contraria
 dimisione. hoc modo. **S**equitur quodam triplum est. sequitur uero quadruplo. quod tali argumentatione probabit. **E**uod
 enim binus est sequitur. quod binus triplum est. principii scilicet unitatis. **N**am binarius idem binus triplum. si unitatis comparatur
 idem binus sequitur. si binario comparatur. rursus idem binarius. eius differentie qua ad binarium fuit cuius naturaliter
 postulat. probat esse sequitur triplum est. **E**t cum igitur uero sequitur triplum opponatur. diapente consonantia. diapente
 ar diapasmi consonantie naturaliter putat. opponatur. **E**t rursus quadruplus. sequitur contraria dimisione tenet.
Nam quod est binus quadruplus. idem rursus binus sequitur. si binario comparatur. **E**t rursus eius differentie qua uero
 ar diatessaron tenet pte fit quadruplus. unde fit ut sequitur tria proportio. quod est diatessaron. quadruple proportionem

et sequitur proportione constabat. Sed in sequitur uno triplici sunt minores. Tres igitur toni una diatessaron
 diatessaron nulla ratione complebitur. q. est falsissimum. Duo enim toni ac semitonium unus diatessaron consona supplet.
 Ex his igitur demonstratur diatessaron consonantia non esse multiplicem: duo autem qui nec diapente consonantia
 multiplex quae possit collorari. Na si in eo statuat quae ei minor continua id diatessaron non locabit diapente in mini-
 mo multiplex: id est in dupli. fit ut sit locus quo diatessaron consonantia possit aptari. Sed diatessaron consonantia
 multiplex generis non est: quo circa nec diapente in maiore habitudine multiplex quam est dupla: quae minima est
 aptari potest. Sit igitur diapente in minima fit dupla: diatessaron uero quae minor est in multiplex quidem aptari non potest.
 Non est enim quinquies unus ad dupli. Sit igitur sesquialtera: tonus uero sequitur. continua enim proportione locabit.
 Duo sequitur amphora fit duo sesquialtera. Duo igitur toni una diatessaron consonantia videntur: quod nulla ratione colligat.
 ex his igitur approbat diapente ac diatessaron in multiplex genere collorari non posse. Quo circa suppositum regulariter quae
 uere ponet. **Demonstratio diapente et diatessaron in maximis suppositis regularibus esse**

Illud quoque additum necessario est. quod si diapente ac diatessaron suppositis regularibus proportionibus teneantur in maximis suppositis
 tribus proportionibus collorantur. Sit autem maxime. sesquialtera et sequitur. hoc uero approbat h. m. Na si in minoribus
 proportionibus quae sesquialtera: ut sequitur. diapente ac diatessaron consonantia collorantur: non est dubium quod sit ut aliae quibus
 proportionibus suppositis regularibus. Et sesquialtera ac sequitur inter se efficiunt aut dupli: ita diapente ac diatessaron una di-
 apason nulla ratione collorantur. Et in eadem diapason dupli proportionibus se monstratur est duplex uero proportio ex sesquialtera
 sequitur collorantur. Diapason uero ex diatessaron ac diapente colloratur. non est dubium quod si tota diapason dupli statuantur.
 diapente ac diatessaron sesquialtera sequitur proportione locande sit. Alii enim non poterant diapason uita pferre: q. res
 uaria in dupli proportionibus consistit. nisi in his duabus proportionibus steterint. sesquialtera fit ac sequitur. Alii enim
 proportionibus suppositis regularibus. duplem nulla ratione colligunt. **De diapente et sesquialtera. diatessaron et sequitur esse:**
 tonus in sequitur.

Duo autem qui proprie diapente et sesquialtera: diatessaron et sequitur proportionibus collorantur. **tonus in sequitur.**
 quod enim inter utraque proportionibus. sesquialtera maior est: sequitur minor: quod et collorantur diapente maior.
 diatessaron minor: apparet maiorem proportionibus minori esse consonantia aptandam. erit igitur diapente quidem in sequit.
 tera: diatessaron uero in proportione sequitur colloranda. Quod si diatessaron a diapente consonantia subtrahamus
 aliquid spatium quod de tonus. Sequitur uero in proportione sesquialtera minuat: aliquid sesquialtera proportio quo fit
 ut tonus in sequitur debeat comparatione collorari. **Diapason ac diapente in tripla proportione esse. in quadrupla**
diatessaron.

Sed qui demonstrat est: diapason quod dupla. diapente uero sesquialtera. inter uero dupla. **diatessaron**
 ac sesquialtera: triplis proportionibus collorantur. ex his etiam illud apparet: diapason ac diapente in tripli proportionibus
 collorantur. Sed si quis tripli proportionibus sequitur habitudine iungat quadrupla facit. igitur si diapente ac dia-
 pason collorantur: diatessaron symphonia iungatur: fit quadrupla spatium uocis. quod bis diapason fit et monstratur.
diatessaron ac diapason esse secundum pythagorae consonantias

Sed in his illud diligenter lector agnoscat: **diatessaron ac diapason esse secundum pythagorae consonantias**
 quod consonantia consonantia suppositis alias quibusdam consonantias efficerent. Na diapente ac diatessaron inter diapason
 ut dictum est collorantur. hinc uero ut diapason colloratur si diapente symphonia iungatur: fit consonantia quae ex utraque uocabitur
 mixta. diapason fit ac diapente: cui diatessaron addatur. fit bis diapason quae quadruplam proportionibus tenet.
 Quid igitur si diatessaron ac diapason consonantia collorantur ulla ne secundum pythagorae efficerent consonantia minime:
 mox enim suppositis regularibus quod colloratur: nec fiat ut in tripli ordinem: ut suppositis regularibus simpliciter
 tenet age enim statuantur numeri: quibus id facilius approbat. Si enim fuerint: cuius sit tenarius duplus. fit in dia-
 pason proportionibus collorantur: hinc aptatur sequitur. quae diatessaron esse potest: ut octonarius. Si enim ad tenarium
 diatessaron proportionibus tenet: quod octonarius ad tenarium comparatur. habet enim bis. sed ne sit multiplex hinc et ex
 aliquo potest neque eas simplices. Duabus enim est sequitur mixtis: quod sit due sine potest tenari: quod sunt finem: nisi
 mixtis locantur. Si igitur finem in. q. d. viii. **Illud quoque quod in duas sibi continet consonantias cadit. et enim neq. dupli.**
 est integrum ut diapason consonantia probat. neq. triplis ut diapason ac diatessaron diapente efficit symphonia. cui si tonus
 addatur. mox triplis uero proportionibus efficitur. Et enim diapason ac diapente sibi inter se efficiunt triplum. diatessaron uero
 et tonus: diapente consonantia iungit. Si diapason consonantia addatur diatessaron. inter se fit: quod in dupli et triplum.
 nulla potest uarietas: proportio multipliciter colloratur. Quod si ei additis tenet: fit diapason diatessaron. et tonus. quod in
 his distabit ut in diapason ut diapente sit. diatessaron enim et tonus diapente collorantur. Si enim diapason quod in. q. d. vi.
 diatessaron q. d. viii. Tonus q. d. viii. diapente q. d. viii. diapason ac diapente in. q. d. viii. Erat igitur fit tripla
 proportio **iii. q. d. viii. viii.** Sed quia de his multa nichomachus. nos in qua potest breuitate partem ea in q.

et si quis potest in tenari viii. q. d. viii. et si quis potest in tenari viii. q. d. viii. et si quis potest in tenari viii. q. d. viii.

Auctoritatem habentem in seipso quod approbat h. m. Na si in minoribus proportionibus quae sesquialtera: ut sequitur. diapente ac diatessaron consonantia collorantur: non est dubium quod sit ut aliae quibus proportionibus suppositis regularibus. Et sesquialtera ac sequitur inter se efficiunt aut dupli: ita diapente ac diatessaron una di-

phragmā affirmant pronuntiat. prius ex hisdem quodam consequentia argumentantur pbanim. Si diatesis consonantia
diapason addat: consonantia ex his conueni non posse: quid non de his fuerat pholomus posterius apponit. Sed de his barum
Nunc de semitonio considerandum est. **De semitono quibus numeris minimis constat**

Assent enim semitonia nūcupata: non quod vere tenore sint medietate: sed quod sint non integri toni. huiusque sparii quod
idem semitonium nūcupant: apud antiquiores aut limina: ut dictis in vocabat. hic modus est. cui enim ex sesquialtera
proportione: quod diatesis est. due sesquialtera habet. ut si quod sint auserat. Sed quod sparii quod semitonium nūcupat.
Euerant igitur duo toni. tota dispositione descripta. Sed quod hic ut dictum est: sesquialtera proportione consistit.
duasque sesquialteras proportionales totum adhibere non possumus. nisi multiplex ille a quo hic derivari possit. operari: sit
unitas plus eiusque octonarius. octoplus plus: ab hoc igitur uniti sesquialtera potero derivare. Sed quod duas quatuor: sunt
omnes. viii. atque ex eo lxiii. expleant. erit igitur hic totus octuplus. a quo possumus duas sesquialteras proportionales seducere
Nunc octo quod est octava plus. lxiii. unitatibus eisdem additi: tota summa lxxii. prout huius non si sua sesquialtera apponatur. unitatibus: quod
est nonenarius. lxxii. redditur: eritque duo hic toni continui principali dispositione constructi. lxiii. lxxii. lxxii. Nunc igitur lxiii.
unitatibus sesquialtera congruunt. Sed quod lxiii. probat prius triam non habere si omnes hic numeri suavis multipliciter: mox est pars
tria contingit: et omnes eisdem proportionibus durabit. quia fuerunt antequam hic suavis multiplicata addideret. sunt igitur
ter lxiii. id est cxxii. horum tria lxiii. eisdem addita. cclvi. redditur: erit igitur hoc sesquialtera proportio: diatesis consonantia
nūcupat. Nunc igitur duas sesquialteras proportionales ad cxxii. duobus se numeris continens. toto ordine collocemus
fuerit igitur ter lxiii. id est cclvi. Rursus ter lxxii. quod sunt cclvi. qui sunt duos supra scriptos binos collocet: hoc non
cclvi. cclvi. cclvi. cclvi. In hac igitur descriptione proportionum numerus plus. ad postremum. diatesis consonantia
consonantia. item vero primus ad secundum. et secundum ad tertium geminos continet tonos. Constat igitur prout quod dicitur. ex cclvi.
ad cclvi. quibus minimis semitonii forma consistit. **Demonstrationes non esse. cclvi. ad cclvi. toni medietatem.**

Approbo igitur cclvi. ad cclvi. distantia non est integra toni dimidietate. et cum cclvi. et cclvi. distantia. xii.
toni unitatibus continet. quod minus est quam unius octava derivata: plus non quam nona derivata operient prius. Si enim
omnes deris: xii. duntaxat efficeret. cclvi. qui cclvi. nullo modo equalit. Si deris novis multipliciter: superaddent: rursus
oportet omnes semitonio si non integri toni dimidietate tener. sunt sexaginta et tria prius: ac sexaginta et tria prius collocari quod post
ius demonstrabit. Nunc illud liquet: talis semitonii distantia subinet geminata. uniti toni sparii non posse complere. Age
cum ut se. cclvi. ad cclvi. habent tales duas subinet continens proportionales. prius superius descripta. regulas disponant.
Quoniam enim et hoc. item ipsos multipliciter: et sit maximus minimus. lx. dxxxvi. item cclvi. propria numeritate
restant. et sit minimus minimus. lxiii. xlviii. Rursus cclvi. ad cclvi. multitudinem crestat: erit igitur unitas. lxiii. cclvi.
hic igitur medius collocet hoc non lx. dxxxvi. lxiii. cclvi. lxiii. xlviii. In eadem igitur sunt proportionales. cclvi. et cclvi.
in qua. lx. dxxxvi. ad lxiii. cclvi. et ut lxiii. cclvi. ad lxiii. xlviii. Sed maxime eorum minimus. quod est lx. dxxxvi.
ad minimum quod est lxiii. xlviii. uniti integri non efficeret tonum. Quod si prius ad secundum proportio quod est equa secundum ad tertium
proportionem. integri est semitonii probaret. duo dimidia iuncta uniti necessario efficerent tonum. Nunc autem cum non sit extremorum
minorum sesquialtera proportio: manifestum est hoc. sparii ipse dimidia tenore non videri. Quareque enim cunctis et dimi
diis: id si duplicet. illud efficit si quis de cclvi. Si non illud imple non possit geminata prius. minus est pre dimidia.
Si non sufficit ac superaddat. plus est pre dimidia. Preterea probabitur. lx. dxxxvi. non fore sesquialteram propo
rionem. Si lxiii. xlviii. unitatibus comparant. si octava plus. lxiii. xlviii. eisdem sunt eas quod sesquialteris duntaxat
regulas aggerat: que quod integris minus non possit. idcirco eandem octavam pre aliquibus lertorum diligenter reputata.
liquet igitur eam proportionem quod est cclvi. et cclvi. et constat non est toni integri dimidia tonum. Quo circa id quod vere
semitonium nūcupat. pars toni minor est quam dimidia. **De maiore pre toni. quibus minimis numeris constat**

Reliqua igitur pars quod maior est. apotome nūcupat a grecis: a nobis non potest vocari dimidio. id enim variā fieri.
ut quotiens aliquid ferat. ita ut non equis partibus dividat. quanto minor plus medietate minor est: tanto maior
plus eadem quod antior est dimidia dividat. Quamvis igitur semitonium minus: itaque itaque dimidia toni minus est. tanto
apotome toni integri superat dimidia. et duntaxat: et quod duntaxat semitonium cclvi. et cclvi. principali stare non est
quod apotome de. quibus constare numeris minimis possit approbare. Si igitur cclvi. prius itaque octava possent
cum ad eam sesquialteras numeris comparat. Tunc cclvi. habitudo. ad sesquialteram summa minimi numeri comparata.
apotome necessaria ratione monstraret. Nunc non quod ei pars octava de cclvi. monstrat utriusque numeri omnes sunt. et ex
cclvi. quod omnes multipliciter sit unitas. ad cclvi. quod si propria conferat octava. quod sunt cclvi. sunt. cclvi.
Rursus cclvi. p octonarius restant: sunt igitur. cclvi. atque hic supra scriptos minimos. medius collocet. ad cclvi.
cclvi. cclvi. cclvi. cclvi. Tunc igitur minimus. ad prius. toni tria proportione. Sed non ad prius. semitonium minus.

apotonis uo trius ad sedm atq; i hysdem pms apotonis uidet constare proportio. cu semitonij in cly. & clym. mi-
 minis numeris parum conueniat. Porro aut apotonum cly. & clym. i eadem proportione sunt. qua cly. ad
 cly. qm cly. & clym. octonario multiplicati sunt. Si em unius numerus. duos quolibet numeros multiplicat. q ex
 ea multiplicacione nascit. in eadem erit portione. qua fuerit hy numeri. quos prior numerus multiplicauit. **Quibz**
proportionibus diapete et diapasom constet. et qm diapasom sex tonis no constet.

Sed qm de diatessaron consonantia laus dixim: breuius et penus puris numeris de diapasom ar diapente consona-
 tis differamus. Diapente em constat ex tribus tonis ar semitonio id ex diatessaron et tono. Diapente em numeri
 quos superior destrupio comprehendit. **Cxlii cclvi cclxvi cclvi** in hac igit disposicione: pms pms ad
 sedm: & sedm ad triu: tonum atque
 in minoris. ut supra monstratu e. **C** Si igit cly. octaua eadem quoru octaua e apponatur. fient. cclxxxviii. quibus cly.
 comparatur. psequenter parum proportionis efficitur. quo circa. iij. qdem toni sunt. si pms ad sedm: sedm ad triu: qm cly. cly.
 ad quartu. Semitonium uo minus. triu ad quartu finim comparatio tenet. **C** Quod si diatessaron qdem duoru tonum
 est ar. semitonij minoris: diapete uo triu tonum e ar semitonij minoris. hntz uo diatessaron ar diapente. unu diapasom
 uident effre. Erut. b. toni et duo paria semitonioru minora. q unu tonu no uident pte. Non est igit diapasom consona-
 cia constans sex tonis. ut aristoxenus arbitrat. quod i numeris q dispositi eident apparet. **C** Sex em toni i ordine dispo-
 nat. scilicet. i. psequenter proportionibus constituti. Sex uo psequenter proportionis. a sexto octuplo profant. dispo-
 nat igit. vi. octupli h no. **i. viii lxiii dxii iiii xcvi xxxii dcc lxxii cclxi cclxi** **A** Ab hoc igit ultimo una
 vi. toni i psequentera proportione constituti locut. h no. dispositi pms octuplis finim. ut octaua finimora pte qm
 finimora lateribus adiungant. Sit aut destrupio tabe

Octupli	toni	lx	Desqui Octaua	partitio octaua
1 viii lxiii iiii xcvi xxxii dcc lxxii cclxi cclxi				
			cclxi cclxi	xxxii dcc lxxii
			cclxi cclxi	xxxvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	xlvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	xlvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	lvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	lvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	lvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	lvi dcc lxxii
			cclxi cclxi	lvi dcc lxxii

Hic igit disposicionis her ratio e: continuis em uis glom-
 diat: octuplas mios tenet. A sexto uo octuplo. psequentera ppro-
 nes dicitur. ubi uo octauas pte stupimus. octaua pms numeroru cor-
 pte: quibus adiacent: q si eadem qbus adiacent apponatur posteriores
 mios. erant ut i pmo q e. cclxi. cclxi. huius octaua e. xxxii.
 dcc lxxii. hi si bimus. si coniungant: posteriora efficitur numeru
 q est. cclxi. dcc lxxii. psequentera tenent. Si igit ultimo
 numeru q e. dxxxvi cclxi. duplus esset pms mios. q e. cclxi
 cclxi. recte diapasom sex tonis constare uideret. Nam aut si in
 mios mios id pms duplitem congruunt minor erit eo mios q e maximu ar supm. Na. cclxi cclxi numeri duplus
 e. q ad eu. f. diapasom consonantia tenet. dxxxvi. cclxi. hntz igit minor est eo mios q sextu atque tonu. eo. f.
 q est. dxxxvi cclxi. minor est igit diapasom consonantia sex tonis: atq; id quod sex toni diapasom consonantia supradit.
 Porro conia quod constat i minimis numeris. dxxxvi. cclxi. et dxxxvi cclxi. Sed de his quid aristoxenus sentiat
 q amibus debet omne iudiciu alias comorabo. Nam voluminus seriem. fastidij ditator attingat. **Explicit De**
dyssica. Liber. ij. Tricij Boetij Severini De musica deest armonica institutione. pms Liber. cii
q bz titulos. xvi. Adiectus. Aristoxeni demonstratio supparticulari proportionis diui i equa no posse. atq;

Sopione volumine demonstratu e diatessaron consonantia ex duobus tonis ar semitonio: **ideo ne tonu**
 Diapete uo ex tribus ar semitonio copulari. sed ea semitonio diuidit toni integru no posse pte. si singulat
 considerata tractentur: atq; ideo diapasom ad sex tonos nullo mo puenire. **C** Sed qm aristoxenus musicus. iudicio
 auris certa pmissit. her semitonio no arbitrat esse sedm phrygioru et tritona diuidio. sed sicut semitonio
 dicitur. ita et diuidetates tenent. de hisdem pms paulis e disputandu. demonstraduq; pms nulla supparticula-
 re habitudine noto mo posse diuidi integru medietatem. Inf duos em mios supparticulari proportione contin-
 tes. sine ille sint pms pms. quoru e unitas differencia sine posteriores: nullus ita poterit mediu numeru collocari.
 ut qua minimu proportione tenet ad mediu: ea medius tenent ad extremu. scilicet ut geometria proportione. sed
 aut differencia equal facit potest. ut si equalitas pms arithmetica medietate aut armonica ut inter eodem
 finim medius mios collocari faciet medietate. aut quilibz alia: quoru i arithmetica pms mentione. **C** Quod
 si id demonstrabit. ne illud qdem constare potest. psequentera proportione que tonis e i diuidetates posse differari: qm
 qdem psequentera omis supparticulari equalitate genit constit. Porro uo melius ditione monstrabit

romu
 Lib. 3.

Nā si p singulas proportionē consideratione deductas scz supparticulares, nulla profus oritur q̄ inposito medio finio. equis proportionibus diuidat. Nō est dubiū quod supparticularis comparatio nō possit regna diuidi pariri: quod si videat auribus resonū aliquid tanē. cū cuiuslibz non duobz tonis ar sumptio integro distans uocula reparatur: id nō esse resonū naturā monstrat. Sed qm̄ sensus omis q̄ minima sūt comprehendē nequeat. Porro hanc differētiā q̄ ultra resonū prebit sensum auris nō posse distinguē manifestū ē. fore aut ut deprehendat si frequentissime talis priu la p eodem resonat errorē. Nā quod ī minimo aut tunc sūt: composita cōiunctis cū ita magnū ē reperit uidet. a qua igitur proportionē estordienū. an compendit dabim⁹ questionē. si ab eis de quo qm̄ ordinam⁹. Id nō est. utrius toni ī duo equa possit priu. nec ue. **N**ut igit de tono est pertractandū et quādamodū possit ī duo equa diuidi. demonstrandū ē. quā demonstratio si qd ad aliquas supparticulares comparationes transferat. similis demonstrabit. supparticularē ī equa uero atqz integro mō separari nō posse. Primi igit toni continentel numeri sūt. viij. atqz viij. Sed qm̄ si isti ita naturalit̄ cōferūt. ut medius int̄ eos m̄s nō sit: eodem binario q̄ sū minimo possit multiplicari. sūt igit. xvi. ar xviij. sūt hos nō naturalis m̄s cadit q̄ est. xviij. igit. d. xviij. ad xvi. tonus est. Sed xviij ad xvi comparat⁹. bz cū totū et eius septi maderimā ptey. Septimaderimā nō p̄ minor ē sextaderimā naturalit̄. Maior est igit proportio q̄ sūt. xvi. ar xviij. nu mens cōmmet. quā ea q̄ sūt. xviij. ar xviij. q̄ disponat hō modo. et sit xvi. a. xviij. c. xviij. B. medietas igit integra toni. int̄. C. ar B. nullo modo cadet minor est. cū. C. b proportio c. a proportio. Ad maiore igit ptey medietas rata po menda est. Sūt nō medietas. d. qm̄ igit. d. b. ptey proportio ē integrū dimidiū. toni. maior est c. b proportio. q̄ est minor p̄ toni. **a. d. proportio** a. c. aut proportio q̄ est maior toni. A. d. proportio maior ē quod est dimidiū toni. Est aut. a. c. proportio sexagesimaderimā c. B. aut sexagesimaderimā nō est dubiū qm̄ integra medietas int̄ sexagesimaderimā ar sexagesimaderimā cadat. Sed hoc in integro numero. nullo modo potit inueniri

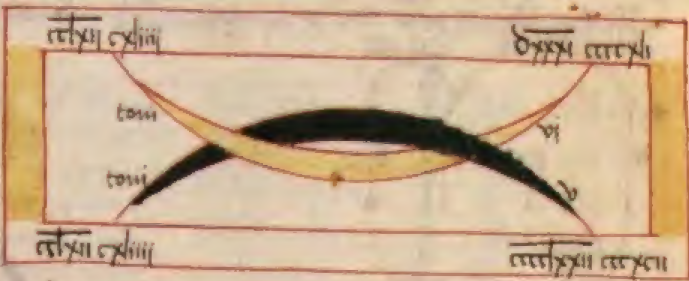
Donodo nō ad xvi. numerū. xviij. numerus compara tus supsexagesimaderimā obtinet proportionē. R. eius dem xvi. numerū sexagesimā requirant. erit unitas atqz unitas pars sexagesimā. hanc si eodem xvi. numero tū gam⁹ fuerit xviij. et pars. xvi. Si igit xviij. et pars. xvi. xvi. numero comparat⁹. recte toni mensurā. uideat excedē. cū ad eū sūt. xviij. numerus. sexagesimā rusticiat. pporione. Unde fit. ut quo sup sexagesimaderimā proportio. toni sufficiens transgredit. non sit integū toni dimidiū. Quicquid em̄ bis ductū sustendit aliquid. id ultra dimidiū illius esse uidebit. quod transgredit. Quocirca supsexagesimaderimā nō erit toni dimidiū. ar p hoc nec ulla alia maior sexagesimaderimā proportio toni dimidiū potit esse. cū ipa sexagesimaderimā p̄ integra toni dimidiū sit maior. Sed qm̄ sexagesimaderimā proportio. continua sūt sexagesimaderimā. Videam⁹ an ea tonū bis multiplicata nō pteat. xviij. igit nū. sexagesimaderimā pte tenet. finis. xviij. in eadē igit proportio. si ad. xviij. numerū alii comparē. erit. xviij. et. xviij. p̄. quod si ad. xviij. finis. sexagesimā proportio. postū numerū comparē. fuerit. xviij. et p̄ octaua. maior nō est p̄ octaua pte septimaderimā. Maior igit est proportio numerorū. xvi. ar. xviij. et octaua quā ea q̄ sūt. xvi. ar. xviij. et pte septimaderimā retinet. q̄ sūt. scz b̄ sexagesimaderimā proportio. Sūt igit sexagesimaderimā proportio. utrius toni nō uident mple. Nō est igit sexagesimaderimā toni dimidiū. qm̄ q̄ duplicata nō uident integū. nō tenent dimidiū. semp em̄ dimidiū duplicatū. ei cuius ē dimidiū coequat. **Ex sexagesimā propor**

cione. Sublati duobz tonis: toni dimidiū nō aliqui. n. m.

Iam uo si eos mjs disponamus: q. de septima proportione duobus tonis intervalis relinquunt: i. hys considerare possu-
mus: utra ea proportio q. post duos tonos iungit integri loco semitonij: censet: q. si ita ipta sit: illud q. est
consonantia diatessaro consonantia atq. integro semitonio copulari. Erat igit supius pmiss finimus. cxxij. ad huc supi-
oraz proportione tenebant. cxxij. Sed ad pmiss finimus cxxij. parant tonus ad cxxij. rursus cxxij. toni conueni-
lent. Est igit q. iungit ex tota diatessaron proportione ea s. habitudo: q. in cxxij. et cxxij. unitatibus restat.
Hec igit si probat integri toni esse dimidium: dubitari no potest. diatessaron ex duobus tonis semitonioq. consistere. Et
igit demonstratu est toni dimidium. ut septimadecima et septimadecima proportione posse locari: ab hac compari-
one et ita her proportio merienda e. Ne em longius progrediam: sumo ex cxxij. octauadecima pte. ea sit. xiiij
hanc si eadem appropio: fuit. cxxij. Apparet igit minore esse proportionem. cxxij. ad cxxij. septuaginta octauadecima habitu-
dine: q. si dimidius tonus maior e qdem septuaginta octauadecima. minor uo septuaginta octauadecima proportione. Septuaginta octaua-
da uo minor e septuaginta octauadecima habitudine. et uo h. ad cxxij. comparatio: q. s. relinqt ex diatessaron duobus
restitit tonis: minor e septuaginta octauadecima: no est dubiu quia her duora numerora proportio: semitonio longissime
diminution sit: **Ad istos aristoxeni demonstrationes diatessaro consonantia ex duobus tonis ac semitonio no**

Quod si ut ait aristoxenus diatessaro consonantia ex duobus tonis semito consistat: **Nec diatessaron tonis. vi.**
minoz conuenit. due diatessaro consonantie. V. necessario tonos efficerent. et diapeta ac diatessaro inter se
duo diapason iungit: ita sex tonis totum a proportionis consequerent: et q. paulo ante. vi. dissoluitur tonos. quora
minuz erat numerus. cxxij. cxxij. ad hunc uo ultim9 i sexto collocabat tono. numerus. dxxxij. ccccxlj. quibz
no iungebant tonus. ccccxlj et ccccxlj disponat h. modo

Nunc igit de minoribz numeris id. v. tonis
loquimur. Si g. diatessaro. duobus tonis ac se-
mitonio. Bis uo diatessaro. v. consideret tonis. cu
ex cxxij. cxxij. diatessaro intenderet. cuq. de
ccccxlj ccccxlj. aliud diatessaro amitteret:
idem inf utraq. intentione amissionem me-
mus inuenirent. Id aut fit hoc modo. A uno q.
cxxij. cxxij. diatessaron itando id est restat. q.
fit i ccccxlj dxxxij. rursus. ccccxlj ccccxlj. numeris. i. mitto septima proportione: que fit i ccccxlj. ccccxlj. has
igit proportionel disponamus h. modo. Et sit pmiss qdem m. a. sed uo. b. trus. c. quartus. d. Et igit a finimus. ab. d
Quinq. i. motus est tonis: q. que diatessaro i duobus tonis ac semitonio iungit. ut aristoxenus arbitrat. Quinq. diatessaro
inf. a. atq. b. aliud uo tr. c. atq. d. postu e. b. et. c. finimus uo oportz ee dissol. sed duos atq. restem. ut integre
q. q. ton ex duobus diatessaro consonantiis consistere uiderent. Nec ito q. e. differentia. m. dcccxlj. arguit diatessa-
ron minime tonis duobz ac semitonio conueni. **Diapason consonantia sex tonis comate excedi. et q. sit minimi**

Sed hanc si querimus integris numeris differentia collocare: q. i. ea pte q. est bisse
pari fra si addat. plena esset unitate. q. pass fra. eiusdem bisse dimidui est. Si tonis differentie dimidui ante
adherere quod e. ii. ccccxlj. sit omnis summa. vii. xliij. que duobz comatis proportionem tenebat. Coma em est quo
sex toni superant diapason consonantia. que i. pmiss. vii. xliij. unitatibus continet. Et igit differentie dimidui p. p. ad
uonit. ut i. vii. xliij. excederet. ita erat cunctis. a. b. c. d. finimis medietates propas adingam. et eade erat i. omni
que supra proportio fuit q. eadem inter quinq. tonos. ac diapason consonantia differentia s. vii. xliij. unitates duobz colligit
v. tonos bis diatessaro et sex tonos. tantu diapason tantu comate superare quod i. pmiss. vii. xliij. inuenit. Id aut patefacit suborta
demonstratio

Quoniam Que toni		Bis	Triate / Saron
ccxii cxi	ccxliiii dxxxi & s	cccliii cxciiii	ccclxxii cxcxi
Superiorum numerorum dimidia			
cxxxi lxxii	clxxiiii clix ss	clxxiiii cxi	ccxxxiii cxi
Priorum numeri cu dimidijs suis			
ccxciii. ccxcvi	dxxiiii. clxxxviii	dxxxi. cccxli	dcviii. dxxxviii
Diferentia horu medioru			
vii clui			
Sic hos snt toni sex		In hos dupla proportio que e diapason	
dxxxi cccxli	ccxii cxi	dxxiiii clixviii	
Diferentia Extremoru			
vii clui			

Pa ter i filio. si lus i patre. si i i tus sunt tus. q vtro que pro ce deus

Quemadmodu phylolaus tonum diuidat

Phylolaus uo pythagoricus alio modo tonu diuidere temptauit. starguens scilicet pmodu toni. ab eo numero q pmiu
 cybu cybu a pmo i. pari: quod maxime pythagorici honorabile fuit. efficeret. Na cu pmiu pmiu sit. par. tres.
 triu. atq id ter. si duxeris. xxv. necessario exurgunt. q ad xxii. numeru tone distat. eandem pmiu differetia suam
 Ternarius est. xiiii. summe octaua pars est. q eadem addita. sunt a pmiu cybu. xx. ar. vii. reddit. Ex hoc igit duas
 phylolaus efficit partes. vna q dimidio sit maior. eamq apotome vocat. Reliqua q dimidio sit minor. eamq eurytem
 tidit. qua postea semitoniu minus appellauit. hanc uo differetia roma. ar pmiu desu i. xii. unitatibus constare arbit.
 eo quod hoc int. cclvi. & cclxi. pmiu sit differetia. Quodq idem numerus. uel. xii. ex nouenario. ternario atq vni
 tate consistat. q vniat. pmiu optineat locu. ternarius uo pmiu ipso hinc. Nouenarius pmiu ipso quadrati. Ex his
 igit const. cum xii. desu ponat. q semitoniu nupat. i. quia uo. xxv. numeri partem. q xii. unitatibus continet.
 apotome ex cclxi. Sed qm int. xii. & xii. vniat. differetia facit. unitatem loro romae censet ex ponenda. Tonu
 uo tonu i. xxv. unitatibus locat. eo q int. cclvi. ar cclxi. q int se distat tone. xxv. sit differetia. **Tonu ex duob**

Ex quibus facile apparet tonu duobus semitonis minoribus semitonis: & romate constare

& romate constare. Na si totus tonu ex apotome consistat. ar semitonio. Semitoniu uo ab apotome differt romate
 nihil est aliud apotome. nisi semitoniu minus & roma. Si igit duo semitonia minora de tone q auferat. roma sit reliquu

Demonstratio: Tonu duobus semitonis romate constare

Item uo hoc quoq probabit modo. Na si diapason quinq tonis. ar duobus minoribus semitonis continet. superant
 q sex toni. diapason psonaria uno romate. non est dubiu quin tonis quinq ab utroq spacio sublati fecerit reliqua
 ex diapason qdem duo semitonia minora. de. vii. uo tonis. tonis. atq hic tonis. her duo semitonia q reliquunt. vniat.
 romate. Quod si duobus eadem semitonis minoribus roma reponat. equabit tonu. Constat igit cum tonu duobus semito
 nis minoribus & romate. q i. vii. clui. pmiu unitatibus inuenit equari. **De minoribus semitono itualis**

Phylolaus igit her atq his minora spacia talibus diffinitionibus reludit. **Diesis** uo est spaci. quo maior est selet
 cia proportio duobus tonis. **Coma** uo est spaci. quo maior est seletiora proportio duobus diesibus. i. duob
 semitonis minoribus. **Diastema** est dimidia roma. **Diastema** uo est dimidia diesis. uel semitoniu minus. Ex
 abul illud colligit. qm tonis qdem diuidit pmiu i. semitoniu minus atq apotome. **Dimidia** est. duo semitonia & roma.
 Quo fit ut diuidat i. q. diastemata & roma. Integru uo dimidia toni quod e semitoniu constet. ex duobus diastem
 atibus quod e dimidia roma. qm est totus tonus ex duobus semitonis minoribus & romate conitutus. & si quis uo i
 integre diuide uelit faciet vni semitoniu minus. roma. qz dimidia. Sed vni semitoniu minus. diuidit i. duo diastem

...mata: dimidui uero (sonat) vna fchisma ē. Rete igit. 3. Quo fit ut regu semitonii minor semitono: vna fchisma
te differre videat. apotome aut a minore semitonio duobus fchismatibus differt: differt enī sonate. Sed duo fchisma
mata: vna pficiunt sona. **De toni paribus per consonancias Sumēdis:**

SED de his quidem actenus. Nūc uō aliud videt. esse dicendum: quē admodū p consonancias multas iperata possunt paria
Nūc extende nūc uō remitte. sō aut hinc alit. fiat. lineę q. duas alit.

descripsi uos accipiant. lōrō fchisma ipā demonstrat
Sic ppositū toni parū p consonancia sunt: i. acutū filiter arg. gra
uē. **S**onūs. B. Ab hor intēdo aliq. sonū: q. diapente pario: ab
eo quod ē B. distat ad eū q. est. c. Ab hor remitto diatessaro
consonancia ad id quod est. d. et q. nūc diapente ar diatessa
toni tonus differētia facit. d. B. parit tonus 3pt est

Ad grauiorem uō ptem ita modulabim tonū. Ab eo
quod ē B. diatessaro intēdo ad f. et ab f. diapente
remitto ad k. Erit igit. k. B. tonus. Annadunt igit
diligent letor. ad d. B. qdē ad acutū ptem effectū to
nū ad k. B. aut ad graue

Sic ppositū minorē toni ptem p consonancia
sunt: i. acutū ptem arg. grauior. q. minor uō
toni pars est parit quo duos tonos diatessaro
consonancia transiendit. **S**ic enī
sonūs. a. intēdo ab. f. dia
tessaron ad B. Rursus intēdo
a B. diatessaro ad c. Remit
to igit iteāt ab c. diapente
ad f. Tonus est igit. d. f.

3 Duo igit pti toni. B. d. / d. f.
et erat. B. A. integrū diatessaro
Erit igit. f. A. minor toni pars q. semito
nūc nūcupat

Ad grauior est uō ptem: hor modo: **S**onūs. a.
intēdo duos tonos p consonancia. ad. E. diatessaron
uō ad. E. Remitto ad k. Erit igit. k. a. minor semito
nū pars q. oportebat effire

Ide tribus tonis diatessaron aufezant. apotome fir
reliqua. **S**unt enī res toni. a. B. c. d. ab his aufe
ratur. d. E.

Sapiencia
Roma re
Eau de re m

Et enim fiderit
Potum meum // data est michi
Notas michi fideri // descendit de celis

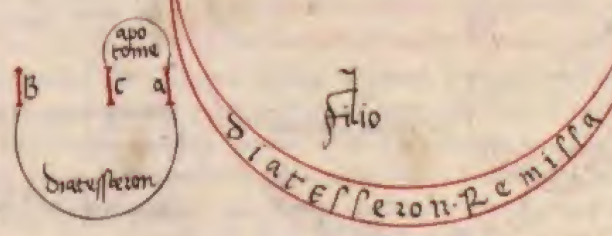
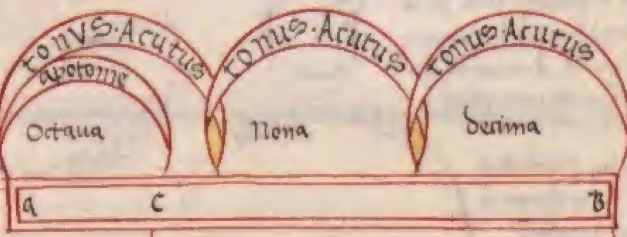
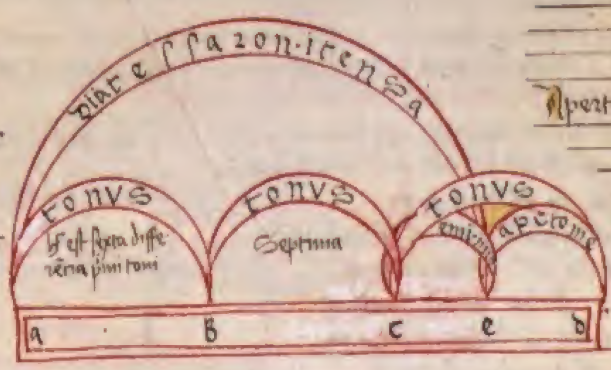
Ere veniet dicit hō // Dabit ei dñs
Corus magis // Antequā conuenient

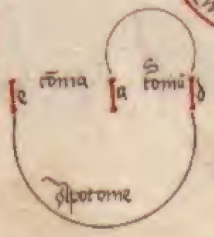
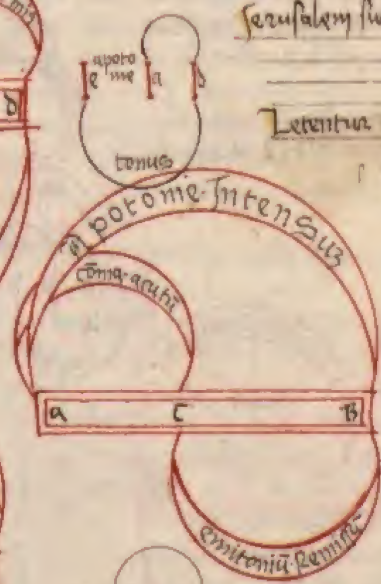
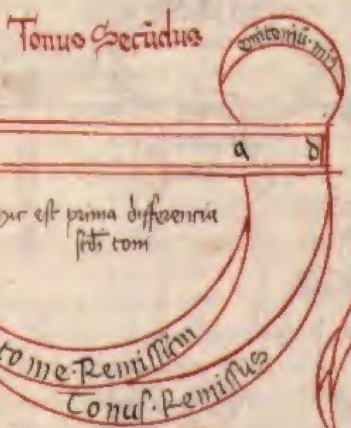
diatesseron
a b c d e f g a
apotome

diatesseron erit igitur
f. c. semitonii minor
Apotome igitur e. d.

Hanc igitur apotome
men sit semine
mentis. Ar pmi qd
ad nruu mendo tres
tonos. ab. a. c. q. sunt
a. b. et ab eo q. est. b.
ad. c. diatesseron
consuanciarum remit
to. et sit. c. a apo
tome reliqua.

Quod si idem
parum ad
grauu sonu uelut
efficiat fit hoc modo
Cui sonus. a. putato
semitoniū minus. id
quod e. a. d. Re
mitto ab. d. tonu
ei q. e. d. e.
Erit
igitur
a. e.
ea qua
requi
rimus
apotome

Refertur ad grauē
partem hor modo
putando ab. a. tonu sem
tonum minus. id q. est
a. d. ab. a. uo remitto
apotome. id quod
est. d. e. Erit
igitur cōma ea

Apertus thesaurus

Solo paret

Dominus iudicabit

Sperosus

Euge puer

O quantus luctus

Ece aduenit

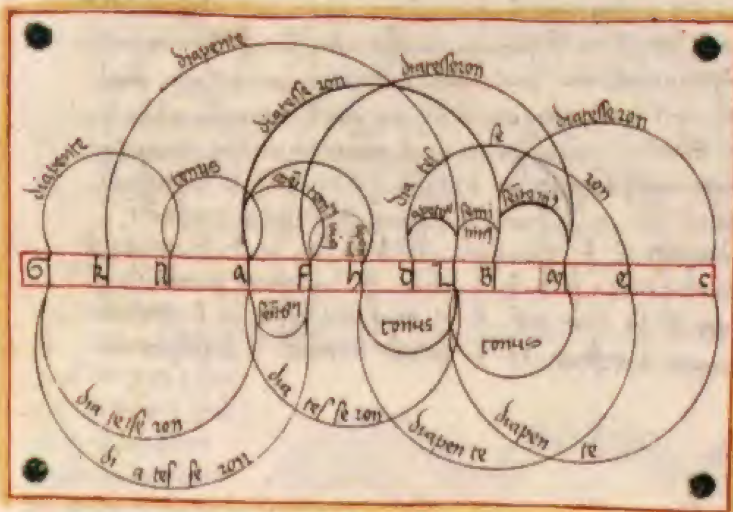
Gultum tuum

Serusalem surge Domine iesus

Leuentur ex li Sapiencia

Si ppositi ad acutā pte
cōma sumere. Cōma sit
A. Intendo apotomen. a. b.
Remitto semitonū minus
B. c. Et q. semitonū mi
nus. apotome minor est
cōmate. cōma erit. c. a.

Regula Semitonij soneti

Sed qui paululum de rationis daps
musi non est defugiendum: et t quali pro
portione id ipz rōma cōtineat ostendere
Est enī rōma quod: ultimū comprehendē possit
auditis. dūrendūq; est semitonū minus: ar
semitonū maius: quantū p se singulatim
rōmaribus constare videatur. Ipse quoque
tonus quantū rursus rōmaribus cōiungit:
ar pnt hinc cōueniens sumat tūc

Demonstratio trichitae supparticularē ī equa diuidi non posse: eiusq; rephētio

Sup particularis proportio frindi ī equa
arbitrio proportionalit iteposito mēte
ro non potest. qd nō posterius frūit demo
strabitur. Eūam enī demonstratiōe pōit

arbitrali nūmū fluxa est. her nō est huiusmodi. Sit igitur supparticularis proportio. a. b. Sumo autē ī eadē
proportione minimos. c. e. Et sunt supparticularēs. Eū igitur sunt minima ī eadē proportione. c. e. Et sūt
supparticularēs. **N**umerus. f. triarius. c. numerus. b. binarius. parte una sua. f. tria. eiusq; transcendit. ī bina
riū media sui. ī uno. Sit autē her. d. duo quī. d. nō erit numerus. f. unitas. Si enī numerus. d. ē. f. q. nō ē. et
pars est eius qui est. f. triarius. **E**. q. d. numerus. f. unitas. f. quod est impossibile. qā nō est mūs. Eū enī sūt minimi
ī eadē proportione. ī supparticulari: qbuslibet alijs mīs. hī pmi ad se tūc sūt. et solam differētiā reuēnt
unitatem. Unitas igitur est. d. f. g. h. i. e. numerus. c. numerus unitate transcendit. Eū rra nullus inidit
medius numerus: q eā supparticularē proportiōē equalit frindat.

Quo sit ut nec inter eos. d. et m. q. eadē rā hū. f. m. et. n.

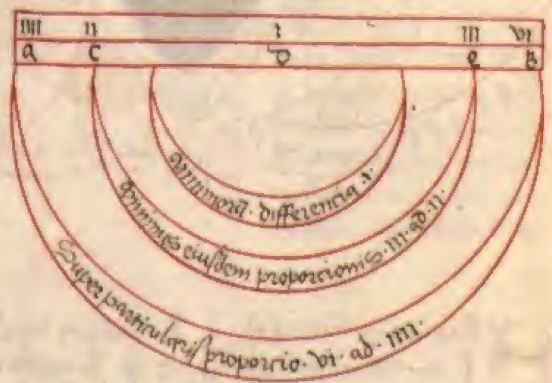
proportionem tenent: medius possit nūc collorari: qui eadē
proportionē equalit frindat. **E**t sū arbitre quidem rationē
dēmo supparticulari nullus medius tūmū cadit q equalit diu
dat proportionē. quī minimi. ī duplēs ut. 11. ad. 1. mediam pro
portionē sola differēt unitate. Quā si nō nō erā ī multipli
proportionē. minimi eadē unitatis differētiā forāntur.

Cum plures uideam esse multiplices. pter eos q ī radicibus positi
collorati sūt. sūt quos medius tūmū frindens equalit eadē pro
portionē possit aptari. Sed b qā rithmeticos nostros diligenter
inspexerit. paritū intelligit. Addendū nō ē id ut euenire ut
arbitrali putat ī sola supparticulari proportiōē. Non autē
omissat dūndū. Nūc ad sequētia conitām: pī qua nume
rorum proportiōē. Sit rōma: Et quō ī ea ī proportiōē. que
maior sit quā. Lxxv. ad. Lxxiii. Minor quam. Lxxiii. ad.

Lxxiii. qd dū. quī hī numeri qui rōma Lxxiii.

continent. maiorem iter se retinent proportionē. q. quā
Lxxv. ad. Lxxiii. minorē quā. Lxxiii. ad. Lxxv. qd nō ita
demonstrabitur. ar pmo qdem illud inuēndū est. quod sex
toni diapason rōmate transcendit. Sit igit. A. qdem. cxxii.
cxlvi. B. aut diapason. ad eū. ī ad mūs. a. continens rōmā
riaz ī dupli sū constituta. dxxiii. cxxvii. c. nō sex tonis
ab a. nō distat: et sit. dxxiii. cxxvii. que oīa ī secūdi ualūmīs rōmā
dispositiōes sūt colligēda. sūt. B. igit

atq; c. rōmālis proportiō continet. Aufero igit. B. mūs de nūo. C. Relinquitur. B. d. ī dxx. cxx. unitatibus collorā
Qui. d. nūc minor est qdem quā sit septuagesima tria pars. B. nūc. maior nō quā eūdem septuagesima quarta sit

Nota quod si uisus sit huiusmodi proportio. collorari sūt. ut pmo illud inuēndū est. quod sex toni diapason rōmate transcendit. Sit igit. A. qdem. cxxii. cxlvi. B. aut diapason. ad eū. ī ad mūs. a. continens rōmāriaz ī dupli sū constituta. dxxiii. cxxvii. c. nō sex tonis ab a. nō distat: et sit. dxxiii. cxxvii. que oīa ī secūdi ualūmīs rōmādispositiōes sūt colligēda. sūt. B. igit atq; c. rōmālis proportiō continet. Aufero igit. B. mūs de nūo. C. Relinquitur. B. d. ī dxx. cxx. unitatibus collorā Qui. d. nūc minor est qdem quā sit septuagesima tria pars. B. nūc. maior nō quā eūdem septuagesima quarta sit

Item secundum .d. numerum q est .i. vii cliv. septuagies per multiplicemq. fit michi .E. numerus .i. dxxii. clxxvii.
unitatibus constitutus Si eni septuagies quat multiplicemq. fit .f. numerus. dxxvii. clxxxii. Eorum qdem .E. q
p septuaginta tres autus est. minor est. B. numerus .i. pporione. f. aut q per lxxvii. sz autus e. maior e. B.
numero. Pote igit dictum est. d. eius quod e. B. minore quidem ee quaz septuagiesmaq. fia parte. maiore
uo qua septuagiesma quartay. Enormia et .C. numerus. B. numeru minore qdem parte eius quod est. B. eundē
B. superat. qua septuagiesma fia .i. romate. Quare uo qua septuagiesmaquarta .i. romate. Eius igit quod est. C.
proportio. ad id quod est. B. maior qdem est qua. lxxv. ad. lxxvii. Minor uo qua. lxxvii. ad. lxxv. Na ipiore
lxxv. et lxxvii. unitat septuagiesmaquarta est minor. Postiore uo eadem unitat septuagiesma fia

Item alit explatit
illo prius pposito q. si
proportioni propria mune
roni differencia equalit
augeat. Minor int eo q post
additione fuit proportio conti
nebit qua int priores q ante
additionem illam quadam propo
rione distabant. ut sex et quatuor
fuerisq. differencia sua .i. binarius appo
natur. fient. vii. et vi. Sed int. vi. et iii. siqualitea

inter. vii. et vi. siqualitea proportio continet. Minor uo est proportio siqualitea. siqualitea proportione. hor igitur ita
pducto disponant supiores numeri q. proportionem romatis continerant id est. dxxxi. cccc xli. et sit .a. Sit etiam. B.
dxxvii. clxxxii. Horu differencia sit. C. vii cliv. C. igit numerus maiorem numeru q est. a. septuagies quinquies me
rat. Si ergo. C. numeru septuagies quinquies multiplicet fiet michi. d. numerus q est. dxxvii. clxxxii.
igit. d. nris eu q est. a. nris eo q est. f. Eandem. idem. dxxvii. Ergo. d. nris eu q est. a. transiendit. E. nris
B. aut nris ab eo q est. f. vniat eodem. E. nris. Si igitur. e. nris. a. nris apponamq. fiet. d. Si uo. B. nris
eodem. e. apponamq. fiet. f. Sed. d. nris septuagies quinquies autus e. p. C. sz multiplicatu. f. aut septuagies
quat multiplicatu. C. creuit. Optinet igit int se proportionem. d. atq. f. qua hnt. lxxv. ad. lxxvii. Sed. d. atq.
f. sit. a. atq. B. vno eis addito. b. E. maiorem igit uerit e. proportionem contineri int. a. atq. b. qua int
d. atq. f. Namq. a. atq. b. nris vno. E. addito. effecti sit. d. atq. f. Minor igit proportio e. int. d. atq. f.
qua int. a. atq. B. Sed int. d. atq. f. eadem proportio est. q int. lxxv. et lxxvii. fuit. a. igit atq. B.
maior proportio e. qua int. lxxv. et lxxvii. at. a. atq. B. roma continet. Maior igit proportio est romatis
qua. lxxv. ad. lxxvii.

Item alit explatit
illo prius pposito q. si
proportioni propria mune
roni differencia equalit
augeat. Minor int eo q post
additione fuit proportio conti
nebit qua int priores q ante
additionem illam quadam propo
rione distabant. ut sex et quatuor
fuerisq. differencia sua .i. binarius appo
natur. fient. vii. et vi. Sed int. vi. et iii. siqualitea

dxviii cccxli
I_a

dxviii cccxxviii
I_B

viii lvi
I_C

dxviii cccxxv
I_D

dxviii cccxxii
I_E

dxviii cccxxii
I_F

Quoniam igit ostendimus comat proportionem maiorem esse quam ea qua lxxv continent ad lxxviii componari nunc ostendendum est quemadmodum minorem iter se proportionem continentem unum. parum comat continentem qua lxxviii ad lxxviii copari nunc monstrabitur hunc modo. Remittenda prius est quid sub volumine dixerimus. cum de mensura differencie loquamur. Si enim ex qualibet proportionem differencia eorum minorum q ea continent auferamus. hi q relinquuntur maiorem optime proportionem huius minus q erant ante differencie diminutionem. Sicut enim viii et vi ab huius proportione aufero differencia. id. ii. sunt vi. et iii. Sed i superioribus sequitur. i hanc sequentia proportio continet. maior uero e sequentia proportio sequentia proportione. Sicut igit idem. a. atq. b. q sunt superius descripti. quoru e differencia. c. multiplo differencia c. min. septuagies quas. fit milixi. fit milixi minus. f. fit. dxviii. cccxxv. Etia nunc comparat vniuersum minus. b. fit. ii. cccxxii. Rursus idem. c. multiplo septuagies ter. efficitur minus. k. id est. dxviii. cccxxviii. Etia comparat. b. minus. vniuersum. b. idem. ii. cccxxii. Sublato igit. b. de minus. a. atq. b. effecti sunt. eff. f. atq. k. Minor igit proportionem obtinebunt. a. atq. b. qua. f. atq. k. Sed. f. atq. k. eam continent proportionem qua. lxxviii. ad. lxxv. hi enim multiplo. c. effecti sunt. Minor est igit proportio. a. atq. b. numeroru comat continencia. qua. lxxviii. ad. lxxv. Sed paulo ante monstratum est eandem comat proportionem maiorem esse quam septuaginta quique ad. lxxviii. monstrati sunt igit nunc. q comat continet. maiorem quoniam it se huius proportionem qua. lxxv. ad. lxxviii. Minor uero qua. lxxviii. ad. lxxv. quod oportebat ostendere.

dxviii cccxli
I_a

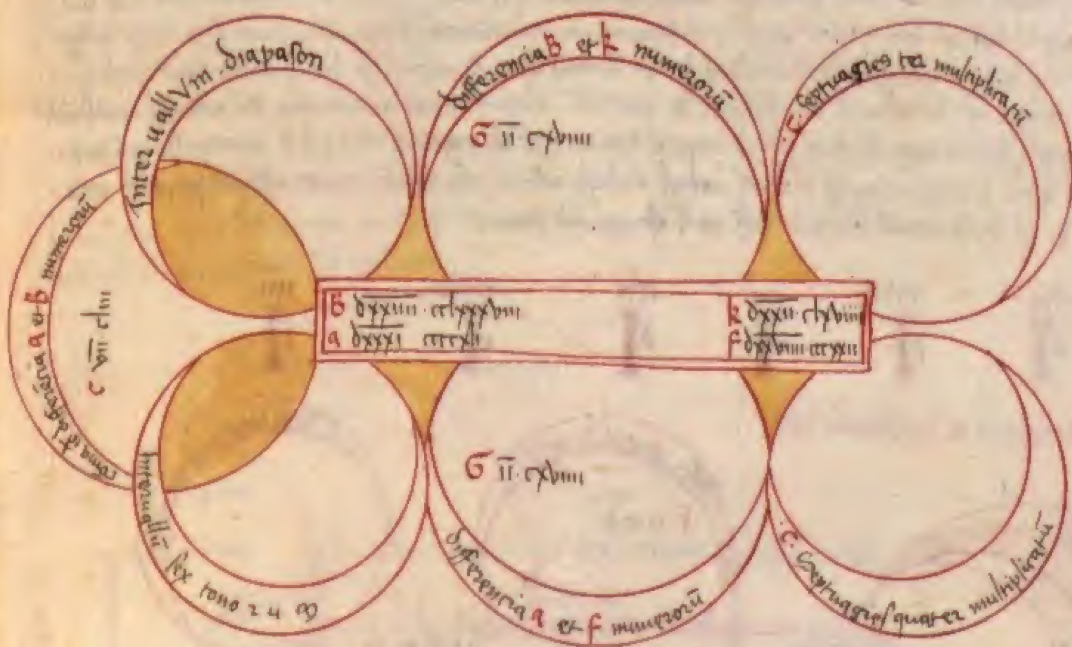
dxviii cccxxviii
I_B

viii lvi
I_C

dxviii cccxxv
I_D

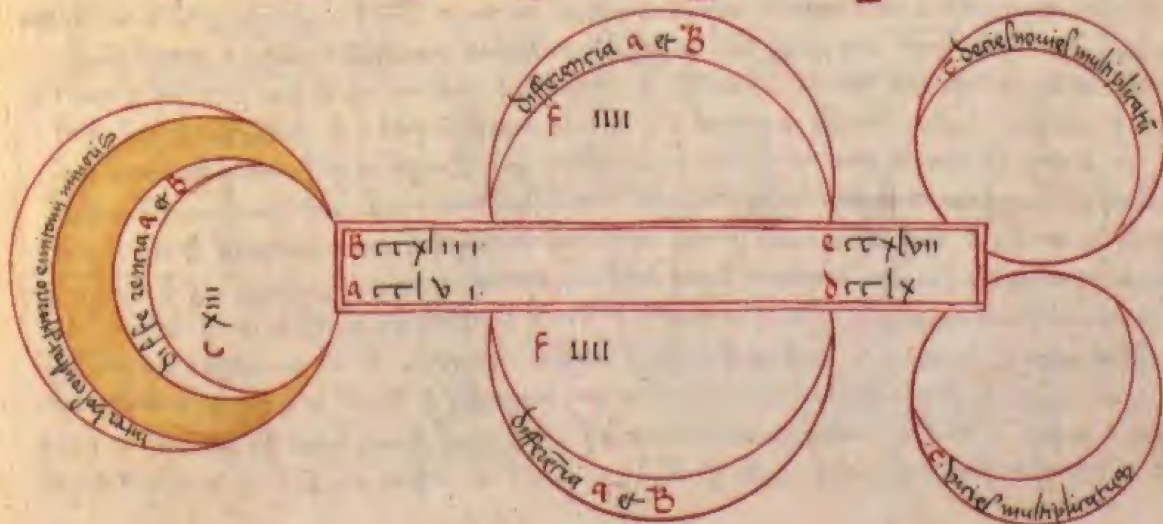
dxviii cccxxii
I_E

dxviii cccxxii
I_F

Quod si ad semitonii minus talis speculatio conuertatur eius quod proportionem facillime requiramus quod constat inter cclxvi. et cclxviii. Put igitur cclxvi. a. cclxviii. B. horum differentia xiii. C. duo quoniam a. ad B. minorem retinet proportionem quam xlviii. semis. ad xlviii. semis. avertat. eum. C. id quod est a. deus novies semis. sunt. cclxvi. q. sit. d. Qui sit reparatus ad. a. eodem. a. duobus semisq. transgreditur. Atq. h. differentia. f. sit. ii. s. Rursus eadem. C. differentia. B. numerum meriat. omnes deus semis. it. multiplicat. omnes deus semis. sunt. cclxvi. s. quod sit. e. igit. e. comparatus ad. B. eodem. f. transgreditur. it. duobus semis. d. igit. ab eo quod est. a. et rursus. e. ab eo quod est. B. eadem. f. differentia sunt minores. Subtrahito igit. f. ab eo quod est. a. atq. B. facti sunt. d. atq. e. a maior igit. tenent proportionem it. se d. atq. e. qua. a. atq. B. Sed. d. atq. e. eandem proportionem inter se continent. qua. xlviii. semis. ad. xlviii. semis. a. igit. ad. B. minorem retinet proportionem quam. xlviii. semis. ad. xlviii. semis. quod oportebat ostendere

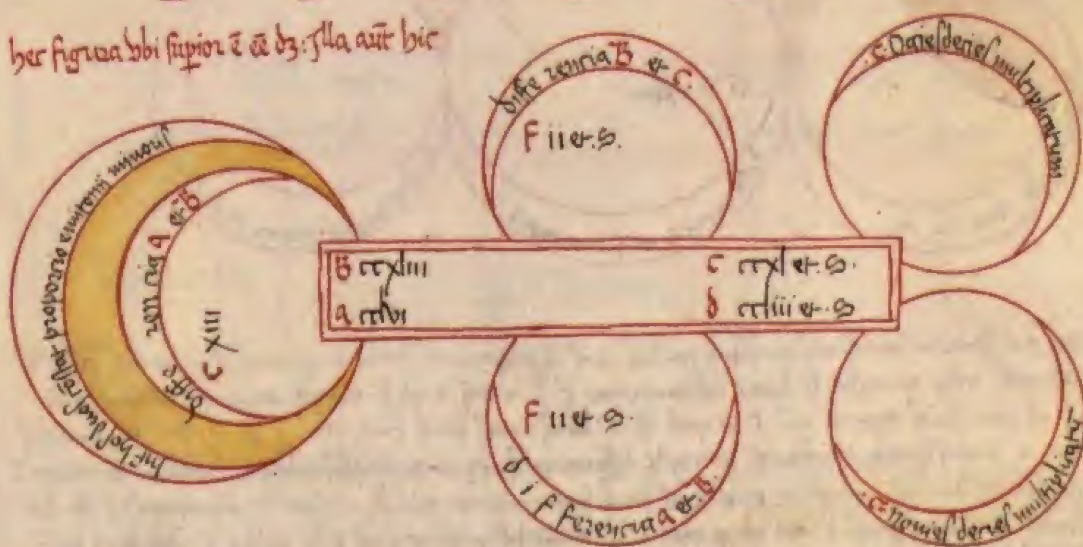
cclxvi
a
cclxviii
b
xiii
c
cclxvi. s.
d
cclxvi. s.
e
ii s.
f

Uidemus hanc eandem proportionem. cclvi. ad cclxiii. maior est ab ea quam continent. xx. et xlviii. Sunt enim. a. b. c. Item q. superius descripti sunt. Merita igitur. c. differentia. a. finitū vniuersi fuerit. cclx. c. ui sunt. b. c. ui cōpa ad id quod est. a. eundem quaternario ascendunt. hic sit. f. Rursus idem. c. merita. b. deries nouies fuerit. cclxviii. hic sit. f. c. ui compati ad. b. eodem. f. transcedunt. d. igitur nū. a. numerū et. e. nū. nū. B. eodem. f. transcedunt. Aduerso igit. f. huius q. sunt. a. atq. B. facti sunt. d. atq. e. maior igit est proportio eorū q. sunt. a. atq. B. quā eorū q. sunt. d. atq. e. Sed. d. atq. e. vniuersi ac deries nouies multiplicati. c. nū. effiunt. maior igit est proportio eorū q. sunt. a. atq. B. q. h. semitonii continent. quā ea q. est. xx. ad xlviii.

cclvi cclxiii xlviii cclx cclxviii iiii
a b c d e f

hec figura ubi superior ē ē d. g. illa autē hic

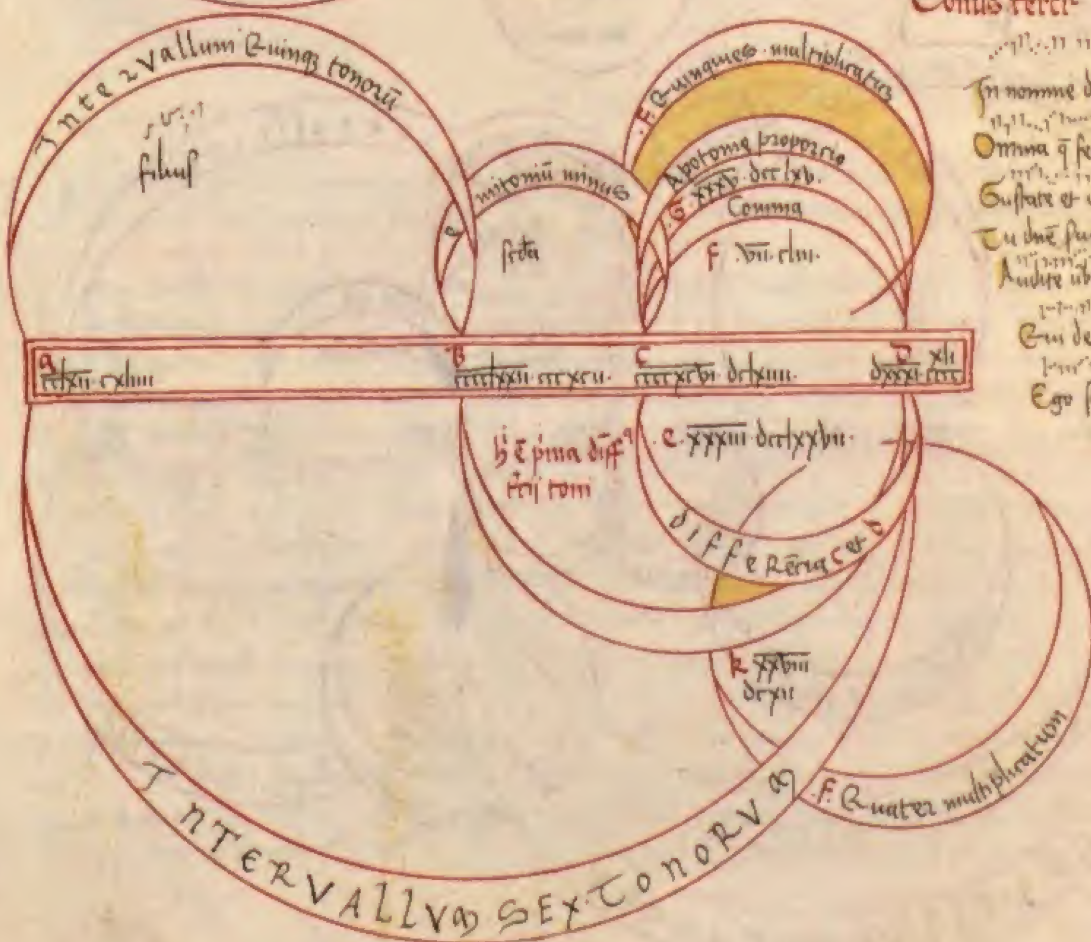
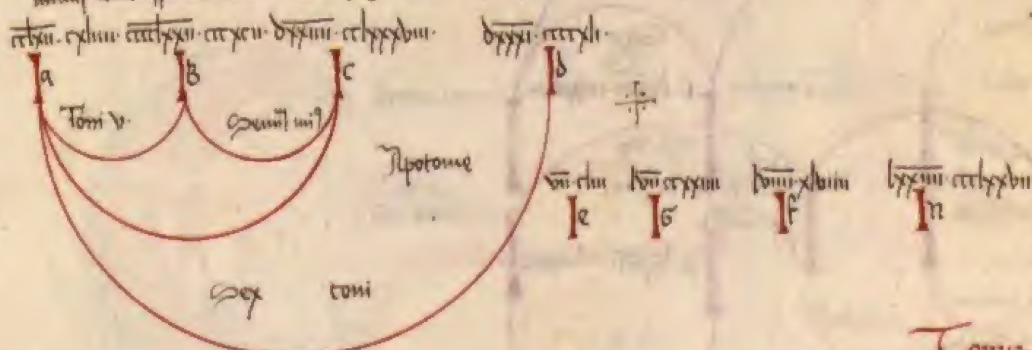

Demonstrari igit est semitonii minus. maiore qdem hanc proportionē quā. xx. ad. xlviii. Quoniam uō quā. xlviii. s. ad. xlviii. s. Nūc idem minus semitonii cōmari comparē. quod est ultimū auditū subiactū. ultimāq. proportio

Semitonii minus. maius qdē ē tribus. minus. quatuor uō.

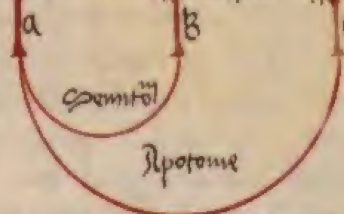
Item demonstrādū pponimus semitonii minus. maius qdem ē cōmari tribus. minus uō quatuor. Quod hic facillime possit agnosci. Sunt tres nū. ita dispositi. ut int. se proportionē cōtineant. diatessera. et ea q. dicitur sex tonorum. Sit enim. a. cclxii. cclxiii. Intendatur autē ad. B. qdem quinque toni continui. et sit. B. cclxxii. cclxxiii. ad. c. aut diatessera consonantia referat. et sit. c. dclxxiii. cclxxviii. ad. d. aut sex toni intendant. Sit q. d. dclxxi. cclxxi. Huius ita positi et constituti. manifestū ē inter. c. atq. d. cōmā cōstitutū. eorūq. ē differentia. vii. cliv. id aut sit. h. Remittant. duo toni. ab eo quod ē. B. ad id quod ē. e. et sit. f. cclxxiii. cclxxviii. Pualis ab eo quod ē. e. intendo diatessera quod ē. f. cclxxviii. dclxxiii. Eū igit. int. e. atq. B. duo sūt toni. int. e. atq. f. diatessera. Int. B. igit. atq. f. minus semitonii ipit. Sublati enim diatessera consonantia duobus tonis. sit. Aliquā semitonii minus. quod ē p. nū. numeris cōstitū. p. dclvi. et cclxiii. quos eodem nū. similes nongentis. quadragessis quāq. multiplicat. B. atq. f. nū. explorabit. quos necesse ē eandem proportionē superius dictis nū. cōtinuē. q. uno atq. eodemq. nū. id. q. dclxxi. lvi. parit. multiplicati creuerit. Item ab eo quod ē. f. itendo diatessera sit. ad. G. et sit. G. dclxxiii. d. lii. Rursus ab eodem. G. iunio ad. p. duos tonos et sit. p. dclxxiii. cclxxviii. Quod. p. necesse ē ut eadē sōm quē. c. nū. exhibeat. Ad equalitatem nūq. eius talis ratione progressus ē. Et enī ea q. ē a. c. diatessera cōsonantia. q. cōstat. v. tonis ac duobus semitonis minoribus. ab v. tonis cōmari super. Ab eadē igit. a. finitū nū. p. v. tonis ac semitonis duobus recessit h. nū. Ab eo quod ē. a. atq. ad id quod ē. B. v. minorū colligit.

Eadem hac ratione semitonii inquit quod apotome dici supra reuelum. quod comati sit possumus? h' no. Si. a. c. xlii. Exlvi. Quingz ab eo uo distans tonus. Si. B. c. xlii. c. xlii. Si uo distans tonus ab eo quod est. a. Si. d. B. d. xlii. c. xlii. Si. B. igit atq. b. d. tonus est. B. uo ab eo quod. est. c. distat semitonii minus. et sit. C. c. xlii. c. xlii. Relinqt ergo int. C. atq. d. apotome propria. Na cum sit tonus. B. d. ex eo si auferat. B. c. Semitonii c. d. relinqt maius q. oportune esse supra reuelum. Int. d. igit atq. c. est differentia. xxxiii. d. c. xlii. h' aut sit. p. E. Sed erat comati differentia. vii. c. h' h' sit. f. Si igit. f. id quod e. comati quingz multiplicat. fuerit michi. xxxv. d. c. xlii. Et sit h' b. Si uo idem. f. quat multiplicat. fit. h. nus q. e. xxxviii. d. xlii. Si igit ab eo q. est. E. maius e. h. minus. Sed. b. quingz autum e. comati. h. uo quat. E. aut apotomes differentia est. Inre igit dictu est. apotome minore qdem ee. qua quingz comata. maiore uo qua quatuor. Ex h' igit comprobat. tonu maiore qdem ee. qua sit. vii. comata minore uo qua nouem. Na si minus semitonii maius qdem est qua tria comata. minus uo qua quatuor. Apotome aut maior qdem est qua quatuor comata. minor uo qua quingz. inter semitonii minus semitonio maiori. quod e. apotome. erit omne maius qdem vii. comatibus. minus uo vii. qdem est. vii. comatibus. Sed apotome atq. semitonii minus unit efficit tonu. Tonus igit maior qdem e. vii. comatibus. minor uo nouem.

In nomine domini
Omnia q. fecisti nobis
Sustate et uidete
Tu domine suabis nos
Audite ubi
Qui de tra est
Ego sum pastor

ccccxvii. dclxxii. dxxxi. cclxxviii. dxxx. cccxli. vii. clui

Ea est. vii. clui. id est. d. Sed hic nūc dūct
tōma mōstrabat. nūc mōstrat igitur semitonū
ar minus. tōma differētiā facti

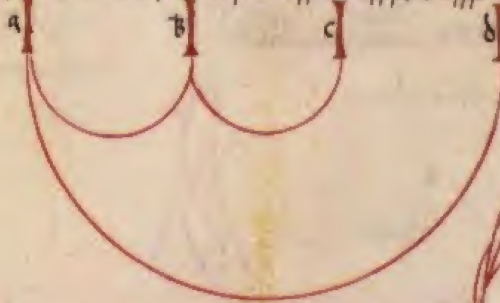

Resultat demonstrādi ppono tōmū duobz
semitonū minoribz sola cā cōmate
ēē maiore. Sit. a. numerus. cccclxxii. cccxli.
Ab hoc intendat tōmū. dxxx. cccxli. et sit
hoc. d. Ab eo uō q est. a. intendat semi-
tonū minus q ē. B. ar sit. B. cccxviii.
dclxxii. Item ab eo quod est. B. semitonū
aliud intendat minus quod est. C. Et sit. dxxxi.
cccclxxii. Eū igit. a. d. tōmū est. a. c. uō
duo continet semitonia minora. Videant. B. q
sit differētiā. Item. c. arq. d. numerus cōsti-
tuta Est aut. E. sz unitatū. vii. clui.
Demonstratū est igit tōmū duobz semitonū
minoribz cōmū ēē maiore

Tonys tercius

Remissio
de necessitate
beneficentis dei
Exultat filia
Pater
Benedicta tu

ccccxvii. cccxli. cccxviii. dclxxii. dxxxi. cclxxviii. dxxx. cccxli. vii. clui

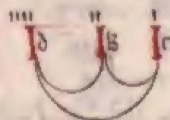
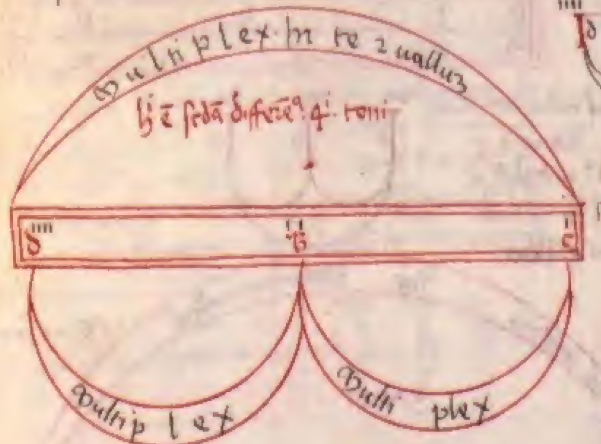
Sed quā iam oīa que probanda pmissimq propria ratione mōstrata sūt. nūc q sup est mōstrare īstauratōni regularis mōdo
chordi est faciēda proportio. Cūq rem quī longior tractatū extendit. īposterioris cōmentarij dīspūtatōne cōsummā
transferenda. **Expūit liber tercius. Incipit Quartus**
i. Porū differētiā īquiritatē cōstitūē
ii. dūctā de mūtālī spūlārionē
iii. qūstārū p gēral et latīnal lītēral mūtārīo
iiii. qūstārū notārū p uorū cōnemētū dīspūtatōni tēz gūēbz
v. qūstārū notārū bīpōleōz p tūa gūēa pūrio
vi. Pūrio supūz de gēstē dīspūtatōnē
vii. qūstārū notārū sūmū p tūa gūēa pūrio
viii. qūstārū notārū mēz p tūa gūēa pūrio. x

x. Pūrio supūz dīspūtatōnē dīspūtatōnē
xi. de stātibz notībz ar nobīlībz
xii. de rōstārū notībz
xiii. dīspūtatōnē notārū p sūgūlos mōdos ar vōcāl dīspūtatōnē
xiv. dīspūtatōnē rōstārū mōdōz ordīnē ar dīfferētiā
xv. Pūrio supūz dīspūtatōnē mōdōz dīspūtatōnē
xvi. Eūādmōdū dīspūtatōnē mōdōz rōstārū aūre dīspūtatōnē
possūt

Expluritur capitula boni differentias iquantitate consistere

Et si oia que demonstrata erant superius libri tractatione digessimus: non penitet rē. Rursus eadem breuiter memore
recollegenda p̄stare nō quada diuinitate tractatur. Et his rursus ad memoriarū redentibus ad regule diuisione
quo tota tendit iterris ueniamus. Si foris rerū omīz gēsi nullus audiret sonus fieret. Id aut fieret: qui resantibus moti
bus cūctis nullis int se impulsus rērent. Et igit sit uox motū ēē motū ēē ueressē est. Sed omīs motus hīc i se nō
velocitatem tū etiā tarditatē. Si igit sit tardus spelleudo motus: grauior reddit sonus. Nā ut tarditas p̄xim. Harmoni ē
ita grauitas i tigua tarditatem. Delox uō motus: acuta uocula p̄stat. Prētē q̄ grauis est: iterrione nullat admodū
Quē uō acuta: emissione derestet admodū. Unde fit: ut omīs sonus quasi ex quibzā p̄tibz. rēpositus ēē uideat. Oīs
aut p̄tia rēuētio quada proportione rēmittit. Sonus igit rēuētio: proportionibus constituta est. Proportiones at
p̄ncipalit i numeris considerant. Proportio uō simplex mōrūz et i multiplicibus et i sup̄particularibus: uel i sup̄partic
tibus inuenit. Sed i multiplicibus uō proportionē. E. sup̄particularē: rēsonē et dīssōnē uocē exaudiat. Consonē q̄dēz sūt
que simul p̄sse. suauē p̄mixturā it se rēuēnt sonū. Dīssōnē uō q̄ simul p̄sse nō reddit suauē neqz p̄mixtū sonū.
His igit ita p̄ditis de proportionibus pauca durant. **Diuerse de infuallit Speculationes**

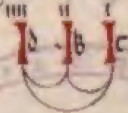
Simplex infuallit. B. C. et B. multiplex sit eius quod ē. C. Et fiat ut ē. C. ad B. ita. B. ad. d. Erit igit. B. ad
d. multiplex ē eius quod ē. C. metit. C. finit. id quod ē. B. uel. hīc uel frig. uel demreps. Et est ut. C. ad. B.
ita. B. ad. d. Operitur igit. B. finit. id quod ē. d. Quoniam q̄. C. finit. metit id quod ē. B. Operiet erit. d.
multiplex ē igit. d. eius quod ē. C. et est. d. c. Infuallit effectū ex rēposito. bīspulatoz p̄bimet. et p̄ binariū
multiplicat. d. c. infuallit. In numeris q̄q̄ id p̄bat

Euente dīz

Et erit B. ad. C. duplū. ut binariū ad unitatē: et
fiat ut. C. ad. B. ita B. ad. d. Erit igit. B. quat
nariū multiplex. Est aut. B. ad. C. idēst binariū
ad unitatē. Multiplex igit est. d. quaternariū ad
C unitatē: est aut quadruplū quaternariū unitatē.
et binario multiplicata medietas quod ē infuallit. B. et c.
infuallit binario multiplicatū multiplex effe
rent infuallit. B. c. et fiat ut. C. ad. B. ita. B. ad. d.

et d. sit ad. C. multiplex dico q̄. B. eius quod ē. C. multiplex erit ē. Operiet. C. id quod ē. d. Offensū uō est q̄q̄. si sint p̄porcio
uallit uūi. et p̄r uatūalit fuerit ultimo rēparat. si p̄mū ultimū fuerit mēsus. meriet et mediet. C. Igitur meriet id quod
est. B. multiplex igit est. B. eius quod ē. C. Et rursus ex uūis sit. C. unitat. d. uō ex duplura proportione. B. c. sit quat
nariū. Et est multiplex eius quod est. C. Est aut quadruplū. Erit igit hīc quadruplū ex duplura B. c. proportione
generatur. B. c. proportio dupla est. Sed q̄q̄ duplū multiplex ē erit B. c. proportio multiplex.

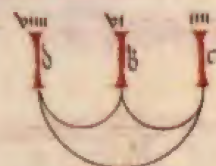
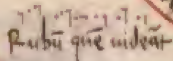

Ex egipto

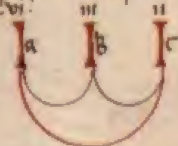
Sup̄particularis infuallit mediet mēz. neqz uūis neqz
plures proportionalit inueniunt. Et erit. B. c. pro
porcio sup̄particularis et i eadē proportione minima
sunt. d. f. G. Et q̄q̄. d. f. et. G. minimi sūt i ea
dem proportione: sūt eiusdem proportionis p̄m. Quo
rura sola eol unitat. meriet. Auferat igit. G. ab. d.
f. et alingit. d. hīc ē igit utrorūqz mēpora rēuē
nīz hīc igitur erit unitat. Quoniam nullus int. f. d.

Tria sunt mune

Duplex inualit ex duobus maximis supparticularibus conigitur
 Resquatero et Resquatero. Sit em. a. qdum em. quod est. B. Resquatero.
 B. nō em. quod est. C. Resquatero. Duo aut qm a. em. qd est. C.
 duplex ē. C. igit Resquatero est. a. em. quod est. B. igit a. h. i. e.
 totū B. em. qd dicitur. Duo igit a. equi sunt. tribus. B. Resquatero
 qm B. em. quod est. C. Resquatero ē. vi. iii. ii.

B. igitur habet se totum. C. et eius tria prout. Trias igitur B. equi sunt ad quatuor. C. Trias autem B. equi erant duobus a. duo igitur a. equi sunt ad quatuor. C. Similiter igitur a. equi sunt ad duobus. C. Duplex igitur est. a. eius quod est. C. et in his. Sic enim sesquialter. XII. ad VII. sesquialter uero VII. ad VI. Ergo. XII. ad VI. duplex est.

Ex duplici intervallo atque sesquialtero. triplex nascitur. Sit enim a. eius quod est. B. duplex: a. eius quod est. C. triplex est. Nam quoniam a. eius quod est. B. duplex est. a. igitur equi sunt ad duobus B. Punctum quoniam B. eius quod est. C. sesquialter est. B. igitur tria sunt tota. C. et eius dimidia parte duo igitur. B. equi sunt tribus. Sed duo B. equi erant. Vni a. et unus igitur. a. equi sunt tribus. C. igitur a. uno. C. triplex est. Et in his sit duplex quidem senarius binarius sesquialter uero senarius binarius. Senarius igitur triplex est binarius. Sesquialtero intervallo sesquialter est binarius. Sed tria sunt intervallo. erit quod tria sunt sesquialter. Sit enim a. quod eius quod est. B. sesquialter. Aut uero. B. a. quod est. B. sesquialter. Dico quoniam a. eius quod est. C. sesquialter eius est. Cuius enim a. eius quod est. B. sesquialter est a. X

igitur tria sunt B. et eius dimidia prout. Otto igitur a. equi sunt ad duodecim B. Punctum quoniam C. eius quod est. B. sesquialter est. C. igitur tria sunt B. et tria eius prout. Nove igitur C. equi sunt ad duodecim B. Duodecim autem B. equi erant ad otto a. Et otto igitur a. equi sunt ad nouem. C. igitur a. equi sunt ei quod est. C. et octave eius pri. a. igitur eius quod est. C. sesquialter est. Et in his sesquialtero quidem intervallo sit. nouenarius ad senarium. Sesquialter uero otto.

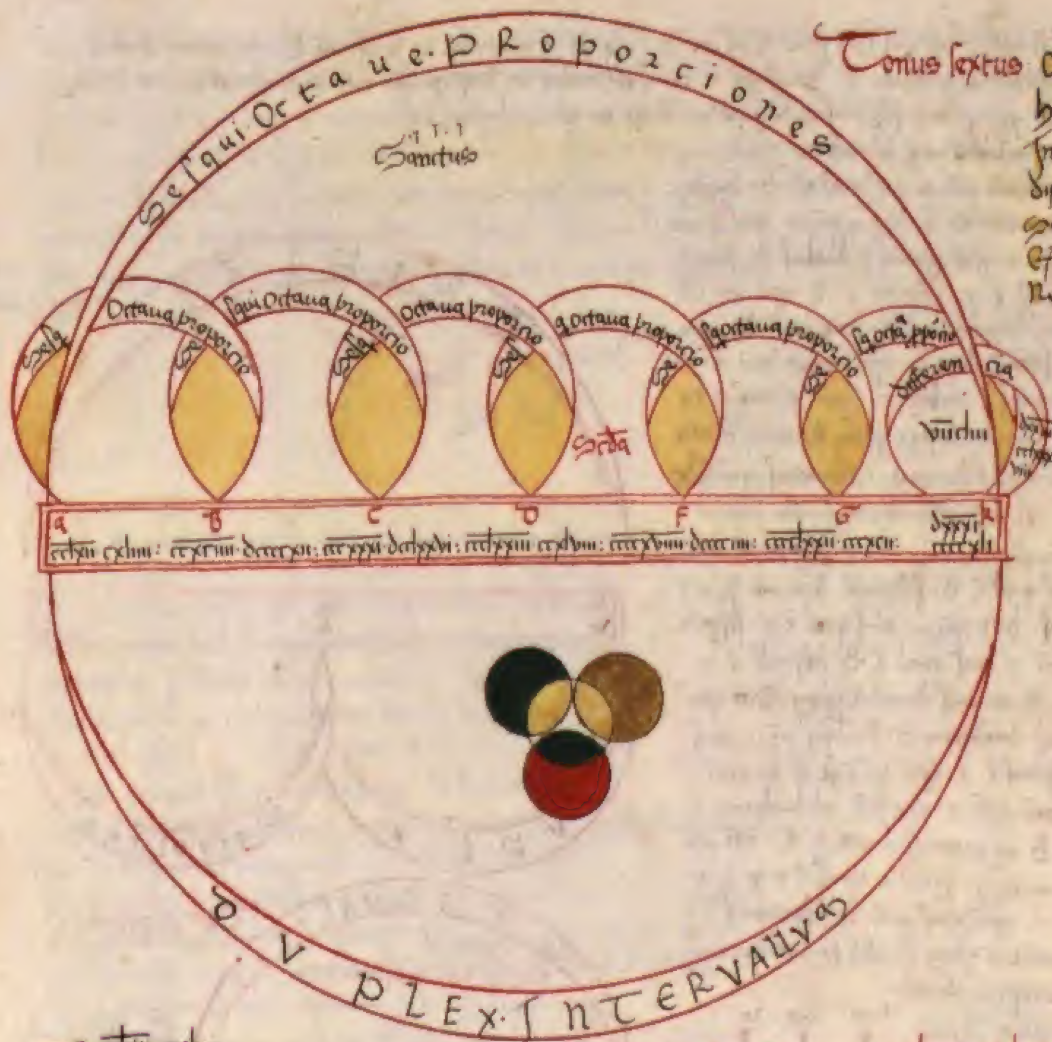
namus ad senarium. Nove igitur ad otto sesquialtera proportio est. **Ex proportione sesquialtera. maiores sunt uno duplici intervallo**

Sit enim quidam mus. a. huius autem sesquialter sit B. huius autem sesquialter est. huius autem sesquialter sit D. Et huius sesquialter sit F. Eiusque sesquialter sit G. Atque huius sesquialter sit A. Sed autem fiat prout descriptum maritimuma motu. Et sit mus.

A. B. C. D. E. F. G. A. Et sit. A. cxxxi. cxxxi. huius autem sesquialter sit B. cxxxi. dccc. huius sesquialter sit C. cxxxi. dccc. huius autem sesquialter sit D. cxxxi. cxxxi. huius autem sesquialter sit E. cxxxi. dccc. huius autem sesquialter sit F. cxxxi. cxxxi. huius autem sesquialter sit G. cxxxi. cxxxi. quod est. A. plus quam duples aduentis sexaginta duobus milibus. centum quadraginta quatuor. quod est. A. Sex igitur sesquialtere proportionales amphores sunt duo duplici intervallo.

Circuli autem me
que expectant
dne ifugit
No uos iniqua
dne uenerit pndit
Ofero dne mitte
Sanguis fctm matris
Oes angeli

Tonus sextus ^{1. 7}
 Hodie frater
 In medio eccle
 diffusa e gra
 Omnis e regnu
 Et venturus est
 Refrictus mar ugo
 Bndictus

A . cccxi . cxi
B . cccxi . dcccxi
C . cccxi . dcccxi
D . cccxi . cxi
E . cccxi . dcccxi
F . cccxi . dcccxi
G . cccxi . cxi
H . cccxi . cxi

Musicarum per grecas ac latinas litteras notarum nomenclatio ^{Cap. III.}
Respice quod sumus necesse sibi potius consonantias per regulam di
 uisuri. quoniam necessarios sonos tribus generibus cauere exhi
 bebant ista partitio: musicas interius notas appone. ut cum diuisam linea
 idem notulis signauerimus. quod unicuique nomen sit facillime possit agnos
 ci. Veteres enim musici propter compendium proprium. ne integra semper nota

necesse esset appone. exprobrantur notulas quasdam quibus uerborum uocabula notarent. easque per genera notulas diuisere
 simul et iam hac breuitate repraesent. ut si quando melos aliquod musicis uoluerit exhibere. super usum notulorum
 metri compositione distent. has sonorum notulas ascriberent. Ita nunc modo ipse. ut non tam rariu uerba
 que litteris exprimerent. sed melos quoque ipsi quod his notulis signaret. memoriam posteritatem duraret. Sed ex
 his omnibus modis. unum interius habui. cuius notulas per tria genera disponam. Aliquis modis idem facere. et tempus aliud dispe
 reat. Sane si quando dispositione notarum grecarum litterarum nomenclatione destruxero. hinc nulla nominata erit.
 Grece enim litteris. qualibet partem. nunc minutis. ut etiam flexus. rarisque notarum destruxio est constituta. Nos uero
 cauimus aliunde de antiquis auctoritate transire. Erant igitur sonus ac superiores notule diuisionis idem uerba. Secun
 de uero atque inferiores prouisionis. prolabanomenos quod aduersus diri potest. zeta uero integrum et tam iacens. F.
 hypatehypaton que est principalis principalium gamma rursus et gamma rectum. P. P. parhypatehypaton: id est
 sub principalis principalium. beta uero integrum et gamma sepius. L. b. lichanoshypaton enarmonios. que est principalis enar

monios alfa supinum et gamma rursu. retro habens angula V. **Libanosthypaton** chromatica q est chromatica purpa
 liti. alfa supinum t. habens linea et gamma rursu duas hns lineas. **Libanosthypaton** diatonos q est purpali
 extentaphige et dygamo. **Φ. F.** hypatemeloy q est purpali d mediaru signa 7 et signa. **Libanosthypatemeloy**
 que est subpurpali mediaru. **R. O.** et signa supinum. **Libanosthypatemeloy** enarmonios q est mediaru enarmonios pi
 gressu u habens angulam et signa rursu. **Libanosthypatemeloy** chromatica q est mediaru chromatica pi. d. gressu
 π. 7 habens angula et signa rursu b p mediu habens angulam. **Libanosthypatemeloy** diatonos q est mediaru
 extenta. **Ο. V.** gressu et pi gressu deductu. **π.** apex q est media. nota et lapda iacens. **Libanosthypatemeloy** simeuon q
 est tria comitatu. **θ. η.** et labda supinum. **Libanosthypatemeloy** enarmonios q est comitatu enarmonios
 nota et gressu. **V.** et labda iacens rursu p mediu habens angulam. **π. H. X.** paramete simeuon chromatica
 q est comitatu chromatica. **η. η.** gressu habens angula et labda rursu hns angula. **H. X.** paramete simeuon
 diatonos q est comitatu extenta gamma et **X. Z.** nota simeuon q est ultima comitatu. **W. Z.** quadratu
 supinum et zeta. **Libanosthypatemeloy** q est sub media zeta et pi gressu iacens. **Libanosthypatemeloy** q est tria
 diatonos. **W. Z.** quadratu. Et pi gressu supinum. **Libanosthypatemeloy** enarmonios q est diatonos enarmonios deta
 et pi gressu iacens rursu. **Libanosthypatemeloy** chromatica q est diatonos chromatica habens deta habens
 angulam et pi gressu iacens rursu. habens linea angularem. **A. S.** Parametrediezeugmenos diatonos q est di
 atonos diatonos. **W. Z.** quadratu supinum et zeta. **Libanosthypatemeloy** q est ultima diatonos p
 iacens et m. m. m. deductu. **Libanosthypatemeloy** q est tria excellens. **S.** deorsum respiciens dextru et
 et semi alfa. **Libanosthypatemeloy** simeuon q est excellens enarmonios. **π.** deorsum respiciens dextru et
 supinum et semi alfa dextru supinum. **Libanosthypatemeloy** chromatica q est excellens chromatica. **π.** deorsum
 habens lineam et semi alfa dextru supinum habens retro linea. **Libanosthypatemeloy** diatonos q est exelle
 rit extenta. m. gressu habens aruta et pi deducta habens aruta. **π. X.** Nerehypboleoy nota habens arutam.
 et labda iacens habens aruta. **A. X.** **Ο. V.** gressu notatu p uoces convenientes. **Dispositio in tribus generibus**
Seq. ex alio latere

at p o c supi

77

A	Z	Proslambanomenos
B	T	Hypatichypaton
C	B	Parahypatichypaton
D	L	Lychanohypaton enarmonion
E	V	Lychanohypaton chromaticon
F	Z	Lychanohypaton diatonicon
G	E	Hypatemeson
A	P	Parahypatemeson
B	C	Lychanomeson enarmonion
C	M	Lychanomeson chromaticon
D	P	Lychanomeson diatonicon
E	Θ	Trite
F	Υ	Trite synemmenon
G	H	Parameteson enarmonion
A	Υ	Parameteson chromaticon
B	Γ	Parameteson diatonicon
C	N	Nete synemmenon
D	I	Paramesol
E	Π	Tetradzeugmenon
F	Δ	Parametertetradzeugmenon enarmonion
G	□	Parametertetradzeugmenon chromaticon
A	U	Parametertetradzeugmenon diatonicon
B	I	Neretzeugmenon
C	Λ	Tritechypoleon
D	Υ	Parametechypoleon enarmonion
E	I	Parametechypoleon chromaticon
F	Υ	Parametechypoleon diatonicon
G	XX	Nerechypoleon

Monochordi Regularis particio in genere diatonico

Sed in tempus est ad regularis
monochordi divisione venire.
dequare illud est potendum. q. siue i
mensura nervi: siue i numeris: atq. eo
in proportionem statuat. describenda di
uisio. manus sparii chorde et maior
numeri multitudo: sonos graviores effi
cietur. At si fuerit nervi longitudo
contractior. et i numeris no multa plu
ralitas: acutiores uoces audirentesse e
Atq. ex hac comparatione. quatuor
queque fuerit ut longior ut plurius
numerosum. Aliasq. ut contractior. ut
paucioribus signata numeris: tanto ut
gravior ut acutior. Invenit. No lecto
rem res illa coturbat. p. intendat sepe
spacia proportionum numero maiore
signantur. Remittet ut minora: cu
intensio acumen faciat. remisso gravi
tatem. sicut em proportionum tantu spa
cia signantur. Nichil de gravitate
aut acuminis proprietate laborantes:
atq. ideo et i acume maioribus numeris
stendunt. et minoribus i gravitate sepe
remittunt. hic no ubi chorde spacia
sonosq. merent. minoram rem itequi
necesse est. maiorisq. longitudini corda
ut ex qua gravitas existit ampliores
minori ut ex qua uocis acumen nascit
dare breviores. Sit chorda intesa
a. b. hinc equa sit regula q. ppositis
partionibus dividat. ut ea regula chor
de apposita hincem divisiones i nervi
longitudine singuent. quas an signa
uerunt i regula. Nos no nunc ita dividi
mus: quasi ipaz chorda et no regula
partiam dividant. a. b. i quatuor
partes p tria puncta. Que snt. c. d. e.
Erit igit tota quidem. a. b. dupla.
ab his que sunt. d. b. a. d. Singula
tuy no. ad. a. d. d. b. Duplex sunt
ab his q. snt. a. c. c. d. d. e. e. b.
Erit igit. a. b. qdem gravissima. id est

proslambanomenos. d. b. aut a. g. e. Est em dimidia totus. Et snt. a. b. ab ea que e. d. b. Dupla est spatio
ita d. b. ab ea que est a. b. Dupla e acumine. Nam ut superius dictu e. sparii et acuminis semp ordo reversus est. Na
tanto est chorda maior i acumine: quanto fuerit minor i spatio. Quoniam. erit. E. b. Nerechypoleon. qu. E. b.
eius q. est d. b. dimidia qdem e i quantitate. Dupla no est i acumine. Rursus qu. Eadem. E. b. eius que e a. b.

quarta pars est i spatio quadrupla erit ab eadem i aramine. Erut igit ut dictu est. Nerehypboleon i aramine dupla
ab ea que e aye. Aye aut dupla i aramine. ab ea q est. proslambanomenos. Consonabit igit proslambanomenos ad
ayey diapason. Aye ad nerehypboleon diapason. Proslambanomenos ad Nerehypboleon bishapason. Rursus qm
que partes sunt a c i c b. d e e b. Erut aut. a b. quatuor eadem prius. c b aut sunt a b. igit Rursus. ab ea
q est c b. Rursus quia sunt est equalis prius. c b sed. d b. duarum. Erut igit. c b. sesquialtera eius q est d b.
Rursus qm c b. est tunc parit equalis qualis est una e b. Tripla igit est. c b. ab ea q e e b. Erut igit c b.
Lyraus hypaton diatonos. Consonabitqz proslambanomenos qdem ad lyraus hypaton diatonos consonantia diatessaro.
Eadem no lyraus hypaton diatonos consonabit ad ayey consonantia diapente. Eadem lyraus diatonos consonabit ad nere
hypboleon. diapason e diapente. Rursus si de tota. a b. nona ptem auferat ea q est. a f. erut partes octo. f. b. Erut
igit. f b. hypatehypaton. ad qua sesquialtera contineat proportionem. a b. id est. proslambanomenos i musica no tony

populi sion **Tonus Septi**

Orali uici semp

Experta dñs

diante puslaminef

Tolle pueru

agisf e gabel

Erut letantia

pharusale Gande

Angelus ad pastores

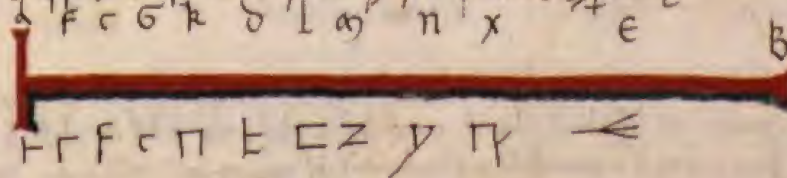
agisf dñs

primus aut

Consonatus est

helema consonanti

Superior descriptio inferiora signa q continet eius fuf descriptiois ubi cordis notulas apponimus qm erut nota lo
gu fuit attribere. Item si. a b. tribus mifombus partiam erit pars tria. a b. due igit eiusdem erut. G b. Conso
nabit igit. a b. proslambanomenos ad G b. q est hypatehypaton diapente consonantia i proportionem sesquialtera restituta
c b. at ad. G b. erut sesquialtera e continebit tony pñz ordine cadit. Na lyraus hypaton diatonos id e c b. ad ea
q est hypatehypaton id est. G b. continet tony Rursus a b. qdem proslambanomenos ad c b. lyraus hypaton
diatonos. habet consonantia diatessaron. a b. aut. proslambanomenos ad. G b. hypatehypaton habet consonantia dia
pente Item c b. ad. d b. idem lyraus hypaton diatonos ad meson hñ consonantia diapente. G b. aut. ad. d b. idem e
hypatehypaton ad meson hñ consonantia diatessaron. Lyraus at hypaton. id est. c b. ad hypatehypaton separata id est. G b.
distat tony. Si aut. eius q e c b. quartam ptem fupremo erit. c b. igit. c b. ad k b. opinebit sesquialtera proportionem
k b. aut. ab ea q est. d b. sesquialtera proportionem distat. Erut igit. k b. qdem diatonos meson. Er erut. c b. id est lyra
us hypaton diatonos. ad. k b. id est diatonos meson diatessaron continet consonantia Rursus si. eius q e. d b. nona pte
fupremo erit mif. d. l. igit. l. b. erit paramese. Si aut. eius q est. d b. quarta fupremo erit. d n. igit. n. b. erit Nerehypboleon.
Si aut. k b. duas partes equal fuerit dimif. erit. k x. erit qz. x b. paramesehypboleon

Tonus Octal

Ad te levavi
subilate deo
pater si no pot
agere
Beatus melior
paulus filius
Emite spm tuu
Ecce nunc tempus
deus deoru
dixit dñs mulieri
hor e preceptu meu
dixit pater filij
Ecce nunc tempus

Monochordi notaru hypholeon per tua genera partitio

Nunc igitur diatonici generis descriptio facta est. et eo scilicet modo quod est simplicior ac purior que huiusmodi nuncupamus. de quibus modis nunc differendi non est. ut cum per tua genera curat mixta descriptio. et in omnibus propria numerorum pluralitas apponatur. ad constituendas scilicet proportionum. vel tonorum atque distoniarum ex rogitatus est nunc quod hoc etiam posset explere. ut maximus quidem ad prolambanomenos describat. qui sit. viii. et xvi. quoniam uero. ii. et ccc. lvi. Reliquorum uero sonorum proportionum. in horum meliorare reperiunt. Sane ab inferiore procedimus. Omnesque non cordatum non solum notibus uerum etiam appositis litteris demonstramus. Sed ita ut qui cum generis est facienda primo partitio. uerumque

Modus litterarum numerum quodam. ubi deferunt littere easdem uersus geminamus. hoc modo. ut qui ad. z. fuerit usque puenit. ita describimus aliquos uersus. b. f. a. id est. a a. et b. f. b. id est. b b. et b. f. c. id est. c c. Qui igitur primus quidem numerus maximusque prolambanomenos optineat locum. viii. et xvi. Quique totius corde modus ab

eo quod est a usq; ad id quod ē. ll. ii. rrr. hanc qdem a. proslambanomenos. vni. r. xvi. dimido dimidiū ad. o. ut
sit tota a. dupla ab eo quod est. o. item o. sit dupla ab eo quod ē. ll. Erat igit a. qdem proslambanomenos. o.
aut a. qdem ll. Nerehyppoleon. habebat igit. a. qdem vni. r. xvi. o. uō horū dimidiū idest iii. d. viii. ut mēse ad
proslambanomenos diapason consonariā conueniat. Ea uō q. est. ll. dimidiū mēse ut sit. proslambanomenos. ab ea q. est
nerehyppoleon quadrupla et bisdiapason ad eā consonet simphonias. Surg. ll. ii. rrr. a. vni. r. xvi. o. iii. d. viii.

Si igit ex ii. rrr. iii. octauā abstulero pte
idest r. lxxxviii. eisdemq; adiecto. fient
michi. ii. d. xii. Eratq. n. n. ii. d. xii. q. sit pa
ramerehyppoleon. ad nerehyppoleon optimē
distantiā tonū. Piusus eius que ē. n. n. idest
ii. d. xii. aufero octauā q. est. r. lxxxviii. eaq; ut
quonā ē octaua subiūgo eritq. ii. d. rrr. xvi. fient
q. michi. ff. Tutehyppoleon diatonos in diatoni
co. sit q. ii. d. rrr. xvi. tonū qdem distans ab
ea q. ē paramerehyppoleon. eadem uō ff. erit i
chromatice q. tutehyppoleon chromatica. In q.
enarmonio uō ē paramerehyppoleon enarmonios

diatonos ad ea q. nerehyppoleon

Quod satis agnoscat cur eueniat cu. triū generū tria sūma retrachorda anerehyppoleon nichancina descriptum. Erat uō
si a. qdem proportionē duas sibi quatuor abstrulero. Elongat michi semitonii minus. Sumo tria eius q. ē. ll. idē Nerehyppo
leon sit. d. r. lxxxviii. hos eisdem adiecto fient michi. iii. d. xii. quonā ē. dd. Nerehyppoleon continens ad tutehyppo
leon semitonii minus. Nā q. Nerehyppoleon ad tutehyppoleon diatessaron continet consonariā. Tute aut hyppo
leon diatonos. anerehyppoleon ab ea diatonos distat. relinquit parit. quod ē int. nerehyppoleon. et tutehyppoleon semito
niū minus. Erat igit retrachorda q. hyppo leon diatonos generis explorat. nūc chromatice et enarmonie retrachorda sub
plenda sit. hoc modo. Erat aut paramerehyppoleon ad nerehyppoleon i. diatonos qdem que tonū distat. In chromatice uō
tribus semitonis. In enarmonio uō tribus duobus tonis. si distantiā paramerehyppoleon et nerehyppoleon diatonos quīs
septem. cuiusq; dimidiū paramerehyppoleon. et nerehyppoleon diatonos generis apponam. habebim. unum tribus semi
tonis ab hyppo leon rete distantiā. Et erit h. i. chromatice que. paramerehyppoleon. Aufero igit de. ii. d. xii. idē para
merehyppoleon diatonos generis. ii. rrr. idest nerehyppoleon. Relinquit michi. r. lxxxviii. hos dimido eritq. xliii.
eisdem. ii. d. xii. adiūgo. fient ii. d. rrr. xvi. hoc erit paramerehyppoleon chromatice. Piusus q. tutehyppoleon. ut
diatonos ut chromatice. duos tonos distat a nerehyppoleon et in enarmonio que. paramerehyppoleon. duos tonos
distat ab ea q. est. nerehyppoleon. q. est i. diatonos ut chromatice. tutehyppoleon. Sed q. tutehyppoleon diatonos
generis. et chromatice ad nerehyppoleon minus semitonii suant. Constat aut retrachordum enarmonie ge
neris ex duobus integris tonis. et diesi ac diesi q. sit dimidia paria semitonii unius distantiā. ea q. ē int. nerehy
zeugmentis. et paramerehyppoleon enarmonio sumo. q. q. nerehyppoleon est. iii. d. xii. paramere aut hyppo
leon enarmonios. ii. d. rrr. xvi. horū distantiā erit r. lvi. horū sumo dimidia partem q. sunt. lxxxviii. hos adiecto. ii. d. rrr.
xvi. fient ii. d. rrr. xvi. hoc erit tutehyppoleon enarmonios. descriptū ē igit p. triū generū retrachorda. q. ē
hyppo leon. cuius forma sub. adiectum.

iii. lxxxii	ii. d. rrr. xvi	ii. d. xii	ii. rrr. iii diatto
Nerehyppoleon iii. lxxxii	tutehyppoleon ii. d. rrr. xvi	paramerehyppoleon ii. d. rrr. xvi	romant
Nerehyppoleon iii. lxxxii	tutehyppoleon ii. d. rrr. xvi	paramerehyppoleon ii. d. rrr. xvi	enarmonios

Rario superius digeste descriptio

Tria igitur tetrachorde tali nobis ratione descripta sunt. Tetrachorde enim omne diatessero sonat consonantia
 scilicet. Nerehypboleon ad mitem diezeugmenon et tribus generibus id est ut in diatono. ut in chromate. ut in enarmonio
 mo diatessero continet symphoniam. Diatessero autem consonantia constat duobus tonis et semitonio minore. id est 3° mo p
 tria genera et supra scriptis tetrachordis divisum est in diatono autem genere quod est sunt parametere hypboleon id est
 ii. dxxii. ad mitem hypboleon id est. ii. ccc. iii. optime distantia toni. q. tali notula descriptum est. **P**arametere tutehyp
 boleon diatonici generis q. est. ii. dccc. xvi. ad parametere hypboleon diatonici generis. q. est. ii. dxxii. **P**arametere optime
 distantia toni qua sunt notula id est. 4° flammum. Nere autem diezeugmenon ad mitem hypboleon id est. iii. lxxii. ad
 ii. dccc. xvi. semitonium refert. q. tali notula signatum est. 4°. et est h^o est tota paria nere diezeugmenon et nere hypboleon
 duorum tonorum ac semitonio. **S**ed id duo toni ac semitonium in chromate genere har ratione divisi sunt. **S**unt enim
 gemini quod in chromate h^o mo descripti est. **P**arametere autem chromate hypboleon q. est. ii. dccc. xvi. ad nere hypboleon
 q. est. ii. ccc. iii. copata. continet paria parametere hypboleon diatonici generis ad mitem hypboleon q. est unum tonum id est
 duo semitonium maius et minus. et divisum insuper paria parametere hypboleon diatonici et nere hypboleon. Ita enim factum est
 q. est dimidius tonum. sed ut integrum quia ut supra uberissime monstratum est. non potest tonum in duo equa dividi prius
 Consignabimus igitur hoc paria tria semitoniorum. id est toni ac semitonij. hoc modo. 4°. 4°. 4°. **P**arametere hyp
 boleon chromatica ad mitem hypboleon trinet preter tonum id est semitonium q. aliquot sunt. ex duobus tonis. q. continet
 ius tutehypboleon diatonici et nere hypboleon. **S**ubtrahitis vero quatuor semitonij. aliquot ex toto tetrachor
 do paria semitonij est. q. continet ius mitem diezeugmenon et tutehypboleon. **C**onstat igitur et hoc tetrachorde
 ex duobus tonis ac semitonio diviso in uno quidem paria: tribus semitonij. et duobus ac paria. duobus semitonij. Tria
 uo paria nere quatuor continet. **I**n enarmonio uo genere summa est id est proferendi factus. Ab ea enim q. est nere
 hypboleon id est. ii. ccc. iii. parametere hypboleon enarmonios id est. ii. dccc. xvi. duos tonos integros distat. quos hoc mo
 notabimus. **T**. **T**. Reliqui igitur ex totis tetrachordis duobus tonis ac semitonio. autem quidem semitonium quod continet
 ius nere diezeugmenon et parametere hypboleon enarmonion. Quod si divisum in duas distat. tutehypboleon
 enarmonios media infesta. **P**arametere distat. hoc mo signatum est. **P**. **P**. Ita igitur nobis hypboleon tetrachorde
 descriptum est. Quapropter ad diezeugmenon tetrachorde veniamus. nec immerito est. id est commemorantibus. et ceteris
 ra har descriptio in alijs sumi possit. **Chorochoordi nerea diezeugmenon p. tria gna prius**

Cap. VII. **N**ere igitur diezeugmenon q. est. iii. lxxii. si dimidius sumat erit. ii. dccc. vi. q. eisdem adiunct. iii. dccc. viii. q. est
 agere. qua. o. littera signatum est. Quod si eisdem nere diezeugmenon. id est dd. scilicet iii. lxxii. auferat trias
 erit. xxiii. Qui eisdem coniuncti fuerit. iii. lxxii. q. uocat parametere x. littera subnotata. Nere igitur diezeugme
 no. id est. iii. lxxii. ad mitem id est. iii. dccc. viii. **E**u in sesquialtera comparatione consistit diapete consonat symphonia. Eade
 vero nere diezeugmenon. id est. iii. lxxii. ad parametere id est. iii. dccc. vi. **E**u ad ea in sesquialtera proportionem composita est diatess
 roy reiner consonantia. **S**i igitur ab ea q. est nere diezeugmenon. iii. lxxii. octava auferat partem id est. iii. dccc. viii. estq. adia
 fuerit. iii. ccc. vi. **E**uq. hoc parametere diezeugmenon diatonos. cc. litteris puorata. ad nere diezeugmenon obtinent tonum
 Ab hoc uo si octava auferat preter id est. de. iii. ccc. vi. q. est. iii. dccc. viii. estq. eidey adiuncta erit. iii. dccc. lxxvi. eritq. ea
 . r. tute diezeugmenon diatonos. **S**i q. nere diezeugmenon ad parametere sesquialtera optimebat proportionem. **E**u autem die
 zeugmenon diatonos. autem diezeugmenon. duos tonos ab e. continet ius tute diezeugmenon et parametere semitonium
 minus. diatonici igitur generis. har quoq. tetrachorde ac pentachorde ita expletum est: ut tetrachorde quidem eius. quod est
 nere diezeugmenon. ad parametere diatessero consonantia sit. Pentachorde uo eius quod est nere diezeugmenon: ad mitem
 diapente sit consonantia. **E**u autem uo atq. chromate generis har ratione repetitur. **E**u distans neres et para
 metere diezeugmenon diatonos id est. iii. lxxii. et iii. ccc. vi. est eorundem distantia iii. dccc. viii. **H**anc dimidius erit. cxxii. hanc si sumat
 eip. q. est parametere diezeugmenon diatonos adiunctum id est. iii. ccc. vi. fuerit. iii. dccc. lxxvi. hoc erit parametere diezeugmenon
 chromate bb. geminaris litteris adnotata. distans a nere diezeugmenon. tonum et semitonio id est tribus semitonij continens
 ad tute diezeugmenon duos quidem diatonos: uo uo chromate id est. iii. dccc. lxxvi. **S**emitonium aliquot ab eo tonum q. diu
 sum est inter parametere diatonos diezeugmenon et tute diatonos diezeugmenon. Et sit aliud aliquot ex tetrachorde semitonium

pure nerediezeugmento chromatica & paramesey q fz ex diatessa substantia zingit ea q est ut nerediezeugmento & para
mesey substantis duobus tons quid nerediezeugmento chromatica & nerediezeugmento chromatica continetur. Que aut i
diatonis gens nerediezeugmento diatonica est. In chromatica aut nerediezeugmento chromatica ea i enarmonia que para
nerediezeugmento enarmonia dicitur. Integros aut duos tons distat ab ea q est nerediezeugmento. et notat. aa. et ut nered
diezeugmento & parametrediezeugmento enarmonia diezeugmento nulla ut est chorda. Atqz ideo parametes uocabulo nuncupat
Semitonii uo quod est in parametey enarmonia diezeugmento. & paramesey idest. aa. et x. har ratione pariti ut
fiat due diesi. Sumo differentia parametes enarmonia diezeugmento. & paramesey idest. in diatessaron. & in xvi.
ea est xxviii. hanc diuisio fiat. riiii. hos appono. in diatessaron. fuerit. in diatessaron. ea erit nerediezeugmento enar
monia. Z. littera pnotata huius igit tetrachordei. p rta genera descriptione sub aduenit supisqz disposit
hypothesey tetrachordey aggregati ut ut ut ut una descriptio. ut paulatim iusta dispositionis totius forma conspiceret

Monochordi naturae finimento p rta gnea

Duo qdem tetrachordea q sibi p rta
mer qdem comita sunt a mese uo distincta
rta generis. superior descriptio quondammodo locare
tur ostendit. Nunc aliud tetrachordey ueniendi e
q finimento uocat q iuncti est ei q est mese. En
em ut nerediezeugmento & mesey diapete consona
ria ee pnt. Est aut diapete consonaria rta to
notu ar semitonii. Tres uo tons snt i hor pentachordo
quoru unus qdem nerediezeugmento ad parametredie
zeugmento diatonis. Alio uero paro parametes diezen
gumento diatonis. Tertius aut paramesey ad mesey
reliquiqz semitonii tate diezeugmento diatonis ad pa
ramesey. En qz nerediezeugmento & paramesey te
trachorda. ab ea q est mese. sono distincta est. q
e ut paramesey ar mesey. p ex eo pentachordo q est
a nerediezeugmento. ad rta finimento uo abstru
erim? tonu. en fz q continet ut nerediezeugmento
& parametrediezeugmento diatonis. poterim? aliud
tetrachordey admetey unige. ut fiat finimento q e
rta rta b no. En parametes diezeugmento diato
ni. q est. r. numerus est. in rta. horu rta
eidem addita. facient mesey hor q n. neredie
zeugmento tetrachordeo. r. litteris adnotatus. tono

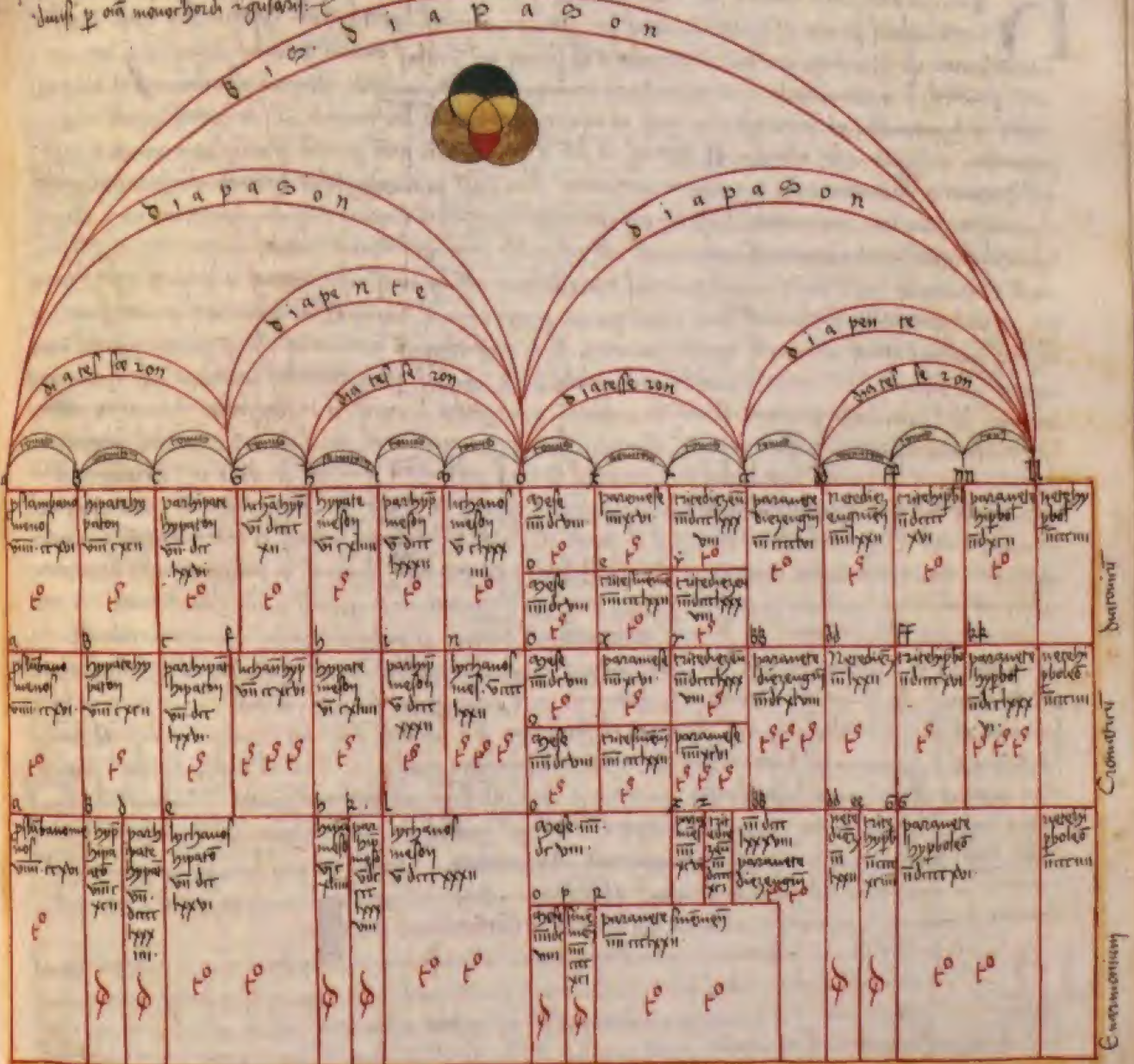
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta
Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta	Monochord diatessaron in rta

distabat a nerediezeugmento i gene diatonis & parametrediezeugmento diatonis uocabat. In finimento aut
tetrachordeo idest coniectari sit nerediezeugmento i tribus generibus constituta. p littera pnotata. Et ab ea
ortana pars auferat q est. rta. usqz apponat fuerit. in. diatessaron. q est parametes finimento huiusqz pars
sumat ortana q est. rta. hor suma si eadem quoru ortana est aggregat. fuerit. in. rta. q est rta
finimento ad mesey idest. in. rta. ad. in. rta. Descriptia opinet proportionem q est diatessa. rta aut
finimento ad mesey finimento idest. in. rta. ad. in. rta. dori tonoru opinet proportionem. zingit rta finime
noy diatonis ad mesey proportio semitonii & rta est b tetrachordey cum mese atqz ideo finimento quasi continuum
et coniectu uocatur. Et diatonis qdem generis hor no facta est proportio. Chromatin uo talis diuisio e. Sumo
nere finimento. & parametes finimento diatonis idest. in. rta. &. in. diatessaron. differentia ea e. rta. hanc
diuisio ut semitonii fiat. fuerit. rta. har adicio ad. in. diatessaron. ut rta semitonii fiant. erit. in. rta.
q est parametes finimento chromatica. Cui littera. S. supposita est. Ab har igit idest parametes finimento chroma
tica ad rta finimento. prout qdem diatonis. nunc uo chromatica. semitonii e. Aqua finimento chromatica

[illegible]

Nunc ergo hypaton et tetrachordon. p^{ri}ma genera diuidentur ē. Sumo hypatemeson: idē
vⁱ. c^{xxiii}. diuidia p^{ri}mi q^{ue} est. iiii. c^{xxii}. hanc eidem si adierero. fient. viii. c^{xxvi}. q^{ue} est psalmbanomenos. ad hy
patemeson. diapente resonantia suauis. Eiusdem at^{que} hypatemeson. i. vⁱ. c^{xxiiii}. si aufero f^{ra}ct^u p^{ri}mi: q^{ue} est. i. c^{xxiii}. idē
adierero. fient. viii. c^{xxvii}. et her ē. B. hypatēhypaton. s^{ci}l^{icet} hypatemeson. ad psalmbanomenos diapente ē resonantia:
adhypatēhypaton uō diatessaron. Ab hac u^{er}o hypatemeson: idē vⁱ. c^{xxiiii}. pars auferat^{ur} octaua: erit. d^{ier} c^{xxviii}. hanc
eidem si q^{ui} adingat. fient. vⁱ. d^{ier} c^{xxix}. q^{ue} est. B. B. lybandhypaton diatonos. ad hypaton meson tom optinēs proportionē
p^{ri}miq^{ue} de. vⁱ. d^{ier} c^{xxix} pars auferat^{ur}. octaua: ea ē. d^{ier} c^{xxviii}. her si eidem copulerim. fient. vii. d^{ier} c^{xxix}. q^{ue} ē. C.
parhypatēhypaton diatonos. adlybandhypaton diatonos. tom. ad hypaton meson. duoru^m tonoru^m distantiā seruauit. Relinquit^{ur}
u^{er}o semitoniu^m. inf^{ra}hypatēhypaton hypatē diatonos. et hypatēhypaton idē inf^{ra}. vⁱ. d^{ier} c^{xxvi}. et vii. c^{xxvii}. Et diatonis q^{ue}
general^{is} hypaton: tale tetrachordon ē. ¶ Chromatē uō tali ratione diuidim^{us}. Sumo eū differētiā hypatemeson. et
eū q^{ue} est lyband^{is} hypaton diatonos. i. vⁱ. c^{xxiiii}. et vⁱ. d^{ier} c^{xxix}. Ea est. s^{ci}l^{icet} d^{ier} c^{xxviii}. hanc diuidia p^{ri}or. ut duo efficiā
semitonia. fient. c^{xxviii}. hanc adierō. vⁱ. d^{ier} c^{xxix}. ut tria semitonia fiant. erit. vii. c^{xxvii}. her erit. f. lyband^{is}
hypaton chromatē. ab ea q^{ue} ē hypatemeson. tribus semitonis distans. Relinquit^{ur} g^o duo semitonia. vⁱ inf^{ra} lyband^{is} hypato
chromatē. et parhypatēhypaton chromatē. i. inf^{ra}. vii. c^{xxvii}. et vii. d^{ier} c^{xxix}. Aliud uō inf^{ra}hypatēhypaton

chromaticen et hypatenhypaton idest. vii. dithyros. et vii. xxi. ¶ Pstat enarmonia genus cuius ad supus exemplar
talis duntio est. Cuius eni parhypatehypaton diatonis. ut parhypatehypaton chromatica. q. vii. dithyros. imitatur infignata est duo
bus tonis distat ab ea q. est hypatemeson. eadem erit i. q. enarmonia lychnis hypaton enarmonia. q. ab hypatemeson duobus inte
gris distat tonis. ¶ Pstat igit ex diatense consonancia semitonu. q. est int lychnis hypaton enarmonia. et hypatehypato i.
int. vii. dithyros. et vii. xxi. hoc i. duas distat ita diuidit. Sumus differentia eius q. est lychnis hypaton enarmonia. et hy
patehypaton idest. vii. dithyros. et vii. xxi. et e. m. xxi. huius diuidia sumus. f. p. vii. hanc adire. vii. dithyros. ficut. vii. dithyros.
¶ Enist. d. parhypatehypaton enarmonia. Cuius igit due distat. unagden q. est int lychnis hypaton enarmonia. et
parhypatehypaton enarmonia idest int. vii. dithyros. et vii. dithyros. Altera vero q. est int parhypatehypaton enarmonia.
et hypatehypaton idest int. vii. dithyros. et vii. xxi. Tonis no ultimus prolabuntur. et hypatehypaton idest int
vi. xxi. et vii. xxi. continet. diuisi est igit hypaton tetrachoridi. p. vii. r. i. genera. diatonis chromatica. Enar
monia. Quod si supradictis tetrachoridi. hypoleon. diatensum. finemut m. xxi. adungat. fit integra pstatz descriptio diui
diuisi p. oia monochordi regulari.

Ratio superioris dispositive descriptionis

In superiore igitur forma: optinet quidem consonantia diapason proslambanomenos ad meson agere uero ad neten hypoboleon. Bis autem diapason proslambanomenos ad neten hypoboleon. Diatesseron autem consonantia sunt: hypatehypaton ad hypaten meson. hypatemeson ad meson. agere ad neten finem. paramese ad neten diezeugmenon. Nere diezeugmenon ad neten hypoboleon. Atque hoc ita ut in his consonantiis integra tetrachora numerentur. Atque ut clarum omnibus in hac forma inspicatur ordo numerum: scilicet tria genera: quorum tantum notantur esse tetrachora. sunt atque grati sunt. hypaton: cuius est princeps hypatehypaton: ultima hypatemeson. Secundum uero meson: cuius est princeps hypatemeson extrema uero mese. Tercium finem cuius est princeps mese. finalis nerefinem. Quartum diezeugmenon. Cuius est prima paramese. Nere uero diezeugmenon extrema. Quintum uero est hypoboleon: cuius est quidem princeps nerediezeugmenon ad neten uero hypoboleon finem extrema. **De statibus uocibus et mobilibus**

Hanc enim omnium uocum: partim sunt in totum immobiles: partim in totum mobiles: partim uero in motum immobiles. uerum in totum mobiles sonant. **I**n totum immobiles sunt proslambanomenos. hypatehypaton. hypatemeson. agere. Nerefinem. paramese. Nerediezeugmenon. Nerehypoboleon. **I**n motum quoniam in tribus omnibus generibus. eadem sunt: in loca. uerum uocia pmutata. sunt pentachorda. sunt tetrachora continentur. **P**entachorda quidem ut proslambanomenos ad hypaten meson. et hypatemeson ad parameson. et agere ad nerediezeugmenon. **T**etrachora uero: ut hypatehypaton. ad hypatemeson. et hypatemeson ad meson. **M**obiles uero sunt que scilicet singula genera pmutantur hoc modo. **H**ypatehypaton et hypatemeson. diatonici et chromatici. tute et parhypate enarmonii. Alia est autem paramesehypoboleon diatonos. alia paramesehypoboleon chromatica. Alia tute enarmonios. diatona sunt etiam: paramesezeugmenon diatonos. atque alia chromatica. uerum est eadem que in generibus ceteris nerediezeugmenon enarmonios. uerum eadem sunt paramese finem diatonos et chromatica. et tute finem enarmonios. his que sunt in reliquis generibus tute. **D**istant autem lychnosmeson diatonos. et lychnosmeson chromatica. et parhypatemeson enarmonios. Nulli aliorum generum phrygare similes inueniuntur. **N**ec eodem loco ac uocis sunt: lychnosmeson diatonos et lychnosmeson chromatica. Nam phrygarehypaton enarmonios. aliorum generum phrygatis inueniuntur esse dissimiles. **N**on in totum uero immobiles. aut mobiles sunt que in duobus quidem generibus manant. id est chromatico et diatonico. sed in enarmonio pmutantur. **I**tem autem sit considerat. tutehypoboleon diatonos. et tutehypoboleon chromatica. eadem in superiore forma descripta est. hisdem numeris. **I**tem xxi. At uero cum enarmonio genus asserimus. tute alia asserimus. id est. **I**tem xxi. **E**ue igitur uox duobus sunt generibus communis. eadem infro pmutata est. id est et in diezeugmenon tetrachoro. Nam nerediezeugmenon diatonos et diezeugmenon chromatica. Eadem sunt sibi que ceteris. nerediezeugmenon uero enarmonios. a superioribus distat. in finem est idem. **T**ute autem finem diatonos. et tute finem chromatica eadem sunt. **S**ed tute finem enarmonios est diatona. **I**tem parhypatemeson diatonos. et parhypatemeson chromatica eadem uocantur. **S**ed in enarmonio genere. sunt superius tute: ita hoc phrygare iuxta hypatas meson quidem inueniuntur. vi. autem ac soni acuminis diatona sunt ceteris. **P**ursus parhypatehypaton diatonos. et parhypatehypaton chromatica. eadem est: sed non eadem est cum in enarmonio genere quoniam. **S**ed ut hanc non plena mutabilitas clarum reliquerat ad hypoboleon tetrachora redeamus. **I**tem hoc igitur que in diatonico atque chromatico genere tutehypoboleon est. eadem mutat in enarmonio: et sit paramese. **I**tem que nerediezeugmenon diatonico ut chromatico genere uocabatur. paramese in enarmonio distat. **E**ue tute finem in chromatico uel diatonico sunt. in enarmonio in paramesem transiit. **E**ue uero parhypatemeson in chromatico uel diatonico asabat: eadem lychnosmeson in enarmonio apparet. **E**ue autem parhypatehypaton in diatonico ut in chromatico dicebat: lychnosmeson in enarmonio nuncupatur. **S**unt igitur immobiles quidem. proslambanomenos hypatehypaton. hypatemeson. agere. Nerefinem. paramese. nerediezeugmenon. Nerehypoboleon. **M**obiles uero quas lychnos. uel parames. ut diatonici uel chromatici. uel enarmonici uocantur. **N**on in totum mobiles aut immobiles quas parhypatas tute. in diatonico ut chromate lychnos aut t. parames. in enarmonio genere dicuntur. **De Consonantiarum speciebus**

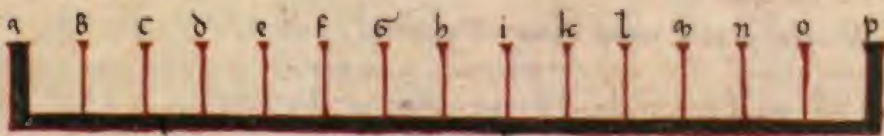
Nunc de speciebus sonarum consonantiarum tractandum est. **P**rima autem consonantia sunt. diapason. diapente. diatesseron. **S**pecies autem est quedam positio sonorum habens formam: scilicet uocum quodammodo in unum sonum. proportionem consonantiam facientem. **N**am si diezeugmenon tetrachoron. in hypoboleon tetrachoron. meson ponamus. erit x. uerum. At si ab his proslambanomenos detrahatur. erit. xiii. **H**ic igitur disponatur hoc modo. **S**on. a. hypatehypaton. b. parhypatehypaton. c. hypaton lychnos. d. hypatemeson. e. parhypatemeson. f. lychnosmeson. g. agere. h. paramese. i. nerediezeugmenon.

2. parameterezeugmenō. 1. Nerezeugmenō. 3. Trichypoleō. 4. Parameterezeugmenō. 5. Nerezeugmenō. 6. Trichypoleō. 7. Parameterezeugmenō. 8. Nerezeugmenō. 9. Trichypoleō. 10. Parameterezeugmenō. 11. Nerezeugmenō. 12. Trichypoleō. 13. Parameterezeugmenō. 14. Nerezeugmenō. 15. Trichypoleō. 16. Parameterezeugmenō. 17. Nerezeugmenō. 18. Trichypoleō. 19. Parameterezeugmenō. 20. Nerezeugmenō. 21. Trichypoleō. 22. Parameterezeugmenō. 23. Nerezeugmenō. 24. Trichypoleō. 25. Parameterezeugmenō. 26. Nerezeugmenō. 27. Trichypoleō. 28. Parameterezeugmenō. 29. Nerezeugmenō. 30. Trichypoleō. 31. Parameterezeugmenō. 32. Nerezeugmenō. 33. Trichypoleō. 34. Parameterezeugmenō. 35. Nerezeugmenō. 36. Trichypoleō. 37. Parameterezeugmenō. 38. Nerezeugmenō. 39. Trichypoleō. 40. Parameterezeugmenō. 41. Nerezeugmenō. 42. Trichypoleō. 43. Parameterezeugmenō. 44. Nerezeugmenō. 45. Trichypoleō. 46. Parameterezeugmenō. 47. Nerezeugmenō. 48. Trichypoleō. 49. Parameterezeugmenō. 50. Nerezeugmenō. 51. Trichypoleō. 52. Parameterezeugmenō. 53. Nerezeugmenō. 54. Trichypoleō. 55. Parameterezeugmenō. 56. Nerezeugmenō. 57. Trichypoleō. 58. Parameterezeugmenō. 59. Nerezeugmenō. 60. Trichypoleō. 61. Parameterezeugmenō. 62. Nerezeugmenō. 63. Trichypoleō. 64. Parameterezeugmenō. 65. Nerezeugmenō. 66. Trichypoleō. 67. Parameterezeugmenō. 68. Nerezeugmenō. 69. Trichypoleō. 70. Parameterezeugmenō. 71. Nerezeugmenō. 72. Trichypoleō. 73. Parameterezeugmenō. 74. Nerezeugmenō. 75. Trichypoleō. 76. Parameterezeugmenō. 77. Nerezeugmenō. 78. Trichypoleō. 79. Parameterezeugmenō. 80. Nerezeugmenō. 81. Trichypoleō. 82. Parameterezeugmenō. 83. Nerezeugmenō. 84. Trichypoleō. 85. Parameterezeugmenō. 86. Nerezeugmenō. 87. Trichypoleō. 88. Parameterezeugmenō. 89. Nerezeugmenō. 90. Trichypoleō. 91. Parameterezeugmenō. 92. Nerezeugmenō. 93. Trichypoleō. 94. Parameterezeugmenō. 95. Nerezeugmenō. 96. Trichypoleō. 97. Parameterezeugmenō. 98. Nerezeugmenō. 99. Trichypoleō. 100. Parameterezeugmenō.

quoru nomina sunt her. hypodorius. hyphyrgius. hypolidius. dorius. phrygius. Lidius. mixolidius. hypmixolidius. horu uero sit ordo
 procedit. **S**it iudicatorio que uoru ordo dispositus a. proslambanomeni i. ueteri hypboleu. atqz hic sit hypodorius modus
 Si quis q. proslambanomeni i. arumē itendat tono: hypatēqz hypaton. eodem tono attinet. ceterasqz aut tono faciat
 arctiores. arctior totus ordo proueniet quā sunt p̄s quā toni sustineret itentionē. Erat igit tota constitutio arctior
 effecta. hypophrygius modus. quod si i. ip̄o fugio. uisus toni itentionē uos acciperint. hypolidi modulario uasor
 At si hypolidus quis semitoniu itendat. doriu faciat. et i. alijs qdem modis. similis ē i. arumē itentionēqz processus.
 quoru nō ut itelligētia solū rariū cōprehendat. uerū omnis quozqz forma possit agnoscī. ab antiquis tradita multis destrup
 tio supponenda ē. **S**ed quā p̄ singulos modos a ueteribus multis inuenerit uox diuisi uotus significata est: descriptio p̄s
 notularū uidet esse potenda. ut his p̄mis p̄ se regentis i. modoru descriptio facili possit et dispositio

hypmixolidius	hypolidius	hypolidius	phrygius	dorius	mixolidius	hypmixolidius	hypolidius	
Α	Δ	Ν	Λ	Η	Ο	Υ	Θ	proslambanomenos
Β	Ε	Ξ	Μ	Θ	Χ	Ζ	Υ	hypatēhypaton
Γ	Υ	Φ	Π	Α	Υ	Η	Β	parahypatēhypaton
Δ	Π	Θ	Σ	Δ	Τ	Α	Η	lychanihypatō
Ε	Σ	Υ	Φ	Ζ	Λ	Ν	Α	hypatēmeson
Β	Ο	Π	Υ	Π	Ρ	Τ	Β	parahypatēmeson
Γ	Υ	Σ	Λ	Τ	Φ	Σ	Δ	lychani meson
Δ	Ζ	Α	Μ	Σ	Υ	Φ	Ε	trichord
Ε	Α	Β	Υ	Ο	Ρ	Υ	Τ	tritēsmenon
Β	Δ	Ζ	Η	Κ	Μ	Σ	Τ	parametritēsmenon
Γ	Κ	Ν	Τ	Α	Ρ	Μ	Σ	metritēsmenon
Δ	Ν	Π	Υ	Μ	Ρ	Σ	Φ	parameson
Ε	Β	Π	Φ	Α	Υ	Ο	Τ	tritēdiezeugmenon
Β	Κ	Ν	Ν	Ζ	Λ	Μ	Σ	parametritēdiezeugmenon
Γ	Τ	Φ	Ζ	Τ	Ν	Υ	Μ	metritēdiezeugmenon
Δ	Ο	Α	Α	Ρ	Ε	Φ	Υ	tritēhypboleō
Ε	Ι	Μ	Τ	Κ	Π	Ν	Η	parametritēhypboleō
Β	Σ	Ζ	Μ	Τ	Φ	Ν	Ν	metritēhypboleō

Hic si quinqz sunt medie eode modo. si em pma a qnta sequatva distaret. proportione pma qz a fda. ar fda a fda. pma qz quarta singulis distaret. totis. quinta ad qnta semitonij fariet. distentia. **I**tem quinqz medie alioru modoru proflambanomenis ardent. he graviores modoi operant. **I**tem quinqz ueris ille articularis est. **S**on igit i superiore pagina descriptis modis. partem sinistra legentis. pmi pflambanomenis tenent. dextra no legentis. pmi claudis ueris. eut otus qdem articular modus. qz scribit hyppoxolidus. otus uo gravior qz hypodorus. **N**os uo grauissmo idest hypodoro ichoant. ceruel qua int se habent distentia designauim. Namqz i hypodoro modo. mese qz e. w. ab ea mese qz est i mo hypophrygio tono distat. qz i hor farte pnt. si qz ad mesen hypophry qz est. p. eusdem hypophrygi. w. comparat. qz est hypodori qdem mese. In hypophrygio aut lathanos mesen. Nam p. atqz w. tono distent. qz pagina interiecta demonstrat. **I**tem qdem hypolidij ab ea qz e mesen hypophrygi toni distentia farit. **N**amqz. c. qz est mese hypolidij tono distat. ab. p. qz est i hypolidio qdem lathanos mesen i hypophrygio aut mese. **I**tem mese hypolidij qz est. c. ab ea qz est mese dorij semitono distat. **E**nd hinc poterit agnosc. qm ordinē sursum pdeuentem. eius mese qz e hypolidij atqz eū ordinē sursum pdeuentem. eius mese que e dorij mus isiculus in pagina distinguit. **E**uo fit ut mese hypodori. ab ea mese qz est dorij. integra diatesseron consonantia distat. idqz probamz hō mo. Nam qz est mese. w. i hypodoro. eadem w. i dorio hypatemeson. ab ea qz est mese. i quis mo ut gūe. distent diatesseron consonantia. **I**tem mese dorij. qz e. p. ab ea mese qz est phrygi. idest. m. distat tono. **N**ā qz e qdem i dorio. p. eadem i phrygio lathanos mesen. **P**rimus mese phrygi qz est. m. ab ea mese. qz est aliud. idest distat tono. Nam qz i phrygio est. m. mese. i ludo est lathanos mesen. **P**rimus mese hōi modi. ab ea qz e mixolidij idest. n. semitono distat. **E**t em hui ordo qz retus hōi corinet mesen. ei ordini qz retus mixolidij mesen hōi compar. nō paginula se usi distinguit. **E**a qz mese qz est mixolidij idest. n. ad ea mesen qz est qz est hyppoxolidus. id. f. toni distentia farit. idcirco qm. n. que e i mixolidio mese eadem e i hyppoxolidio lathanos mesen. **U**nde fit ut mese dorij ab ea mese qz e mixolidij. diatesseron consonantia distat. id probat hō modo. **N**ā mese qz est dorij id. p. eadem mixolidij id. p. hypatemeson. qz ad cuiuslibet modo. mesen diatesseron consonantia farit. **I**tem mesen dorij id. p. ad ea mesen qz est hyppoxolidij. qz est. f. diapente consonantia farit. **E**a em mese qz est dorij idest. p. i ordine hyppoxolidij lathanos hyppaton e lathanos aut hyppaton ad mesen. idcirco gūe. i quibz modo. si compo. diapente consonantia distat. **C**ur aut octauus modus qz e hyppoxolidus aduersus est hinc apparet patz. **S**ut bis diapason her consonantia her

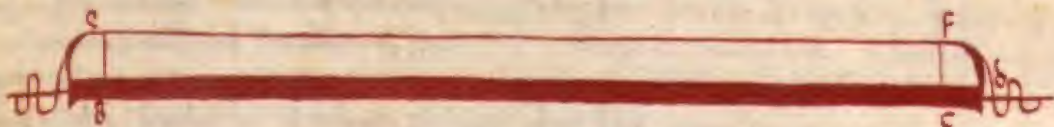
Cap. XVII

Diatesseron igit consonantia format. a. ad id quod e h. Otto em uerbus continet. **P**rima igit diximus ea specie diatesseron ea qz est. a. h. **S**ecunda uo. d. i. **T**ercia. c. k. **Q**uartam. d. l. **Q**uintam. e. g. **S**extam. f. n. **S**eptima. b. o. **R**eliqua igit extra. n. p. qz ut totus ordo impleatur aduersa est. atqz hic e octauus modus. que ptholomeus sup aduexuit. **Q**uem admodu indubitanē. **Q**uotie consonantie iudicari possit. **C**ap. XVIII

Uo indubitanē consonantiaru rario colligat. tali breuissimo ac simpliciter estin poterit instrumento. **S**ic regula diligenter extenta. a. d. cui duo semispheria. quas maragras. **S**ic uocant sup apponant. ita ut ab ea qz est. e. curuatur. ad id qz est. b. diducta linea rectos rursu se angulos efficiat. **I**tem ab ea que est. f. curuatur. ad id qz est. c. punctu diducta linea. rectos rursu se angulos reddat. **S**on uo he equalit. unibz ppolite. et adeoqz usi eusd alie equalit parate. sup has intendat uerum. equalit unibz. hui qz est. a. e. f. d. **E** igit diatesseron consonantia qualis sit appere uolueris. hor mo facia. a. b. e. puncto. quo uerum semispheriu tangit. usqz ad. f. punctu. quo rursus ab alia parte. altero uerum semispherio uigat. diuido spatia qz est. e. f. partibus septem. et ad partem quartā septimanu. appono punctu qz e. k. e igit. e. k. ad ea qz est. k. f. septima. **S**i igit ad. k. equi superioribus. semispheris apposueris. atqz alt utrauiusqz. e. k. et. k. f. plectro adhibito pellant. diatesseron distanti consonabit. **S**on uo simul utraqz plectro diatesseron consonantia uero. **Q**uod si diapente effice uolueris. i quinqz partibus totam diuidam. ar tres uni portioni. duas uo relique dabo. atqz ita posito semispherio sctm supus dictu modu consonantias distentiaqz ppendo

Item si diapason consonantia temptare uolueris. totam et tribus partibus sero. atq; una. duasq; distribuens eandem sunt
uel alterutra pulsant. q; colligit ut qd diffuset utraq; cognosco. Tripla uo q; ex primis consonantiis nascit. ita reddit.
ut si tota et quadrupla prout diuisionibus pariam. atq; itaq; et una. tota ueni prolixitas diuidat. Itaq; semisphorum.
tribus appositis triple proportionibus dissonantia. et consonantia reddit.

k l n

P Explicit de musica idest armonica institutione. liber. iii. Incipit Quintus. Libro V.
Requiritur. ii. deus armonice q; sunt eius instrumenta iudicij. et quoniamq; sensibus oportet creari. iii. Quod sit
ut armonica regula uel qua itentione armonici phitagore ut aristoxenus. ut ptolemeus ee dixerunt. iii. In quo aristoxen.
ut phitagore. uel ptolemeus gravitatem. atq; arumē gstone persuevit. V. de sonis differentijs ptolemei sententia vi.
Que uocis armonice sunt apte. vii. Que numeru proportionu phitagore statuunt. viii. Quod iphendat ptolemeus
pythagore numero proportionu. viii. Demonstratio scilicet ptolemei diapason. diatesseron consonantie ee. x.
Que sit proprietat diapason consonantie. xi. Quibus modis ptolemeus consonantias statuatur. xii. Que sit equidist. q;
consonie uel que eumetel. xiii. Quomodo aristoxenus inualu consideret. xiiii. Descripio octachordi. qua est
diuisa diapason minorem esse sex toni. xv. Quomodo diatesseron consonantie tetrachorde continetur. xvi. Quomodo
aristoxenus uel toni diuidat uel genera. xvii. Quomodo archytas tetrachorde diuidat. eorūq; descripio. xviii.
Quomodo ptolemeus et aristoxeni. et archyti tetrachorde diuisiones iphendat. xix. Quomodo ptolemeus
tetrachorde diuisiones fieri dicit oportere. xx. Quomodo exequatitate fiat regularitas proportionu. xxi.
Quomodo ptolemeus diuidat diatesseron et duas partes. xxii. Que sunt quā spata q; minime. et his que sunt
proportionu aptande et enarmonij diuisio et ptolemei. xxiii. Chromatis modis diuisio et ptolemei. xxiiii.
Chromatis mutari diuisio et ptolemei. xxv. Dispositio superioru generu ptolemei. cu mūs et proportionibus. xxvi.
Diatoni modis diuisio et ptolemei. xxvii. Diatonici mutari ptolemei diuisio. xxviii. Diatonici toni diuisio et ptolemei.
diuisio. xxix. Dispositio inferioru generu cu mūs et proportionibus. xxx. Diatonici equalis et ptolemei diuisio. phormā

P Est monochordi regularis diuisio. adueniēda et arbitror. ea et quibus musice ueteres doctores sententia diuisare
discrepant habendūq; de oibus subitū iudiciū atq; id q; proposito deē opem. mediocriū doctrine dispositione supple
tū est. potest em̄ alia q; esse diuisio. ita uo unus tantum ueniū accipit. qui postis proportionibus diuidat. ueni
otto et atq; fiat huiusmodi rythma ut et pluribus. et quanti uerisarij sunt ueni tota proportionu ratio quasi oculis subier
ta renat uel monstrat. De ui armonice et que sint eius instrumenta iudicij. et quā usq; sensibus oporteat

Sed de his paulo post loquimur. nūc danda est q; sit eius armonice. de qua tractare instituent. quatuor. Credi
implerimus libris. Naturā uo eius viq; expūdam. et huius quinti uoluminis seriem distubim. Armonica ē
facultas differentialis arumē et grauiū sonu sensu ac ratione ppendens. Sensus uo ac ratio. quasi quēda facultas armo
nicē instrumenta sit. Sensus nāq; consensu quiddam ac pxiūm tate quale ē illud q; sentit aditū. Ratio uo diuidat
integritatem atq; inas psequitur differentias. Itaq; sensus inuenit qdēdū cōfusa ac pxiūa ueritati. accipit uo ratione
integritatem. Ratio uo ipā qdēdū inuenit integritatem. Accipit uo consensum ac pxiūm ueri similitudinē. nāq; sensus
inibz recipit integritatē. sed usq; ad pxiūm uenit. ratio uo diuidat uelut si quis manu rursus scribat. fortasse et
uere rursus oculis esse arbitretur. Ratio uo nullo nō ē id q; simulat intelligit. h uo idcirco est q; sensus rita
materiā dicit. periclit q; et ea comprehendit. q; ita sit fluuida atq; imperte. nec determinare atq; ad unguē exopte
sunt ē ipā materiā. Quia re sensum q; cōfuso seqt. Mentē uo atq; rationē q; materiā nō morat. periclit quasi quēda
pū subitū cōmunionē ituat. atq; deo em̄ integritatē cōmitat ac ueritatē. poruūq; quod ē sensu aut perat. aut inuē

aut cui dat aut complet. fortasse aut id quod sensus non magis sed confusio atque a veritate minus quasi quidam calidus
 estimare agnoscat. sed in singulis minus habeat error: collecta vero multiplicentur in summa atque idcirco maxima fuerit differentia
 Nam si duas uoculas totum sensus distare arbitretur. neque distent. Punctusque ab una eorum totum distaret. puta fra. neque sit
 integra ac ne ratione distaret. Item si tres quatuorque totum sensus differentias paret. atque in eodem quod esset. neque sit differentia
 totum. ab hac etiam quarta quatuor distare sentiantur puta. Neque uere atque magis distaret singulis. fortasse minus uidentur errare
 Quod uero in primo tanto sensus diligitur atque id quod in secundo. Hic atque in quarto sententio peritum est. tunc congregari atque collectum
 efficitur. ut prima vox ad quintam uocem diaphanta non contingat consonantia. quod oportebat fieri si tres sonus ac sententia
 sensus integra indidisset. Quod igitur in singulis tantum minus uidebat. in collectum consonantia euidetur apparuit. atque ut quid
 at. sensus quidem colligitur. nullum uero aut ad integritatem rationis ascendere sit consideremus. dare enim linee. maiorem minorem
 ne alia repperire nihil est difficile sensui. Proposita uero mensura ut tanto maiore. tanto ne minore iperaret. sed non fuerit
 sensus prima conceptio sed solertis rationis inuenio. Sed si sensus datam lineam proposita sit. uel duplicem. uel dimidiam seruari.
 id fortasse lineam paulo distulit quatuor distare maiorem minorem ne repperire. Poterit tamen sensus intentione constare. Quia
 uero imperetur ut proposita linea tripla ponatur. uel ab ea pars fra. recidat. uel quadrupla constituat. uel pars quarta
 referat. nonne impossibile sit sensui. Nisi integritas rationis ardeat. Hic ideo quod per processum rationis quidam locus artus sit. Definit
 sensui. Cui octaua ptem proposita linea. auferre aliquis imperat. uel eundem octupla data rogat. Totius quidem dimidia
 sumere compellit. Dimidietz dimidietatem. ut sit quarta. quarte dimidiet ut sit octaua. Punctusque totus duplam. dupleg
 duplam. ut sit quadrupla. quadrupleg duplam. ut sit octupla. Itaque ita uera uisusitate nihil efficit sensus. cuius ope
 indurum subit. atque illud sine positi integritatem pferentem non exphat. Circo non est auiam sensui dandi omne indurum.
 sed exhibenda est etiam ratio quod errantem sensum regat ac temperet. qua labens sensus. deficiensque ueluti barolo mirat.
 Nam ut singule artes habent instrumenta quodam. quibus partim refutunt aliquid informet. ut astruti. partim uero
 quod est integritate dephendant. ut regnum. ita etiam armonia uisus hic duas indurij partes. una quidem huiusmodi p
 qua sensu comprehendit subiectarum differentias uocum. Alia uero p qua iparum differentiarum integritatem modum mensuramque
 consideret. **Quid sit armonia regula. uel qua intentione armonie pythagore. ut aristoxenus. ut prolonis**

Huiusmodi igitur instrumentum in quo rationis attributo modo sonorum differentie sequuntur. **et dixerunt**
 uocat armonia regula. in qua re multa doctorum sententiae discordia sunt. Quidam enim quod pythagoris disciplinis
 maxime ediderunt. hanc intentionem armonie esse dicebant. ut cuncta rationi consonantiae sequerentur. sensui enim dare
 quidam quodammodo semina rationis. ratione uero pferre. Aristoxenus uero e contrario rationem quidem contineri. ac sententiam
 esse dicebat. cuncta uero sensus iudicio terminari et ad eius modulationem consonantiamque esse reduendum. Apollonius aut alio quodam
 modo armonie definit intentionem. ea sit ut nihil auribus rationis possit esse contrarium. sed eum solum pholomeum armonie iudicem
 utantem ut id quod sensus iudicat. ratio quoque ppendat. et ita ratio proportionis inueniat ut ne sensus reclamet. ditionemque
 horum concordia. omnis armonie intentio miscetur. atque in eo maxime aristoxeni. ac pythagoris iphendit. quod aristoxenus
 nichil rationi sed tantum sensui sit. pythagoricos autem quod minimis sensibus plurimum tamen proportionibus rationis inuigilent

In quo aristoxenus uel pythagoris ut prolonis grauitate. atque arum consistere possunt. **Cap. III**

Quonia uero soni esse omnes consensunt acis pmissione. grauitatis atque arum differentia diuisa ratione ponebant. aristox
 enim soni et pythagoricos. Aristoxenus quippe sonorum differentias solum grauitate atque arum arbitrabat in qualitate
 consistere pythagoricos uero in quantitate ponebant. pholomeus aut pythagoricos propor. uidebat. sonos qui uis quos grauitate
 atque arum non in qualitate putat sed in quantitate constitui. Et eum passiora ut subtiliora corpora arum. rariora et uastiora
 edere grauitate. ut nihil uis de intentionis. Itaxaromistz modo dicit. Quiaqua etiam cu relaxat aliquid quasi sit rarius
 atque massius. cu uero intendit. spissius reddit. subtiliusque tenuat. **De sonorum differentis prolonis sententia** **Cap. IIII.**

Hic ita igitur expedit. differentias sonorum prolonis diuidit in duas. Vnam alicuius soni. alie minime. **U**mbone sit
 quarum sonus uisus est. uel in graui uel in aruo. **U**mbone uero quado est alia grauior. alia aruor. **U**mbone sit
 primus uisus. ut eorum uisus differentia communi fine uigat. Non enim distera est. si a graui in arum ita deducit. ut continua
 uideat. **U**mbone uero sit non umbone quarum differentia sententio iternamente distinguuntur. ut uis uisus communi fine uigat
 sit hoc uis. sit enim cu in uisibus arum affert. ita colere subit sit. pxiu. ut uis sit rariis finis cu alie ab altero distre
 gat. **U**mbone uero sit a rubro descendit ad pallidum ut p continua mutatione in sequente uisat colere. nullo modo rariis

infimamente qui utroque distinguat. Ita enim fiet fieri poterit in uerbis ut si quis prouat nequit. etiam dicit prouat torquet. euenit ut in principio pulsus grauior sit. Si torquetur uero uox illa tenet. continetur sicut grauis uox sonitus et acutus.

Que uoces armonie sunt apte

Cap. V.

Quoniam igitur non dissimulatur uox. alie sunt continue alie distregate. continue quidem tales sunt. ut in se eorum differentia sonum sine uigat. nec habeat locum designatum uox acuta grauior que tenet. distregate uero sunt ipsae uoces. ueluti colores in quibus quorum differentia uisus suo quodam loco constituta. Continue quidem non equibone uoces ab armonia facul rare separant. Sunt autem sibi ipsi dissimiles nec unum aliquid plerumque. Distregate uero uoces armonie subiecti uoxi potest eum distaurum sibi dissimilis uoxi differentia deprehendi in quibus quodam uoxi efficitur melos possit. H) CHANC dicitur H) CHANC. Hic autem in quibus uoxi melos efficitur non potest. **Que numerum proportionum pythagorici statuunt**

Cap. VI.

Quoniam autem uocant. que copulate mixtos suauis quodam efficitur sonus. Distregate uero quod minime. et hoc quidem est ptolemei de sonorum differentia inuicem. Nunc autem quod a ceteris in consonantiam posicione destituerit dixerunt uideri. Pythagorici enim consonantias diapente ar diatesseron simpliciter arbitrabantur. atque ex his una diapason consonantia. uigat. est enim diapente. ar diapason et bis diapason. illa tripli. hanc quadrupli. diapason uero ar diatesseron consonantia ex non existimant. Sonus quoniam non in supparticulari uel multiplici ratio comparatione. Ad in multiplici suppartiente. Et enim si pro portio uoxi. ut octo ad tres. Si quis enim hoc in medio quatuor ponat. efficitur finis hoc. VIII. IIII. III. quorum octo ad IIII. diapason efficitur consonantiam. IIII. ad tres diatesseron. VIII. uero ad tres in multiplici suppartiente constituit. Que est sit multiplex suppartientis comparatio ex arithmetici libris cognoscendum est. et ex his quod in libro huius de rationibus libris digestum Pythagorici autem consonantias in multiplicitatibus ar supparticularibus ponit ponit sicut eodem libro sibi. quartorum sicut in suppartientibus uero ar multiplicitatibus suppartientibus. consonantias separant. quibus autem modis diapason quidem dupli diatesseron uero sesquialtero. ar diapente sesquialtero coniungit pythagorici ex libro huius institutionis musicae libro et quarto petendum est. **Quod reprehendit ptolemeus pythagoricos in modis proportionum**

Cap. VII.

Reprehendit autem pythagoricos ptolemeus. totamque ea quam potius libris expoliuit demonstratione pluribus modis. Itaque illud etiam quod diatesseron ar diapente sesquialtero. et sesquialtero coniungit. reliquis uero supparticularibus cum eisdem sit generis nullas omnino amplius consonantias. **Demonstratio sonum ptolemei diapason diatesseron consonantie**

Cap. VIII.

Probat autem ex diapason ar diatesseron quanta fieri simphonia huiusmodi. quoniam diapason consonantia consonantie talen uoxi efficitur coniunctione. ut unum atque idem uoxi esse uideat. itaque pythagorici quoque respondent. quo rita si qua ei consonantia fuerit addita. integra simphonia fiat. Ita enim diapason consonantie addit. tamquam uni uoxi. Sit igitur diapason consonantia quod continet in hypatemeson et ueterezeugmenon. utraque hoc ita sibi consonant. atque coniungit sonus. ut una uox quasi unius uoxi uox quasi duorum mixta pellat auditu. Euarumque igitur huius diapason consonantie consonantiam inuicem suatur integrum. quia ita uigat tamquam uni uoxi ar uoxi. Si igitur hypate meson et ueterezeugmenon. due in arutam diatesseron fuerint inuicem. sit uigat. **Ueterezeugmenon uero quod est ueterehypboleon hypate aut meson ei quod est meson. utraque ad utraque consonabit. et mese ad ueterezeugmenon. et eade mese ad hypatemeson. Item ueterehypboleon ad ueterezeugmenon. et ad hypatemeson. Item si ad grauiore pre uoxi diatesseron consonantie relaxentur. erit ad mese quidem hypatemeson diatesseron uetiment consonantia et eadem ad hypatehypaton. Ad uete autemzeugmenon paramese consonabit quod hypatehypaton. adhypatemeson. et aduetentzeugmenon. ad paramese ueterezeugmenon. et hypatemeson. Sed eo modo ut grauior quod est ad sibi quidem prima diatesseron uetiment consonantia. Ad uetere uero diatesseron ar diapason. ut hypatehypaton ad hypatemeson diatesseron ad ueterezeugmenon. diatesseron ar diapason. Item ueterehypboleon quod est acutior ad sibi prima ueterezeugmenon diatesseron consonantia. adhypatemeson diatesseron ar diapason. **Que sit proprietas diapason consonantie****

Cap. VIII.

Hoc uero idcirco euenire ostendit. quoniam diapason pene una uoxi est. talisque consonantia est. ut unum quodam effingat sonum. et sicut denario uno quod fuerit additus. intra eum potius itaget. inuicemque suat. cum iterum id minime eueniat. ita et in hac consonantia. Nam si duos tribus adiacet. quinque totum uoxi. et cum ipse inuicem est. Si uero eodem denario addas. xii. fuerit. et binarius inuicem denario. **Item** fuerit eorum eodem modo. Ita igitur simphonia diapason. quatuor alia supererit consonantia suat. Nec inuicem nec ex consona distantia uoxi. **Ita** sicut diapason simphonia inuicem diapason consonantie in tripla sit proportionem. diapason ar diapente consonantia suat. Ita enim

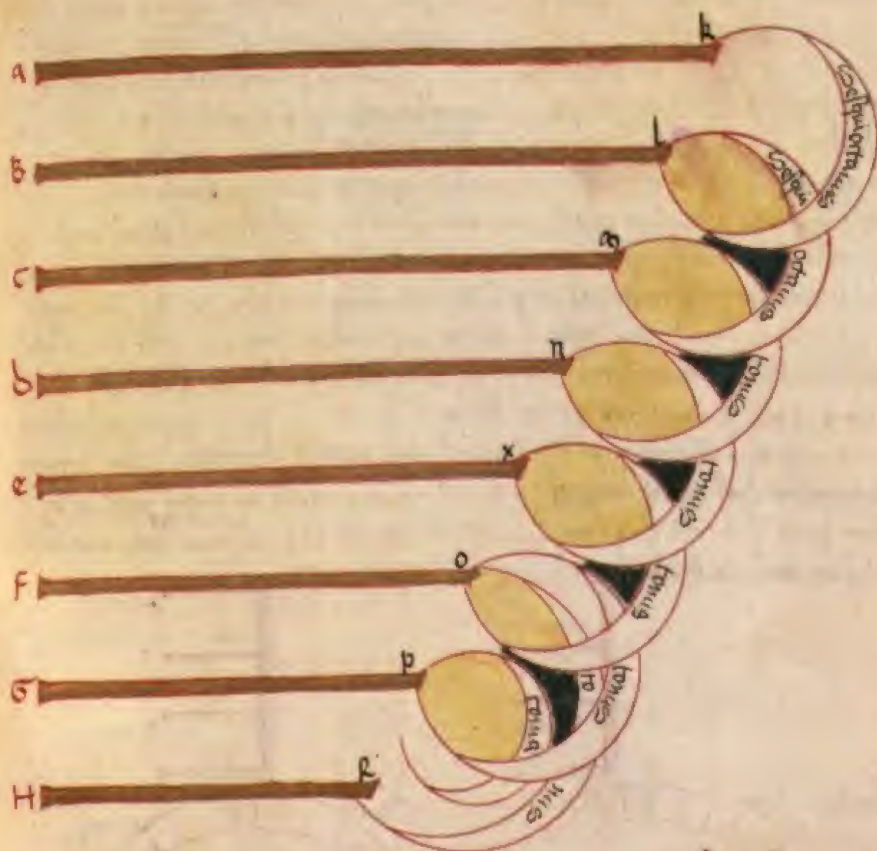
diatesseron cum sit consonantia iuxta cum diapasone. alia consonantia reddit. et fit secundum ptolemy alterius consonantie additio
eius. quod est diapasone ar diatesseron. In multiplici superadditione constituta est quod ea proportio dupla superadditur ut octo ad
tri. habent eam tunc octo bis. duasque eius partes id est duas unitates. *Quibus modis ptolemy consonantias statuit*

Cap. X **Q**uestio hinc ordinata est. Hinc inquit iterum. vel consonantia. vel non consonantia. Non consonantia autem non
aliter quidem sunt equisonantia. aliter consonantia. aliter emmelis. aliter dissonantia. aliter emmelis. **Et** consonantia quidem sunt. quod cum ar
eandem singillatim pulse reddunt sonum. **Equisonantia** non quod simul una pulse ex duobus arqz simpliciter quodammodo efficiunt sonum. ut
diapasone. arqz duplicata quod est bisdiapasone. **Consonantia** autem sunt quod composita mixturaque tamē suavitē efficiunt sonum. ut
diapente ar diatesseron. **Emmelis** autem sunt quod quāvis consonantia quidem non sunt. possunt aptari tamē recte ad melos. ut sunt hec quod ratio
naturalis ingrat. **Dissonantia** non sunt. quod non possunt sonos. arqz suavitatem ferunt sensum. **Emmelis** non quod non ingrat. et con
sonantiam remissionem. de quibus paulo posterius in divisione retzrachordum dicemus. **Et** igitur diuersi quidem temperatio
nibus proxime sunt consonantia. necesse est ut equis numeris ea numerorum equalitas adiungat. que est proxima. ea quod si est aut
iuxta equalitatem numerorum ea quod est dupla. **Na** et sima multiplicitaris species est. et maior numerus cum minore superant.
equo cum ipsi minore transgreditur. ut duo unum. uno transgreditur. quod eandem equalitatem equalis est. pure igitur duplex proportio
equisonantis aptat. idem diapasone bis. diapasone non bis duplici idem quadruplo que aut proportionem diuidit duplicem propo
rionem pure ar maxime bis aptande sunt consonantia. quod diuidit diapasone equisonantia. unde fit. ut diapente quidem sesquial
tere. diatesseron non sesquialtere comparationem copulant. sunt non consonantia. cum equisonantis. alias efficiunt consonantia. ut
diapente ar diatesseron in triplo. diatesseron ar diapasone in ea proportione. quod est octo ad tri. **Emmelis** autem sunt. quod diapente
ar diatesseron diuidit ut tonus. Ceteręque proportionem de quibus paulo posterius in divisione retzrachordum loquens simpli
ter erant. sit partes. *Que sunt consonantie quod emmelis*

Cap. XI **I**gitur consonantie quidem sunt diapasone. ar bis diapasone. quę earum temperamento mixturaque unius ar simplex quodammodo
efficiunt sonum. **Consonantie** autem sunt pure quidem superadditionibus. sesquialtera. et sesquialtera id est diapente ar
diatesseron. et diapasone ar diapente. et diapasone ar diatesseron. hec sunt compositę arqz comitę ex equisonantis. et consonantis
Emmelis autem sunt relique qui inter has poni possunt. ut inter diatesseron ar diapente differentia tonus. ingratum quod quodammodo effo
ne quod ex consonantibus. ut diapasone ar diatesseron ar diapente. **Consonantie** autem ex his quod emmelis soni uocant. ut eandem
diapente ar diatesseron tonus. ceteręque posterius dicendis proportionibus. si quod quodam horum omniū proportio colligi possit. ex eo
loco sumendum est. que quanto uolumine in fine scriptum. ubi uerum super semispermia tundeat. ubi enim deprehendit equisonantia
diapasone. ar bis diapasone et consonantie simplices diapente ar diatesseron. et consonantie compositę diapasone. ar diapente
et diapasone ar diatesseron. et qui sunt emmelis soni. ut in toni differentia consistunt. *Que admodum aristoxenus inualla co*

Cap. XII **Q**uid non de his aristoxenus sentiat. breuit aperendum est. ille enim qui minime tractare rationi co
ferunt. sed auri iudicio punitur. idcirco uoces ipsas nullis numeris notat. ut eam colligat. et coll proportionem. sed eam
iudicio differentia sumit ut speculationem non ipsis uerbis. sed in eo quod inter se differunt. dicit. nimis s. provide. qui differentia
se forte arbitret. eam non quanta nullam magnitudinem mensuramque constituat. Hic igitur et diatesseron consonantia duo
in tonum ar semitonij esse proponit. et diapente cum tonum ar semitonij. et diapasone sex tonum. quod fieri non posse superio
ribus uoluminibus demonstratum est. *Descriptio octachordi qua ostendit diapasone minor esse sex tonis*

Cap. XIII **D**icit autem ptolemy de eiusdem octachordi diuisione. diapasone intra sex tonos eade h. m. a. b. c. d. e. f. g. h.
fuerit sequentia. succedant enim octachorda. id est. a. b. c. d. e. f. g. h. cuius quod est. b. l. et b. l. cuius quod est. c. g. et c. g.
eius quod est. d. n. et d. n. cuius quod est. e. x. et e. x. cuius quod est. f. o. et f. o. cuius quod est. g. p. erit igitur sex toni
Pursus h. diuidet uerum medius ad. b. erit igitur a. b. dupla. ab eo quod est b. l. pulse igitur simul. a. b. h. l.
diapasone equisonantia consonabit. Si non aliquid. g. p. pruriat semper erit paulo arrior. quā est b. l. ar p. h.
transcendit sex toni diapasone consonantia. Si enim a. b. et g. p. diapasone pulsi transierint. tonum sex est diapasone
consonantia. Si non his non consonantibus. a. b. et b. l. diapasone consonantem et b. l. arrior est quā. g. p.
diapasone consonantia sex tonos excederet. Nunc uero quod consonantibus a. b. et b. l. eandem b. l. ab ea quod est g. p. grauior
suenit non pot quā sex toni diapasone consonantiam excedat. arqz ita sensu quoque colligi diapasone consonantia intra
sex tonos eade. Sic igitur aristoxeni error sine dubio conuincit

Diateseron consonantia tetrachordo contineri

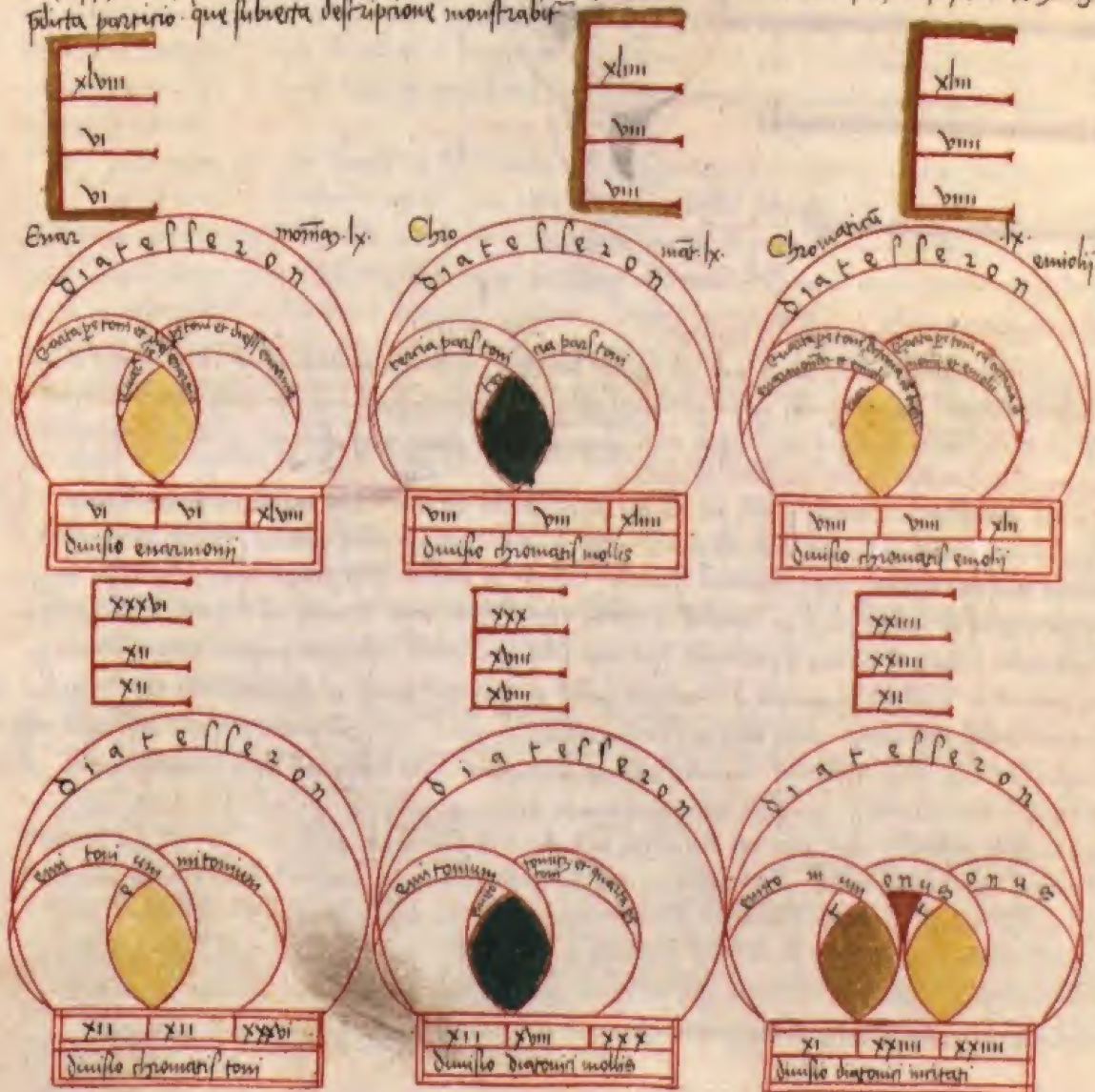
Cap. XLIII

Nunc de tetrachordorum divisione dicendum est: et enim diateseron consonantia quatuor essent nervis: idcirco et dia-
teseron nuncupatur. Et igitur duobus nervis alterius post se, ac diateseron symphonia resonantibus, fiat tetrachordo.
duos nervos est parvi et medio nervus, q. ad se invicem atq. ad extremos. III. proportionis efficiant. *Quo aristoxenus, ut
tonu vel genera, dividat, eiusq. divisionis dispositionis*

Cap. XLV

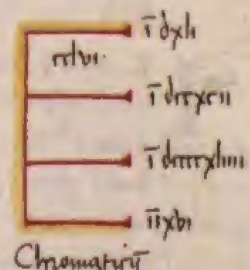
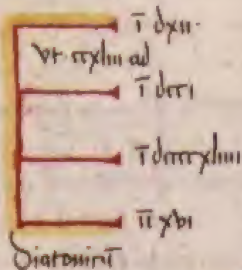
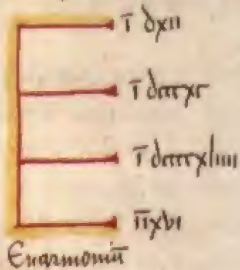
Hoc igitur diateseron aristoxenus p. quā tali ratione parit. dividit enim tonu et duas ptes atq. id semitonu vocat.
dividit inter se rursus tria vocat: diatetrachordis mollis, dividit et quatuor rursus quartam, r. propria medietate
id est r. octava tonis toni appellat: diessis chromatis hemolij. Cū igitur h. ita sint, rursus generu divisio scdm q. sit di-
plex, unū qdem genus est mollis, aliud uo tritavi, et mollis qdem ē enarmoniu tritavi uo diatonu. Snt her uo
constitit chromaticu imitacione mollie q. participas, sunt igitur scdm hunc ordinē differentie mixtoru generu sex.
Una qdem enarmoniu. Tres aut chromaticu et chromaticu mollis, et chromaticu enolij, et chromaticu toni aei. Due uo
aliquae diatonu mollis, atq. imitari, quoru omz talis scdm aristoxenu divisio ē. Snt eni quattu pars toni diessis enarmonio
mol, nuncupari videtur est: qm aristoxenus, non uores ips int se componat. Sed differentia uoru. Italluz metit.
ē scdm q. tonu duoderim imitari. huius eni erit q. pars quarta diessis enarmonios tres, quo quo uo ex duobus tonis ac
semitonis diateseron consonantia iungit, erit tota diateseron ex duoderim ac sex unitatib. constituta. S. qm sepe fit ut
si usq. ad octavas velim deducē partes: nō integros numeros, sed et aliquas pticulas inveniam, idcirco facienda qdem ē
tota diateseron lx. at uo. xxiiii. tonis semitonu duoderim pars quarta que diessis enarmonios d. sex octava at
tres iuncta uo octava r. quarta sex sz r. tribus: ut faciat diessis chromatis hemolij erit nouē, h. igit ita constitut.
tua gnta enarmoniu, chromaticu, diatonu, h. aristoxeno vident habere proprietates: ut alia eoru durant passa:
alia minime passa snt, quaru due graviorē proportionē, una en q. ad rntu opposita ē magnitudine, nō minor

nō spissa uō. quātū due proportiōes unā aliquā poterūt superare. ¶ Eant enarmonii & diatonici p̄ssim.
 diatonici nō spissim. Itaq; enarmonii s̄dū aristoxeni dūdit̄ sit. vi. vii. xlviii. ut int̄ grauius uerū ar̄ prope
 grauius sit quarta pars toni q̄ dī dīssis enarmonios. cū sit tonus. xxiiii. unitatib; constitutus. ¶ Item s̄dū intervalū
 int̄ s̄dū a graui uerū ad frū eadē sit pars quarta toni. vi. Reliqui uō q̄ restant ex sexaginta. qui tonus proportio
 nū sit. i. frū a graui uerū. atq; arutissimū quartū ponit̄. xlv. et due proportiōes ad graue posite sūt. vi. & vi.
 Unā aliquā ad arutū locatam id̄ xlviii. nō dūnit̄. ¶ Chromatis uō mollis haur̄ facit dūssionem vii. vii. xlviii. ut
 octo atq; vii. sint triē partē toni. ¶ Est enī tonus ut dictū est. xxiiii. unitatū. et dī toni pars tria dīssis
 chromatis mollis. ¶ Item chromatis emolij diatesseron ita parit̄. vii. vii. xlviii. et enī dīssis chromatis emolij. pars
 octaua toni. cū quarta idēst ex xxiiii. sex cū tribus. Item chromatis toni aei talis s̄dū aristoxeni partitio est. xii. xii.
 xxxvi. Sed ut duobus intervalis singula semitonia constituat. et q̄ ē iliquū i ultimo. atq; i his omnib; due propor
 tiōes q̄ grauiori uerū sūt p̄xime. reliquā que ad arutū posita ē. minime magnitudine superant. Sūt enī ut dictū
 ē spissimū generū. Spissa quippe grū sūt. enarmonii atq; diatonici. diatonici uō dūssio ip̄a q̄ est duplex.
 et mollis quidem diatonici dūssio ē h̄ uō. xii. xviii. xxx. ut xii. semitonū sit xlviii. semitonū. et quarta pars toni
 xxx. uō q̄ iliquū est. quorū xviii. atq; xii. efficiūt xxx. Nō superant ab ea parte q̄ iliqua est. Item diatonici
 unitati talis partitio est ut semitonū. ar̄ duos habeat integros tonos. idēst xii. xviii. xxx. ex quib; xxx. et xii.
 idēst xxxi. nō superant. a iliqua parte q̄ ad arutū est s; porus dūnit̄. Est igit̄ s̄dū aristoxeni tetrachordū
 p̄dicta partitio. que subiecta descriptione monstrabit̄.

Quomodo architas tetrachora diuidat: eorumq; descriptio

Archita uo rita i ratione constituitur. no uo sensum auris i pmi consonantijs obsequare neglexit: ueru etia maxime i tetrachororum diuisione ratione seruatus est. Sed ita ut neq; ea qua querebat esset expediret. Neq; sensui proporia ab eo ratio conseruaret. Illa em rita qua esse arbitrat. Euarmoniū. diatonici. Chromatit. In quibus eodem grauissimos statuit: atq; acutissimos suos i omnibus qdem generibus grauissimos suos faciens. ii. xbi. Acutissimos uo i d. xii. int hos i tribus generibus. uorum grauissimis pxiuū collocat. eu sz q sit. i d. xlii. ut ad eu. ii. xbi. sesquialtera manifestima optineat proporiōe. Post huc uo infra acutū uerū. fido uo a grauissimo. eu collocat i euarmonio gūe q sit i. d. xxi. ad quem i. d. xlii. sesquialtera quinta proporiōe uigant. idemq; i. d. xxi. ad acutissimū. id i. d. xii. i sesquiquarta proporiōe sit constitutū. Item i diatonico gūe. fido qdem a grauissimo uerū. fido uo ab acutissimo eu ponit. q sit i. d. xxi. ad quos i. d. xlii. sesquialtera proporiōe conuertiunt. Ipsi aut. i. d. xxi. ad acutissimū i. d. xii. sesquialtera. In chromatit uo gūe fido a grauissimo: et fido ab acutissimo eu ponit. q ad i. d. xxi. q est fido a grauissimo i diatonico gūe. ea optinet proporiōem. qua optinet. xbi. ad xlii. hic aut est i. d. xxi. q est fido ab acutissimo appellat: habet q; proporiōem fido ab acutissimo i diatonico gūe. id i. d. xxi. ad fido acutissimo i chromatit gūe. id est i. d. xxi. eam qua habent. xlii. ad xbi. Eorumq; tetrachororum fido archite sententia diuisio forma monstrat subiecta descriptio

Quomodo ptolemeus aristoxeni et archite tetrachororum diuisione reprehendat

Sed utraq; tetrachororum diuisiones ptolemeus ita reprehendit archite qdem fido qm fido ab acutissimo uerū i chromatit gūe. id i. d. xxi. ita e collocat. ut uer ad acutissimū i. d. xii. uer ad proximū grauio rem i. d. xlii. ulla supparticulari effiat proporiōe. cū archite tantū supparticularibus proporiōibus habuerit dignitatem. ut eas etia i consonantiarū ratione suscepit debuit q; piam a grauissimo uerū proporiōe. i chromatit qdem maiore sensus ee deprehendat. qua forent archite. hic itaq; i chromatit gūe. i. d. xlii. ad. ii. xbi. distare fecit sesquialtera septima proporiōe. cū fido coluerit chromatit generis modulariōe sesquialtera

Cap. XVIII.

Terminat h̄ musica Boerij: Inapit in chiriadon Vchubaldi frangine

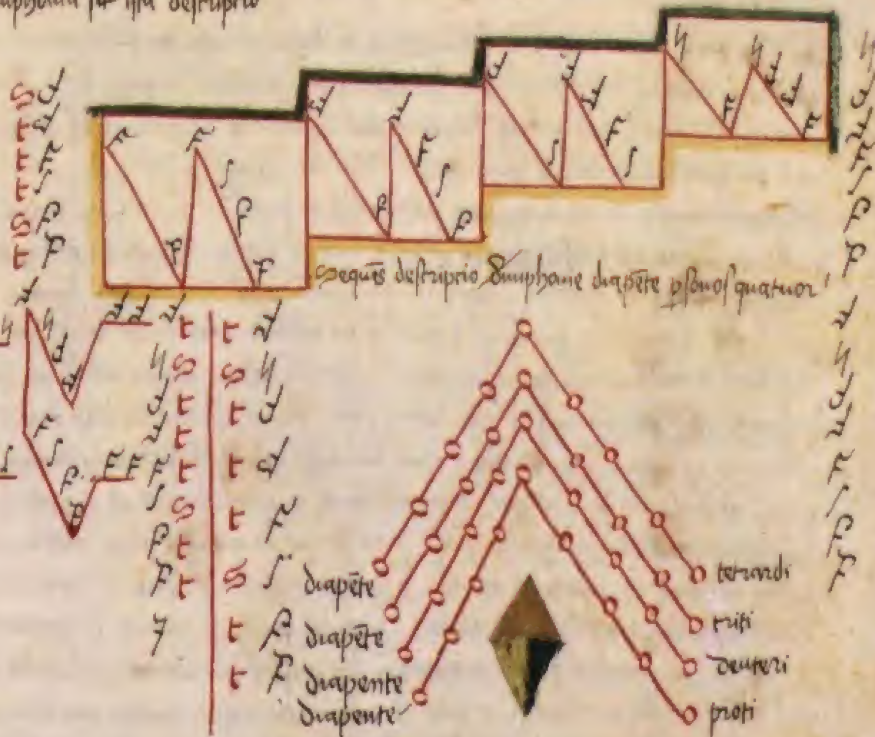
Terardus archief. deus. tuis. terardus archief. terardus tuis archief deus terardus archief. deus. tuis. terardus archief. terardus.
 tuis archief. deus. terardus archief. deus. tuis. deus archief. deus tuis terardus archief. terardus

tutus: archus: deut. terrandus: archus: deut. tutus: deut. archus: deut. tutus: terrandus: archus: terrandus
 Ex te h do mi ne. Aqua h di q p h. **Ex** ta ma m fi di ma us un di sem m
 te hu mles famu h no. arch. terrand. arch. terrand. tutus: arch. deut. terrandus arch. deut. rutes
 deut. terrand. deut. arch. terrand. arch. terrandus: tutus arch. deut.
 du tis ne ne ran do py is. Se in be as pld gr tant na ri is li be ra re ma lis
 Exemplis sit superius scriptis carmin q scripte sillabis note nuncup modulant ipsarum desup notaru appellandis assignatis ad huc

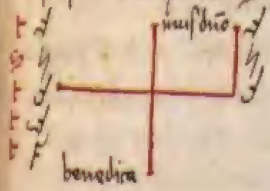
Lau des se res debitas le tis ca na mus men bus. E sunt qdem membri sua sillaba
 soni ponit. Octa sonat qd deus. fiat. Tertia deus. et arch. Tertia animalis terarum. Quinta sup arch. Sexta
 sup deus. Septima sup ruit. Octava sup deus. Sedi membri sua sillaba. sup ruit. Octa sup deus. Tertia sup
 arch. Quarta supra deus et arch. Quinta animalis terarum. Sexta supra arch. ruit. deus. Septima supra
 arch et animalis terarum. Octava animalis terarum. Tercij membri sua sillaba. sup arch. Octa supra ruit. Tertia
 sup deus. Quarta sup arch. Quinta animalis terarum. Sexta sup deus. Septima animalis terarum. Octava sup
 arch. Quarta membri sua sillaba sup deus. Octa animalis terarum. Tertia sup arch. Quarta animalis terarum
 et ruit. Quint animalis arch. Sexta ruit producta et animalis terarum. Septima animalis ruit et deus. Octava
 consistit et animalis deus. Sic itaqz soni omnes du suo semetipso noe ruit. sonis i canelo sentit. i cuiusquisqz sit notis
 sonat etia si du forte i sono quolibz dubitat animalis sui et quatin fuisse. seu usum i ordine soni adinventur. ab est
 sono seu ad eudem et mox quis ille fuerit agnoscat. donec usu efficiat. ita sonos qd posse rante quomodocumqz litteras
 legat. Et h utriusqz dixerimus inspicere studia adinuicem demonstrandi. nunc pro ut possumus quo bi. iii. sonoru vis modis
 accommodaret quos abusive sonos dirim? et fiat dispositio talis. Steruat i ordine veluti qdam corde e sonoru no sui
 gulis eregione potius procedentes quibus cordis insistant. melodie. iii. sonoru principalis ut coru ratio et uideo et
 audiendo ualeat approbari. Una q modulario incipiat a superiore proto. I. et i protu finale definiet. P.
 altera a deutero superiore. I. et deutero finali. P. animalis. Tertia no a ture superiore. I. et finali eodem animalis.
 animalis et finalis. Quarta a sup terarum. I. et consistat in terarum finali. F. Una eadem modulario omis solo
 epogdoo id rito spatio distante q est in sonos legimus inualti. Item sunt aut corde uoti uire quas be significant
 note. sunt quas cordas exprimat nemina quibz ut puta humiludo at. le. li. pa. Ergo ut quod diximus. et
 audiendo et uideo comprobet. alia rursus descripturula p nemina eadem fiat. Similit aut cordis i a parte i pre
 tensis nemina h quatin in cordas serie continuati destruat. Ita inaqueqz series suo proprio sit i signata colore. pri
 ma quidem nemina a sono. I. et incipiat et i sonu. P. finalis. Octa a sono. I. ruit et i sono. P. completat.
 Tertia a sono. I. incipiat et i sono. I. desinat. Quarta ordiat a sono. I. et i sono consistat. F. be. iii. descriptur
 eule solo ab incrim epogdoo uel sono. idest armonio in cordas spatio distant. solo qd genit i genus singule transponat
 prima dispositio rui cerneris. poteris agnosce quia in soni soni. F. primi soni utate ruit q proto sentent de. Octa
 rui cerneris sentis. Rursus soni deus a solo sono id deus. P. gubnari. Tercia assumens. uidetis similit i sono ruit. I. ruit
 soni consistere. potestatem. Quarta rui modularis fueris. intelligis soni terarum genus ab h sono. F. procedi diatesseron
 interpretat ex quatuor. uel quod quatin ad incrim ruitat uores uel i ordine. iii. si
 sonoru compositio. ut puta si ad subreptam descriptioe aut
 remittas. itaqz i quatuor quibz sonu. aut. iii. i ordine
 reuocant ita. Ita ut i utra
 uis parte quatuor uari
 etate procedat ar rursus
 noua profectione redeat
 Porro sedm quatinas
 sequentes descripturula
 las. si qd cerneris id
 consonant. quinta regi
 one respondet q magis
 ppi e diapote

refertur uoces uel i ordine sonoru quatuor composio fit. Nam de symphonis idest de consonantis videamus.
 Quatuor siquidem symphonis legitimis sonoru series inquit diatessero videlicet diapente diapason dist diapason. At dia
 tesson q ex quatuor dicitur. iiii. continuis constat. bini. uel certe quatuor ad quatuor collatione. Diapente q ex quinqz
 dicitur ex quod uel quinqz sonoru i ordine dispositio fit uel potius collatio quatuor ad quatuor ita concordit quinqz uoces
 sibi mutuo respondeant. Tercia diapason q ex octis octauis e ad octauis consonantia duas superiores cu suo sistemate
 continens: q symphonia ideo ex octis dicitur q autiq no plus qua octo cordis utebantur. In hac ergo no tam consona uocis qua
 equisone dici possit. et te sonis quibz denis innotatur. Quod du facile i instrumentis musicis appareat ostenderet.
 si no tam adfuit cantu experiat ex hys nempe tenet alius uocem i uno quolibet sono. alius no sine sursum sine
 deorsum. iiii. et iiii. i ordine durat usqz i octauis sonu. du nouissimis sonoris. series cu ad pmut ita octauis ab octaua
 mira et pfectam aduicem symphoniam reddit. sicut ubi his equisimis uocibus modulatur diapason symphonia dicitur. bini bini
 si sua aduicem seu grauior grauiori seu celsior celsiori et ut plinius dicit. Xbi gra si puris sanor bis. bini illis
 equisimis uocibus miscet. Diapason symphoniam arduissimam et grauissimam ad semisimam reddit. quas quidem ad quatuor
 cos denos collati confirmant. media aut uox diapason ad utraqz respondet. Ad apertum uo intellectum sup notatis figuris
 videbantur que dicta sunt ostendenda. at quo symphonie raris se mutuo sonis uertant formulis subiectis distinguere. Simag
 p quatuor sonos de diatesseron symphonia fit ista descriptio

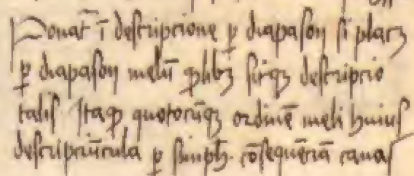
Ad hanc descriptioem a quoruqz
 sonoru iiii. usqz ad quatuor q
 emisse uocis p artem et thesauru
 ut p sola thesauru sonos i ordine
 randomeris diapente pot appell
 lari symphonia. Item propria dia
 pente descriptio hic ita

Ergo scitis has iiii. et quatuor descripturulas de quoruqz sonoru. iiii. aliquid modularis b it quinta ratione respicit p
 propriu e diapente. Sequit descriptio consona uocis q diapason dicitur. et octaua resonat regione b mo.

Ad huius descriptioem exemplum quatuorqz melos p octauas regiones. seu simul t unit. seu unit post
 alteru cantu. uoce quatuor uocis rata consonat equalitate. Sane preuentibus descripturulis
 sonoru consequentia et collatione proprietate dispositis duarum uocum symphoniarum ratio designat.
 adiuncto etiam de maiore symphonia aliquantulo exemplo. Sequens uisus dispositio tenet. ut
 ualde raris sparsis armonia mensuretur

4 t 2 4
 4 s 4
 4 t 4
 4 p t 4
 4 t 4
 4 s p
 4 t 4

P P S F A J Y J
P P S F A J Y J
P P S F A J Y J
P P S F A J Y J
P P S F A J Y J
P P S F A J Y J
P P S F A J Y J
P P S F A J Y J

rou
 f p
 aut de
 duphau
 ad murem
 spatio f r i s
 orum magis di

Que ita sit si iuxta subverte
destructionis exempli duobus sonis
impositis a quarto loco uox uari res
pondeat. Sit a duobus uel pluribus
iunctis ratiocinando. modesta dimittat et
cordi morositate q. sunt ē huius meli.
is fluant nati ex sonoru rōmixtione
ē. Per ista hac collatione uox simplex
i. ratiocinat. sed et simpla rebeat duple.
simple. uel si ambas p. disyllabon
ferriat huius distansie uoxis suauis
sonare. Et h. attendenda q. sicut maior
rius distans quā alteri ab alteris. ita
proprietate ad tunc ratiocinant. Et
si longius ab tunc distans protius et. ita

Item q̄ deuterius et tetractius quā alteri ad alteros continuari possit. Et nūc ob rem meresse ē ut et melodie rē ad tris
ad tris transponit magis a genere suo alienet quā dū alteris transmutant. ad alteros. Nūc illa dissipatione qua
remota videtur q̄ supra digesta ē si post p̄mā seriem assuptionis trā. et iterū q̄ secundā quartā intelligat cantilenas. has
magis ab specie i specie translocari quā si continuati alterā consequatur. **De organo** Outis aut prout potui
mus. his quibus ostendendū erat quātū cuiusq̄q̄ tritartorde sonus propria ratione distet ab altero. eorūq̄ concordia
quātā dissimilatione quātā modū fuisse diversū prodeant. aliter de diatesseron simplici quō melos diapasonis nostrat
videtur. quā usitate vocabulo organū nūcupam⁹. Et em̄ lege melos istud ab hi nōnēat q̄ i quartis hōis diatesseron rati
organū remitat. h̄c mō

79 N 4 F P J, F J J 4 F L 6 X 6 - 50

Euentus ad unirem longo hi et hi se in disimulim conseruant. ita. deinceps qualis nouissima sumptio qua dea
 test dicit se habet profequam. Sumptio diapasi sicut maior reueris. ita preteris optinet ut et i unu. s. consequit
 duendi consuetudine faciat. diapente no i unu s. consequit. diatessero no consequit s. i unu. har collatione qd qd uores
 ingere sine humana seu dial. qualibet ut pote si utentis destructionis binas uores aut ambas aut alteram pidiapason
 duplicem uores uel p diatesseron. fuerit huius distantie uores suauis ad unire spemare. Ex hac sumptio nascitur ea
 nobis cantilena qua diapason uocamus. uel organici melos dicta aut diaphonia qd no uniforme cantore conser. si
 conseruante suauis diffuso i unu dulcis modulatu reat. Bina uo lege melos istud hinc uocat. una qd i quartis tonis
 cantus sonitat organu. alteru aut uis hinc qd her quartane relationis. lex suol limitis hinc. Na usq ad illum sonu
 pringit qui i quolibet no sub sono finali fuerit. sub se. quicunqz modi sonos final habuerit sub sono. In h em
 sono stat organu. uer inferior descendit hinc est. ab quo sono tripi i leuacione particule. semper et eo subsistit

ee h3 modernamente numerate

